

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęcone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 258

Poznań, wtorek dnia 9 czerwca 1931

Rok XXVI

Skutki walki ze społeczeństwem

Państwo nasze wchodzi w okres coraz większych trudności. Potrzeba będzie wielkich wysiłków, wielkiej pracy i wielkiej energii, aby wyprowadzić kraj z obecnego, stale pogarszającego się położenia. Potrzeba będzie przede wszystkim wysiłków całego społeczeństwa, aby opanować grożące niebezpieczeństwo. Na tę potrzebę zwrócił nawet uwagę, objawiając władzę, p. Prystor, który, przemawiając w klubie BB., odwołał się wręcz do społeczeństwa o pomoc.

Wezwanie to stanowi wyraźne odstępstwo od dotychczasowej teorii, jaka przyswierała obozowi majowemu, który w myśl naczelnego hasła, że społeczeństwo nasze to „naród idiotów”, odsuwał konsekwentnie czynnik społeczny i obywatelski od wszelkiego samodzielnego działania, posługując się wyłącznie czynnikiem administracyjnym, lub zależnym. W myśl tych założeń wypowiedziano walkę nie tylko organizacjom politycznym, ale w ogóle wszelkim stowarzyszeniom, nawet najbardziej odległym od polityki, o ile tylko były niezależne. Chciano skoszarować życie polskie, chciano widzieć tylko ludzi, stojących na baczność.

Skutek był ten, że z jednej strony powstał bardzo groźny rozdział między administracją a społeczeństwem, a poza tym, że oparto się nie na żywych i tradycyjnie praworządnych siłach społecznych, ale na żywiołach niepewnych, które się oddały nie tyle z przekonania, co z interesu.

Czy po przemówieniu p. Prystora znajdzie pod tym względem zmiana? Narazie jej nie widzimy. Weźmy na przykład sprawę samorządową. Kiedy, jak kiedy, ale obecnie rządzącemu obozowi winno zależeć na przyciąganiu społeczeństwa do ponoszenia współodpowiedzialności za sprawy publiczne. A jednak w dalszym ciągu stosuje się system niezatwierdzania radców miejskich, o ile ci wybierani są przez narodowe większości rad miejskich. Ostatnio, o czym pisze osobno nasz korespondent, między innemi postąpiono tak w Gnieźnie, gdzie władza przełożona nie zatwierdziła wyboru pięciu radców miejskich, aczkolwiek dwóch z nich angażowało się nawet swego czasu wybitnie po stronie „sanacyjnej”. Wychodzono jednak widocznie z założenia, że czynnik obywatelski jest niepotrzebny.

Jeżeli chodzi o organizację społeczną, to uprzywilejowany jest oczywiście „Strzelec”. Ale czy jest to pewne oparcie? Przecież w Trzemesznie „Strzelec” musiał być rozbrajany przez policję. Dlaczego? Dlatego, że nie jest to organizacja, opierająca się na pewnej idei, tworząca się automatycznie i niezależnie w myśl pewnych wspólnie wyznawanych zasad, ale jest to organizacja robiona i złożona dlatego, jak to wykazują nieustanne doświadczenia, z czynników co najmniej niepewnych, które dla idei do „Strzelca” nie przystępują.

Strajk tramwajarzy warszawskich

na tle zatargu robotników z jednym z inżynierów — Tramwaje i autobusy miejskie stanęły dziś w południe — Możliwość strajku w elektrowni

Warszawa, 9. 6. (Tel. wł.). W warsztatach tramwajów miejskich wynikł zatarg pomiędzy robotnikami a inżynierem Kwiatkowskim, który według zdania robotników wyznaczył zbyt krótki czas na spełnienie rozmaitych robót. Kiedy wczoraj inż. Kwiatkowski zjawił się w warsztatach, robotnicy w liczbie 400 porzucili pracę i zaczęli głośno domagać się jego ustąpienia, a nawet kilku z nich rzuciło w inż. Kwiatkowskiego kilka sprzętów i bań od oliwy.

Dyrekcja tramwajów w odpowiedzi na to zamknęła warsztaty i ogłosiła, że będzie przyjmowała z powrotem tylko tych robotników, którzy podpiszą deklarację o zgodzie na warunki pracy. (w)

Warszawa, 9. 6. (Tel. wł.). — Na tle zatargu, jaki wynikł pomiędzy pracownikami warsztatów tramwajowych a dyrekcją tramwajów i inżynierem Kwiatkowskim, któremu powierzono wprowadzenie t. zw. racjonalizacji pracy, warsztaty tramwajowe zostały dziś rano zamknięte i obsadzone policją.

Poparcia pracownikom warsztatów tramwajowych udzielili konduktorzy i motornicy tramwajów miejskich i autobusów, wskutek czego około godz. 12 w południe wszystkie tramwaje i autobusy wjechały do remizy, a pracownicy ogłosili strajk.

W obecnej chwili trwają pertraktacje. Warszawa pozbawiona została komunikacji poza samochodami i drożkami. O ile nie dojdzie do załagodzenia zatargu, prawdopodobnie solidarnie z tramwajami zastrajkują również pracownicy elektrowni warszawskiej, wobec czego stolica zostałaby pozbawiona również i światła. (w)

Początek zrobiony

Wizyta w Chequers stanowi wstęp do międzynarodowej akcji rewizji długów wojennych — Anglia będzie pośredniczyć w sytuacji w ręku Ameryki

Londyn, 9. 6. (Tel. wł.). Jedyna pewna i pożyteczna rzecz, jaką zawiera komunikat z konferencji ministrów w Chequers, to zapowiedź dalszych wizyt do Paryża, Rzymu i Berlina. Podróż Hendersona do Berlina ma nastąpić jednak prawdopodobnie dopiero po wizycie amerykańskiego sekretarza stanu Stimsona, gdyż dopiero wówczas po ustaleniu stanowiska Ameryki, rząd brytyjski poweźmie stosowne decyzje.

Tymczasem Mac Donald i Henderson wskazać mieli Niemcom na konieczność porozumienia się z Francją. O ile Niemcy pragną doprowadzić do zmiany planu Younga i do jakiegokolwiek współdziałania międzynarodowego celem pomocy finansowej dla Niemiec. Ministrowie brytyjscy mieli także dać do zrozumienia Brüningowi, że gotowi są podjąć się roli pośrednika między Niemcami i Francją. Stanowisko Niemiec w tej mierze miało być jednak pełne rezerwy, albowiem gabinet niemiecki nie powziął dotychczas żadnej decyzji, czy wkroczyć na drogę ogłoszenia moratorium, nie oglądając się na pomoc innych państw, co nastąpi prawdopodobnie, o ile Ameryka utrzyma swe odmienne stanowisko, czy też usiłować pozyskać zgodę innych państw na rewizję planu Younga, w którym to wypadku za pośrednictwem W. Brytanji umożliwione będzie Brüningowi nawiązanie osobistego kontaktu z Briandem.

Z powyższego wynikałoby, że wizyta niemiecka nie dała doraźnych rezultatów, niemniej stwierdzić należy, iż dała zapoczątkowanie pewnej szerokiej akcji rewizjonistycznej pod auspicjami Anglii. W najbliższych tygodniach uwidocznią się więc pewne posunięcia, od których zależeć będzie sytuacja Europy.

Złoto niemieckie w Londynie

Londyn, 9. 6. (Tel. wł.). Bank Angielski otrzymał wczoraj z Niemiec jeden milion i 11 tysięcy funtów w złocie. „Financial News” liczy się z tem, że nadejdą niebawem dalsze przesyłki złota z Niemiec. W związku z tem „Daily Express” wyraża pogląd, iż dalszy wywóz złota z Niemiec przyspieszy kryzys w Niemczech.

Na giełdzie londyńskiej podobno żywo omawiano konieczność wstrzymania spłat reparacyjnych.

Brüning i Curtius są zadowoleni

Londyn, 9. 6. (Tel. wł.). Kanclerz Brüning i min. Curtius odjechali dziś rano z Londynu do Southampton, skąd wyjadą na statku „Europa” z powrotem do Niemiec.

W rozmowie z przedstawicielem Ag. Reutersa Brüning oświadczył, że tak on, jak i min. Curtius są zadowolonej z przebiegu rozmów z angielskimi mężami stanu, oraz zachwyceni gościnnym przyjęciem, ja-

kie im zgotowano. Rozmowy prowadzone w Chequers, oświadczył Brüning, okazały się niewątpliwie użyteczne w dziedzinie współpracy międzynarodowej.

Na chwilę przed odejściem pociągu, którym mieli odjechać ministrowie niemieccy, przybył na dworzec min. pełn. Austrii w Londynie hr. Frankenstein i odbył z min. niemieckimi krótką rozmowę.

Natomiast stare i zastępowe organizacje społeczne nie mogą normalnie działać. Zakaz urzędzenia zlotu Sokółów w Zbąszyniu jest podwójnie znamienny. Najpierw ze względu na Niemcy. Po prowokacyjnym zjeździe Stahlhelmu we Wrocławiu należy korzystać z każdej sposobności, aby Niemcom dać do zrozumienia, że i Polacy

mają pięści i wolę bronięcia swojej ziemi. Milczenie Polski wprowadza w zdumienie zagranicę, a w rozzuchwale nie Niemcy. Dlatego zakaz urzędzenia zlotu Sokółów w Zbąszyniu nabiera w tem oświetleniu bardzo znamiennej posmaku.

A poza tem należałoby się zapytać burmistrza m. Zbąszynia, p. Wagnera,

czy słyszał o tem, co się działo niedawno w Lubartowie w woj. lubelskim, gdzie w obronie starostwa i władz przed zbuntowaniem i radykalizowaniem chłopstwem stanęli właśnie Sokoli z Kozłówek. A niewiadomo, jakie nas czasy czekają... W każdym razie dalsza walka ze społeczeństwem i z jego organizacjami staje się objawem coraz bardziej zastraszającym sytuację i coraz groźniejszym.

I jeżeli dziś „sanacja” odwołuje się bezskutecznie do społeczeństwa, jeżeli sama wyczuwa pustkę, która się dokoła niej wytwarza, to jest to skutek jej błędnego systemu. System ten w gruncie rzeczy żył w odniesieniu do społeczeństwa małostkowymi sprawami personalnymi — a nie miał szerszej perspektywy, nie doceniał znaczenia sił społecznych. I znalazł się w impasie.

Trzeźwy głos angielski

W najpoważniejszym piśmie angielskim, „The Times”, poświęcono w artykule wstępnym z okazji pobytu kanclerza Brüninga i min. Curtiusa znamienne uwagi nastrojom politycznym, panującym obecnie w Niemczech. Prasa niemiecka okazuje wyraźne zaniepokojenie i wielkie niezadowolenie z powodu tego artykułu, który świadczy, iż w niektórych kołach angielskich oceniają trzeźwo sytuację w Rzeszy, nie dając się wziąć na lep niezbyt zręcznym wyryzowanym głosem alarmistycznym, których celem jest dalsze, ponowne zredukowanie odszkodowań.

W „Timesach” czytamy, co następuje:

„Podczas gdy potrzeba rozbrojenia była głównym tematem niemal każdej publicznej enuncjacji miesiąc, lub dwa miesiące temu, to obecnie rozpaczliwy stan finansów państwowych i codzienna walka o chleb stanowią zasadniczy przedmiot rozważań narodu, który jest szczególnie skłonny do ulegania sugestii masowej i który raptownie wmawia w siebie, że tylko uwolnienie się od tej części ciężaru, która została mu nałożona z zewnątrz, może wybaczyć kraj od niewypłacalności. Wytworzył się niebezpieczny stan umysłów. O reparacjach — jako o w zupełności słusznej formie zwrotu za wyrządzoną szkodę — prawie nie wspomina się w właściwym tego określenia znaczeniu. Nazywa się je zwykle „płaceniem haraczu”, a działacze publiczni na odpowiedzialnych stanowiskach objeżdżają kraj, opowiadając o „rabunkowym systemie traktatu wersalskiego”, podczas gdy poważne czasopisma ogłaszają takie nieudorzeczne historie o „kłamstwie winy wojennej”, jak te, iż morderca arcyksięcia Franciszka Ferdynanda był na żołdzie angielskim. Te nikczemne pogłoski i wyraźne fałsze zatruwają atmosferę.”

W dalszym ciągu naczelny publicysta „Timesów” pisze:

„Powagi niemieckich trudności nie neguje się i żadne państwo nie życzy sobie, aby Niemcy im uległy. Przeciwnie, wszyscy pragną przysięść z pomocą. Jednakże istnieją dwa warunki. Jednym z nich jest, iż Niemcy muszą uczynić same wszystko, aby pomóc sobie; a drugim jest to, iż oczekując pomocy od innych państw, muszą wykazać, iż są „dobrym Europejczykiem”.

Pod tem ostatniem określeniem pismo angielskie rozumie przede wszystkim, jak samo pisze, poszanowanie traktatów.

Ofensywa dra Schachta

Hjalmar Schacht, b. prezydent Banku Rzeszy, nie uważa swej roli za skończoną. Przeciwnie. Usunięty z dawnego stanowiska przez socjalistów, postanowił walkę przeciwko odszkodowaniom wojennym prowadzić nadal w kołach i na terenach finansowo-gospodarczych i owocem tego są na razie przedewszystkiem podróże agitacyjne w Stanach Zjednoczonych Północnej Ameryki i obszerne dzieło, zatytułowane nie inaczej jak „koniec odszkodowań“ (Das Ende der Reparationen, Oldenburg 1931, str. 246).

Dzieło, wydane w nakładzie 20 tysięcy egzemplarzy, zwraca się przede wszystkim do tego kraju, w którym niedawno temu wygłaszał setki odczytów i odbywał niezliczone konferencje — jak Schacht gdzieindziej twierdzi z poważnym skutkiem — ma jednak przekonać także zachodnią Europę, że Niemcy nie są w stanie dotrzymać zobowiązań, płynących z planu Younga. I co dla nas najciekawsze, choć dość ostrożnie wypowiadane: mają przekonać także o konieczności ewentualnej rewizji niemieckich granic wschodnich.

Żaden z tych pomysłów nie jest dzisiaj nowością, czy to dla zachodu, czy też dla nas. Ale po raz pierwszy — zdaje się — ujęto w Niemczech sprawę odszkodowań w system planowej propagandy, obliczonej na efekt zewnętrzny i — rozumie się — obliczony jeśli nie na zupełne ich zniesienie, to przynajmniej na dalszą, znaczną ich redukcję.

Zasadnicze punkty, na których opiera się argumentacja Schachta, są następujące: Niemcy zapłacili już do r. 1924 łącznie około 29 miliardów marek odszkodowań. Wliczono w tem straty prywatnej własności zagranicą w wysokości 11 miliardów, materiał okrętowy i kolej żelaznej, wydany zwycięzcom, w wysokości 6,5 miljarda, surowce i gotowe produkty w wysokości 3,5 miljarda, gotówką 2 miljardy, pozostawione za granicą materiały wojenne, koleje, budowle, tereny państwowe 5 miliardów marek. Oprócz tego stracili Niemcy po wojnie w handlu światowym masę rynków, tak, że wartość ich handlu zeszła z 42 miliardów dolarów przedwojennych (1913) do 30 miliardów dolarów, a obecnie w czasie kryzysu jeszcze niżej. Wreszcie mają Niemcy obecnie znacznie pogorszone stosunki wewnętrzne. Z 8 miliardów łącznych budżetów Rzeszy, państw i komun przedwojennych podskoczyły dane pozycje, dzięki socjalistycznej demagogii, jak twierdzi autor, do sumy 30 miliardów przy dochodzie społecznym, szacowanym na 65 miliardów marek. Liczby te mają dowodzić, jak strasznie zubożały i obciążony jest dzisiaj przeciętny obywatel niemiecki.

Z tego wynika wniosek Schachta: Jeśli w tych warunkach Niemcy mają jeszcze w myśl planu Younga płacić dalsze 40 miliardów marek, to z pewnością Niemiec żadna siła ludzka nie jest już w stanie coś więcej wycisnąć. Presja militarna lub polityczna może Niemcy tylko do reszty zniszczyć, ale nowych sum już nie wyczaruje. Raczej spotęguje tylko bolszewizm wewnętrzny.

I po tej argumentacji dochodzi Schacht do głównej tezy: Wobec tego stanu rzeczy pozostają tylko następujące możliwości: Albo zgodzą się zwy-

cięskie mocarstwa, że odstąpią Niemcom tereny światowego handlu dla zarobienia owych 40 miliardów i — nie potrzeba się łudzić, że sam Schacht najlepiej wie, że ta ewentualność jest absurdalna, albo pozwolą na skrócenie tych 40 miliardów, które zresztą stanowią zaledwie 5 proc. wszystkich kosztów wojny światowej (880 miliardów marek), albo wreszcie pozwolą Niemcom rozszerzyć się na wschód przez polityczne przesunięcie granic, a następnie przez stworzenie gospodarczej Paneuropy, rozumie się, z uchwyceniem stanowiskiem Niemiec a z ewentualnym wykluczeniem Francji. O Pomorzu mówi dlatego Schacht jako o „polskim korytarzu i pojęciu zupełnie nieznośnym“ (str. 217).

Dzieło Schachta nie wspomina nigdzie faktu, że właśnie Stany Zjednoczone Północnej Ameryki miały swego czasu wątpliwości, czy Niemcy mogą zapłacić całe odszkodowanie wojenne. Schacht nie przypomina analogicznego zdania Keynesa ani też Younga, który jako twórca nowego planu odszkodowań orzekł, że tylko czas wykaże, w jakiej mierze Niemcy są zdolni do spłaty odszkodowań. Dzieło ma być możliwie spokojnem, rzeczowem stwierdzeniem obecnej rzeczywistości.

Ale to spokojne niby i rzeczowe stwierdzenie „rzeczywistości“ nie wspomina także innego momentu: Otóż nie kto inny, lecz sami Niemcy oszacowali swego czasu swoją zdolność płatniczą na 100 miliardów marek, rozłożonych oczywiście na odpowiedni szereg lat. Z tą propozycją sami wystąpili przecież na konferencji pokojowej w Wersalu. A następnie należy przypomnieć, że budżety Rzeszy, państw i komun były przed wojną w tychże samych Niemczech, co sam Schacht przyznaje, o trzy razy mniejsze mimo olbrzymich ówczesnych pozycji na zbrojenie armii. Dlaczego więc i skąd starczą środki na te budżety, na wysoką stopę życiową robotnika i urzędnika, a nie starczą ani na odszkodowania ani na odpowiednią politykę eksportową, która by towarowi niemieckiemu najpewniej zdobyła rynki zagraniczne i dopomogła zarobić choćby na część odszkodowań? Czyżby tylko socjaliści za to byli odpowiedzialni?

A dalsze pozycje są jeszcze wymowniejsze. Schacht sam przyznaje, że cała wartość inwestycji niemieckich, poczynionych zagranicą, wynosi okragle 28 miliardów marek (str. 169) i tak samo przyznaje, że wartość pożyczek zagranicznych, zaciągniętych po wojnie przechodzi 20 miliardów marek (str. 40). Czyli dotychczas w gotówce wzięli Niemcy od zagranicy znacznie więcej niż jej zapłacili odszkodowań. I mimo to miałyby Niemcy być już tak zupełnie wyczerpane?

Dlatego pozostanie bardzo rzeczą wątpliwą, czy dzieło Schachta zostanie na zachodzie bez zastrzeżeń przyjęte. A tem silniej winniśmy z naszej strony zgłosić zastrzeżenia wobec jego twierdzeń, że tylko granicom zachodnim poręczyli Niemcy nienaruszalność (str. 221). Bo kto ma środki na nową wojnę i to wojnę agresywną, stanowczo nie może być w takiej mizerji finansowej, w jakiej Schacht chce przed światem przedstawić swoje społeczeństwo.

Ks. dr. A. Kubik.

zna haniebne sceny z r. 1918, opuszczenie armii, ucieczkę do Holandji. A to nie wszystko jeszcze. Dawni żołnierze zapewne nie zatrącają jeszcze wszelkiej pamięci o tym kronprinczu, który we flanelowym ubraniu, gotów do gry w tenisa, przyjmował defiladę pułków, idących na śmierć.

„A jednak, mimo to wszystko, wyściga, że kronprinz siadnie na konia, w atmosferze jakby technicznej przysięgi bitwami, a natychmiast wszystko jest zapomniane i rozbrzmiewają okrzyki: hoch! Dzienniki niemieckie zaznaczają, że przed lub po manifestacji były starcia komunistów, stahlhelmowców i policji. Mimo to kronprinz, wracając wieczorem do swego zamku w Oleśnicy, wśród generałów wielkiej wojny, mógł stwierdzić, że losy Hohenzollernów nie wygasły.

„Od pewnego czasu obserwatorzy godni wiary stwierdzają, że kronprinz zamierza podjąć znowu wielką rolę. Dla niego pamiętniki Bülowa są pełne względów. Przeciwwstawia się go wygnanemu cesarzowi, którego rzeczywiste podobno przewyższa sądem, taktem i umiejętnością postępowania, co zresztą nie jest tak trudne. Odkryto nawet, że w miarę posuwania się w lata okazuje on uderzające podobieństwo do Fryderykiem Wielkim. Słowem, mityłko nie został zmiażdżony pod gruzami dynastji, ale może wcale słusznie mniemać, że zdoła ją znowu podźwignąć.

„Przypomnijmy, że dnia 20 czerwca 1926 projekt wywłaszczenia domów pańujących, poddany pod głosowanie ludowe w Niemczech, nie uzyskał dostatecznej liczby głosów. Przypomnijmy, że w pełnej rewolucji minister skarbu socjalista Suedekum miał przystąpić ucho dla wszelkich pieniężnych żądań Hohenzollernów, nie wyłączając Wilhelma II, który od listopada 1918 do 1920, za zgodą wszystkich kolejnych ministrów skarbu, otrzymał 8 milionów marek. A to był tylko początek odprężenia cesarskich. Dom pruski zachowuje, mimo swe błędy i klęski, trwałe oparcie w uczuciach ludu. I gdyby marszałek Hindenburg zechciał odstąpić swe miejsce prawowitemu monarsze, republika niemiecka nie znalazłaby wielu obrońców na barykadach.“

Uwagi Pertinaxa, oraz równocześnie inne wzmianki wszystkich pism paryskich o znaczeniu pojawienia się kronprynza we Wrocławiu, nie minęły bez wrażeń w Berlinie, tak że nawet „Vossische Zeitung“, korzystając z ustalonej opinji, jako pismo republikańskie i dążące do pokoju, pisze:

„Owe szczęśliwe losy Hohenzollernów, które opisuje Pertinax na tle ponurych prorocztw, opierają się obecnie w najlepszym razie na chudych rentach kilku starych panów, którzy już nie są w stanie stawać w polu i brać udział w ciężkiej walce, jaką Niemcy prowadzą o swój byt. Ogół Niemców nie zazdrości weteranom szczęścia, jakiego doznawali, defilując przed potomkami dawnych władców. Niepotrzebnie zatem p. Pertinax zwraca nam głowę tem niebezpieczeństwem monarchistycznym.“

Pismo berlińskie stara się być bardziej naiwne, niż będą wszyscy inni. Przedstawianie manifestacji 150 000 Stahlhelmowców jako napół pogrzebowych godziniek niewielu wymierających staruszków, oraz zapuszczanie zasłony na cały Wrocław w owym dniu, jest sztyt zbyt grubym szwem. Pojawianie się takie kronprynza na widowni nie jest ani przypadkowe, ani blahe.

St. St.

Sfery gospodarcze a budżet państwa

Główny organ sfery gospodarczych, „Przegląd Gospodarczy“, powitał zmianę rządu charakterystycznym ostrzeżeniem. Naczelny publicysta tego organu, p. E. R., w artykule wstępnym, w związku ze zmianą rządu, zajmując się głównie zagadnieniem równowagi budżetu państwowego, którą uważa za najbardziej aktualne zagadnienie:

„Trzeba się mianowicie z tem liczyć, że najbliższe miesiące mogą nam przynieść okres silnego napięcia położenia walutowego z przyczyn całkiem od nas niezależnych.“

Te przyczyny przewiduje „Przegl. Gosp.“ w skutkach wystąpienia przez Niemcy z żądaniem rewizji planu Younga, co spowoduje masowe wycofywanie kredytów zagranicznych z Niemiec, z łatwemi do przewidzenia następstwami dla waluty niemieckiej, przesilenie finansowe zaś na rynku niemieckim może się odbić i na naszym rynku. Dlatego organ sfery go-

Reklamę gazetową na terenie

Małopolski i Podola

rozpowszechnia korzystnie

Kurjer Lwowski

Lwów, Zimorowicza 17.

spodarczych wysuwa zagadnienie równowagi budżetu państwowego i ostrzega:

„Stąd elementarnym naszym obowiązkiem jest zawczasu poczynić wszelkie zarządzenia, aby stabilizację złotego zabezpieczyć na każdą ewentualność. I dlatego też troska o równowagę budżetu jest dzisiaj więcej niż kiedykolwiek imperatywnym nakazem dla polskiej polityki państwowej, a jakkolwiek próba odstąpienia od tej linji, groziłaby musiła wręcz nieobliczalnymi konsekwencjami.“

Na podkreślenie zasługuje tutaj okoliczność, iż organ sfery gospodarczych uznał za wskazane i na czasie, wystąpienie z uwagami ostrzegawczemi na powyższy temat.

Zebranie Młodzieży Wszechpolskiej

Wczoraj wieczorem w dużej sali p. Jarockiej odbyło się zebranie informacyjne Młodzieży Wszechpolskiej i grupy akademickiej O. W. P. Za stołem prezydalnym zajęli miejsce pp. poseł Zd. Stahl, P. Warmiński i J. Wygański.

Zebranie otworzył prezes Młodzieży Wszechpolskiej p. Warmiński. Następnie poseł dr. Zdzisław Stahl, docent Uniw. Jana Kazimierza we Lwowie, wygłosił referat n. t. „Z współczesnych zagadnień gospodarczych“. Prelegent w swym doskonałym i rzeczowo opracowanym wykładzie oświetlił współczesne przesilenie gospodarcze oraz przedstawił wpływ kryzysu gospodarczego na sytuację polityczną. Gros swych wywodów prelegent poświęcił zobrazowaniu punktów widzenia na obecny kryzys oraz analizie jego przyczyn. Jeśli chodzi o charakter współczesnego przesilenia ekonomicznego, to istnieje tu sprzeczność poglądów. Jedni są zdania, że żyjemy w okresie kryzysu przejściowego, drudzy zaś, niewątpliwie z większą dozą słuszności twierdzą, iż kryzys współczesny jest przewlekłym przesileniem gospodarczym.

Przyczyn kryzysu nie we wszystkich państwach Europy są jednakowe. Państwa zachodnio-europejskie przechodzą przesilenie z powodu zwężenia rynków zbytu dla swych wytworów przemysłowych. Państwa zaś powstałe po wojnie popadły w trudności gospodarcze głównie ze względu na wkłady, jakie musiały poczynić w związku z koniecznością stworzenia aparatury państwowej oraz z powodu nieumiejętnego gospodarowania.

Polska silnie przeżywa kryzys a to z powodu błędów polityki „sanacji“. Polska, aby przezwyciężyć trudności gospodarcze, musi stworzyć silny kapitał rodzimy.

Referat przyjęto długo niemiłąknie oklaskami. Zebranie zamknięto odśpiewaniem „Hymnu Młodych“.

Dyrektor Banku Handlowego w Łodzi zwolniony z więzienia.

Łódź, 9. 6. (Tel. wł.). — Decyzją urzędu prokuratorskiego wobec ukończenia dochodzeń w związku z upadłością Banku Handlowego w Łodzi postanowiono zwolnić z więzienia za kaucją 25.000 zł. dyrektora Kalinowskiego oraz prokurenta Pałusznego za kaucją 15.000 zł. Kaucja za Pałusznego została już złożona i wczoraj został on zwolniony z więzienia. W najbliższych dniach będzie również złożona kaucja za dyr. Kalinowskiego.

Wyświetlanie filmu Remarque'a dozwolone

Berlin, 9. 6. (Tel. wł.). Urząd cenzury filmowej w Berlinie, rozpatrując ponownie przedłożony mu film Remarque'a p. t. „Na zachodzie bez zmian“, zezwolił na ograniczone wyświetlanie go w Niemczech. Film ten może być, w myśl zezwolenia, wyświetlany tylko na zamkniętych zebraniach, związków uczestników wojny i stowarzyszeń, biorących udział w ruchu pacyfistycznym lub porozumienia międzynarodowego

Kronprinz we Wrocławiu

Ruch w Niemczech ku Hohenzollernom

Na znaczenie zjawienia się kronprynza niemieckiego, syna Wilhelma II, w manifestacjach Stahlhelmu we Wrocławiu 31 maja br. zwraca uwagę Pertinax w „Echo de Paris“:

„W zajęciach wrocławskich szczególnie nas zajmuje pojawienie się na scenie kronprynza. Dotychczas, o ile się nie mylimy, nie pokazywał się on z takim rozgłosem tłumowi tak licznemu, oraz miastu tak bardzo robotniczemu. Wobec tego, że zamek jego w Oleśnicy leży o niewiele kilometrów od miejsca przejazdu Stahlhelmu, zaryzykował tę próbę, która mu się całkowicie powiodła. Dzienniki donoszą, że czekał na dziedzińcu swego pałacu, ubrany w mundur generała dawnej armji, na 10 tys. Stahlhelmowców z Brandenburgji, których przewiezienie wzięła na siebie sekcja samochodowa Stahlhelmu. Utworzo gwardję honorową, złożoną ze 150 ludzi, której kronprinz raczył nadać imię kompanji księcia Prus. I wśród

okrzyków i oklasków, jadąc wzdłuż kolumn brandenburskich, dotarł do stolicy śląskiej. Tam się spotkał z gwiazdami wojny: Mackensenem, Hutierem, Seecktem itd. Wydawało mu się zapewne, że na kilka godzin wrócił w szczęśliwe czasy wielkich manewrów cesarskich.

„Naród niemiecki, który oddaje hołdy dawnemu następcy tronu, mógł zapoznać się w ostatnich miesiącach ze strasznym aktem oskarżenia, jakim są wobec Wilhelma II pamiętniki Bülowa. Mógł osądzić, że jego niedola nie jest następstwem tylko szaleńczego wszechmieckiego, ale także polityki cesarza, którego kanclerz Rzeszy z lat 1900 do 1909 nie waha się nazwać anormalnym, co już przedtem powiedział inny kanclerz, książę Hohenlohe, nie mówiąc już o Bismarcku. Wiadomo narodowi niemieckiemu, że popularność, jaką otaczał Wilhelm II, przyczyniła się do przyspieszenia nieszczęsnych postanowień z lipca 1914. Musi on też znać i

Awjonetka poznańska zdobyła trzecią nagrodę w Bukareszcie

Wielki sukces polskiego lotnictwa sportowego

Bukareszt, 9. 6. (Tel. wł.) Awjonetka Aeroklubu Poznańskiego, typu RWD 2, z por. Skrzypińskim jako pilotem i red. Alfredem Chrzanowskim jako nawigatorem, która w ub. niedzielę wyruszyła na rajd gwiazdzisty do Bukaresztu, zdobyła mimo silnej

konkurencji zagranicznej trzecią nagrodę.

Awjonetka poznańska przebyła w ciągu doby, lecąc dzień i noc, ponad 3000 kilometrów, zyskując piękny sukces dla polskiego lotnictwa sportowego.

Inni zawodnicy gwiazdzistego lotu

Bukareszt, 9. 6. (PAT). Wskutek burzy na odcinku Clui—Bukareszt większość zawodników, uczestniczących w międzynarodowym locie gwiazdzistym do Bukaresztu, musiała lądować w drodze. Na 36 zapisanych do lotu, przybyło do Bukaresztu tylko 10 zawodników a mianowicie: Papanu (Rumunja), Fretz (Szwajcaria), Cacias (Rumunja), Olteano (Rumunja), Manolescu (Rumunja), Lombardi (Włochy), Rolbiano (Włochy), Fougier (Włochy), Dumitresco (Rumunja), por. Skrzypiński na samolocie R. W. D. Siedmiu z nich dopuszczono do klasyfikacji.

Na lotnisku w Beneasa na powita-

nie lotników przybył król. Nadto stawił się członekowie rządu, przedstawiciele korpusu dyplomatycznego, uczestnicy kongresu federacji lotniczej i olbrzymie tłumy publiczności. Samoloty myśliwskie konstrukcji rumuńskiej oraz jeden samolot angielski wykonały szereg ewolucyj akrobatycznych.

Na podstawie ogólnej klasyfikacji pierwszą nagrodę w wysokości 40.000 lei otrzymał lotnik szwajcarski Robert Fretz, drugą Rumun Olteano, trzecią por. Skrzypiński, czwartą Rumun Manolescu, 5, 6 i 7 Włosi Lombardi, Fougier i Rolbiano.

Triumf Paderewskiego w Paryżu

Paryż, 9. 6. (Tel. wł.). Sobotni koncert Paderewskiego wywołał niebывały entuzjazm i był jeszcze jednym wspaniałym triumfem mistrza. Rozentuzjasmowana publiczność, w czasie przerw w koncercie, wnosiła bez przerwy okrzyki „Niech żyje Paderewski”, „Niech żyje Polska”.

Na koncercie obecni byli m. in. ambasador Chłapowski, gen. Sikorski i

prezydent m. Poznania, Cyryl Ratajski. Następny koncert Paderewskiego odbędzie się 13 b. m., poczem Paderewski opuści Paryż, udając się na kilkudniowy odpoczynek do Morges, w Szwajcarii. Z końcem bieżącego miesiąca Paderewski wyjedzie na szereg koncertów do północnych Włoch, zaś w początku lipca przybędzie do Poznania.

Komu i ile pożyczek udzieliła Francja po wojnie?

Paryż, 9. 6. (Tel. wł.) „Le Matin” zamieszcza dzisiaj długi artykuł, zaprzeczający insynuacjom, zarzucającym Francji, iż udziela pożyczek pieniężnych jedynie zaprzyjaźnionym państwom.

„Le Matin” przytacza listę 15 państw europejskich, którym Francja udzieliła pożyczek, sięgających w sumie 6 011 milionów fr. Z sumy tej 5 miliardów zostało wypłaconych od r. 1928 tj. od

chwili, gdy ustabilizowany kredyt Francji przychodził z pomocą państwom zagranicznym. Z ogólnej sumy udzielanych pożyczek państwa, które w czasie wojny zajmowały wrogie Francji stanowisko, otrzymały pożyczki sięgające 3 miliardów 26 milionów fr. a mianowicie Austria — 170 milionów, Bułgaria 40 milj., Węgry — 96 milj., Niemcy (plan Davesa) 375 milionów oraz (plan Younga) 2 155 milionów.

„Nautilus” w drodze

Nowy Jork, 9. 6. (Tel. wł.). Według otrzymanych tu informacji „Nautilus” znajdował się w południe d. 7. b. m. w odległości 550 mil od Bo-

stonu. Po dwudniowej walce z burzliwym morzem statek kontynuuje swą podróż.

Śnieżyce w Sowietach i Finlandji

Moskwa, 9. 6. (Tel. wł.). Nad północną okolicą Rosji Sowieckiej przeszedł groźny cyklon, który spowodował śnieżyce i znaczny spadek temperatury.

W okolicach Leningradu zanotowano w ubiegłą sobotę 5 stopni mrozu.

Mróz wyrządził duże straty na polach i w ogrodach.

Helsinki, 9. 6. (Tel. wł.). W ostatnich dniach w Finlandji notowano bardzo niską temperaturę. W północnej Finlandji spadł śnieg.

Demonstracje szewców krakowskich

przeciwko firmie „Bata”.

Kraków, 9. 6. (Tel. wł.). Szewcy krakowscy postanowili zaprzestować przeciwko groźnej, fabrycznej konkurencji, stworzonej szewcom naszym przez czeską firmę „Bata”.

Wczoraj udał się pochód szewców w liczbie około 1500 osób, m. in. pod sztandary województwa i magistratu. Deputacja szewców złożyła tam odpow. memorjały, w których zagrożeni szewcy proszą m. in. o wydanie firmie „Bata” zakazu otwarcia warsztatu reparacyjnego w Krakowie i w całym województwie; w dalszym ciągu memoriał zwraca się do władz centralnych, aby nie pozwoliły firmie „Bata” wogóle na budowanie w Polsce fabryk.

silnych zabiegów trudno było sprawdzić u źródła. Wiadomość o zachwianiu banku podała komunistyczna „Welt am Abend”. Z tego dziennika szereg pism niemieckich i zagranicznych zaczerpnęło swoje informacje, przetelefonowane z Berlina przez poszczególnych korespondentów.

Tymczasem okazuje się, że rzekome zachwianie Darmstaedter u. Nationalbank nie polega na prawdzie. Wiadomość została spreparowana w kuźni komunistycznej i przez czołowy organ komunistów niemieckich podana do wiadomości publicznej. Jest to mistyfikacja na wielką skalę, przyczem chodziło niewątpliwie o wywołanie popłochu wśród licznych rzesz deponentów niemieckich i wywołanie runu na kasy banku. Cel ten osiągnęli komuniści częściowo, gdyż wiadomość o rzekomym zachwianiu Darmstaedter u. Nationalbank wprowała w wielkie zdenerwowanie liczne rzesze Niemców, którzy gwałtownie zaczęli wycofywać swoje wkłady z banków.

Zmiany w ministerstwie spraw wojsk.

Warszawa, 9. 6. (Tel. wł.). W kołach wojskowych utrzymują, iż wice-

ministrem spraw wojskowych na miejsce gen. Konarzewskiego zostanie gen. Sosnkowski, z którym Piłsudski odbył przed wyjazdem dłuższą konferencję.

Chodzą też pogłoski o prawdopodobnem ustąpieniu drugiego wiceministra spraw wojskowych gen. Fabrycego oraz szefa sztabu gen. Piskora. (w)

Amb. Chłapowski u Brianda

Paryż, 9. 6. (PAT). Ambasador Chłapowski przyjęty był wczoraj przez Brianda.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.945 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.915 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płać dziś za 100 mk. n. w dewizach 211.15 do 211.45 zł., gotówką 210.75 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 172.98 do 173.24 zł., gotówką 172.64 zł.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 9. 6. 1931 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta 692,5 gr. (117,9 f. w. h.), b) pszenicy 735,5 gr. (124,8 f. w. h.), c) jęczmienia przemiałowego 667,0 gr. (113,1 f. w. h.), d) owsa 464,5 gr. (77,5 f. w. h.).

„Ceny transakcyjne”
Żyto 75 tonn par. Poznań 29.00
Usposobienie spokojne.

„Ceny orientacyjne”
parytet Poznań

Pszenica	32.25 — 32.75
Usposobienie spokojne	
Jęczmień przemiałowy	27.00 — 28.00
Usposobienie spokojne	
Owies pastewny	30.00 — 31.00
Usposobienie stałe	
Maka żytnia 65% wł. work.	42.50 — 43.50
Usposobienie spokojne	
Maka pszenna 65% wł. work.	51.50 — 54.50
Usposobienie spokojne	
Otręby żytnie	20.50 — 21.50
Otręby pszenne	18.25 — 19.25
Otręby pszenne (grube)	19.75 — 20.75
Ogólne usposobienie spokojne	

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urządowe sprawozdanie targowe Komisji notowania cen.

Poznań, 9. 6. 1931 r.

Spędzono: wołów 158, buhajów 112, krów 403, świń 1220, cieląt 643, owiec 248; razem 2784 zwierząt.
(Ceny loco Targowica, Poznań, łącznie z kosztami handlowymi).

Płacono za 100 kg. żywej wagi za:

BYDŁO:

Woły:
Pełnomięsiste wytuczone nieoprzęgane 106—110
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3 96—104
Mięsiste tuczone starsze 84—90
Miernie odżywione 66—70

Buhaje:
Wytuczone pełnomięsiste 98—108
Tuczone mięsiste 88—96
Nietuczone, dobrze odżywione starsze 76—84
Miernie odżywione 66—70

Krowy:
Wytuczone pełnomięsiste 100—108
Tuczone mięsiste 90—98
Nietuczone, dobrze odżywione Miernie odżywiopie 72—78
44—56

Jałowice:
Wytuczone pełnomięsiste 100—108
Tuczone mięsiste 94—98
Nietuczone, dobrze odżywione Miernie odżywione 82—90
66—70

Młodzież:
Dobrze odżywione 66—70
Miernie odżywione 54—58

Cielęta:
Najprzedsześniejsze cielęta wytuczone 94—100
Tuczone cielęta 86—90
Dobrze odżywione 70—80
Miernie odżywione 64—68

OWCE:
Wytuczone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy 100—120
Tuczone starsze skopy i maciorki 80—90

ŚWINIE (TUCZNIKI):
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi 118—120
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi 110—116
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi 100—108
Mięsiste świnie ponad 80 kg żywej wagi 84—98
Maciory i późne kastraty 96—110
Przebieg targu normalny.

Uwaga: Cena świń zwykła była na skutek małego spędu.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 9. 6. 1931 r.

Dzisiejsze zebranie giełdowe nie wykazało jeszcze żadnej zmiany i tendencja była spokojna.

Z pap. procent. wzgl. lokacyjnych pła-

Pw 11 656-62,230

cono za 5 proc. poz. konwers. 47½ proc., za 4 proc. listy zast. konwert. ziemskie 33 proc. i za 6 proc. listy żytnie 17.— (za 1 ctr. mtr.). Mniejszą ilość poz. inwestycyjnej handlowano po 81.— przy dalszym popycie.

Z akcji bankowych oddawano Bank Polski po 121.—, natomiast akcje przemysłowe pozostały bez obrotów i bez notowania.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu).

5% Pożyczka konwersyjna 47½% P.
4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 33% P.

(Kurs w złotych).

6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kred. 17.— P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję).

Bank Polski I em. 121.— O.
Tendencja spokojna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 9. 6. 1931 r.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjedn. tr.: 8.95, sp.: 8.97, kup.: 8.93.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Gdańsk	173.35	173.78	172.92
Holandja	358.68	359.58	357.78

Nowy Jork	8.911	8.931	8.891
-----------	-------	-------	-------

czeki			
-------	--	--	--

Nowy Jork	8.915	8.935	8.895
-----------	-------	-------	-------

kabel			
-------	--	--	--

Londyn	43.37¼	43.48	43.26½
--------	--------	-------	--------

Szwajcaria	172.97	173.40	172.54
------------	--------	--------	--------

Wiedeń	125.50	125.61	124.99
--------	--------	--------	--------

Włochy	46.67½	46.79	46.56
--------	--------	-------	-------

Praga	26.41	26.47	26.35
-------	-------	-------	-------

Berlin	211.57		
--------	--------	--	--

Tendencja przeważnie mocniejsza.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poz. bud.	39.00
----------------------	-------

5% poz. konw.	47.80
-----------------------	-------

10% poz. kol.	104.25—104.00
-----------------------	---------------

Akcje w złotych:

Bank Polski	121.00—122.00
-----------------------	---------------

W. T. F. Cukru	0.00—22.00
--------------------------	------------

Lilpop	0.00—16.50
------------------	------------

Tendencja utrzymana.

Komentarz.

Dla papierów państw. i dla listów zast. tendencja niejednolita, dla akcji utrzymana. Z bankowych utrzymany Bank Polski, z cukrowniczych utrzymany Cukier, z metalurgicznych nieco słabszy Lilpop.

PLÓDY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 9. 6. 1931 r.

Pszenica march. 75—76 kg.	273.00—275.00
---------------------------	---------------

Tendencja słaba.

Żyto march. 70—71 kg.	196.00—198.00
-------------------------------	---------------

Tendencja słabsza.

Jęczmień pastewny i przemysłowy	210.00—226.00
---	---------------

Tendencja spokojna.

Owies march. od st. załad.	183.00—188.00
------------------------------------	---------------

Tendencja słaba.

Maka pszenna	32.75—38.00
------------------------	-------------

Tendencja spokojniejsza.

Maka żytnia	26.30—28.10
-----------------------	-------------

Tendencja cicha.

Ospa pszenna	14.50—14.70
------------------------	-------------

Tendencja spokojna.

Ospa żytnia	13.40—13.65
-----------------------	-------------

Tendencja słabsza.

Groch Victoria	26.00—31.00
--------------------------	-------------

Groch pastewny	19.00—21.00
--------------------------	-------------

Peluszka	25.00—30.00
--------------------	-------------

Bób polny	19.00—21.00
---------------------	-------------

Wyka	24.00—26.00
----------------	-------------

Łubin niebieski	15.00—16.50
---------------------------	-------------

Łubin żółty	22.00—27.00
-----------------------	-------------

Makuchy rzepakowe	13.80—14.00
-----------------------------	-------------

Wytłoki suche paryt. Berlin	8.10—8.20
---------------------------------------	-----------

Śrót Soja	12.10—13.20
---------------------	-------------

Śloma żytnia pras. drut.	0.60—0.70
----------------------------------	-----------

Śloma pszenna pras. drut.	0.50—0.60
-----------------------------------	-----------

Śloma owsiana pras. drut.	0.50—0.60
-----------------------------------	-----------

Śloma jęczmienna drut.	0.50—0.60
--------------------------------	-----------

Śloma żytnia dł. wiąz.	0.90—1.05
--------------------------------	-----------

Śloma żytnia pras. sznur.	0.70—0.90
-----------------------------------	-----------

Śloma pszenna pras. sznur.	0.50—0.70
------------------------------------	-----------

Sieczka	1.50—1.70
-------------------	-----------

Tendencja bardzo cicha.

Siano zwykłe handlowe	1.90—2.10
---------------------------------	-----------

Siano dobre I pokos	2.35—2.75
-------------------------------	-----------

Tymoteusz luźny	3.25—3.70
---------------------------	-----------

Siano koniczynowe stare	3.20—3.50
-----------------------------------	-----------

Tendencja stała.

Ogólna tendencja słabsza.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 9. 6. 1931 r.

Wyplaty na Warszawę	47.125—47.325
-------------------------------	---------------

Noty wielkie	46.975—47.375
------------------------	---------------

Niezatwierdzeni przez województwo radcy miejscy

Gnieźno, 8 czerwca.

W jednym z ostatnich numerów podał „Kurjer Poznański” krótką wiadomość o niezatwierdzeniu przez urząd wojewódzki 5 bezpłatnych radców miejskich. Wiadomość ta wywołała zrozumiałe poruszenie, gdy się zważy, że wybrani przez radę miejską są to jednostki znane, z kwalifikacjami względnie zasłużeni społecznie na gruncie gnieźnieńskim.

Przypatrzmy się tylko, kogo rada miejska na stanowisko radców miejskich wybrała: W pierwszym rzędzie dr. Stanisława Tomaszewicza, byłego prezesa sądu okręgowego w Gnieźnie, który spełniał funkcje radcy miejskiego od powstania państwa polskiego, wielce zasłużonego przy organizowaniu sądownictwa polskiego w Gnieźnie, który jako doskonały prawnik niejednokrotnie zasłużył się dobrze gminie miejskiej. Inżyniera Józefa Śmideckiego, który już spełniał funkcje radcy miejskiego w ostatniej kadencji. Od stycznia r. b. zastępu-

je on w sprawach budowlanych jako fachowiec zawieszonygo wiceprezesa Maksymiljana Hensla wskutek stwierdzonego rzekomego nieładu w zakładach miejskich przez komisję wojewódzką. Dalej Józefa Zakrzewskiego, długoletniego radnego miejskiego i wiceprezesa Izby Rzemieślniczej w Bydgoszczy, starszego Cechów, odznaczonego złotym Krzyżem zasługi. Lekarza dr. Walerego Szalkowskiego b. radnego, majora wojsk polskich. Poza tym p. Bolesława Kasprowicza, długoletniego prezesa Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy.

Ogólne zdziwienie wywołało niezatwierdzenie pp. Bolesł. Kasprowicza i Józefa Zakrzewskiego, albowiem faktem jest, że byli to zwolennicy obecnego regimu, może dla tego nie zatwierdzeni, że poparli ich Narodowy Blok Gospodarczy.

W radzie miejskiej zasiada na 36 radnych dotychczas trzech sanatorów. (br.)

Wspaniałe uroczystości w Szamotułach

Gen. Józef Haller witany owacyjnie

Nasz korespondent szamotulski donosi:

W niedzielę gościli mury naszego miasta generała Józefa Hallera, który przybył na poświęcenie sztandaru Związku Hallerczyków, placówki Szamotuły.

Już przed godziną 8 zebrały się na rynku wszystkie organizacje.

O godz. 8,15 zjechał generał Haller do Kaźmierza, gdzie powitała go delegacja Związku Hallerczyków z prezesem p. Musiałem na czele. Koło śpiewackie odśpiewało pieśń a tłumy ludzi witały manifestacyjnie przyjazd błękitnego generała.

Samochodem udano się następnie do Piaskowa, gdzie powitał gościa prezes „Sokoła” szamotulskiego p. Kazimierz Waligóra. W powozie p. Wilhelma z Kłodzka, poprzedzany 80 rowerzystami „Sokoła” i banderą konną Sokołów szamotulskich w liczbie około 50 koni, przybył generał witany entuzjastycznymi okrzykami i powodzią kwiatów do naszego miasta.

Na rynku powitał gościa p. Czerwinski, poczem po odebraniu raportu od kapitana Dworzeńskiego, przeszedł generał przed frontem zgromadzonych organizacji, obejmujących ponad 3 000 członków. Po lustracji utworzył się pochód, który udał się na uroczystą mszę św., przed którą dokonał poświęcenia sztandaru, wygłaszając oko-

licznościowe kazanie, dziekan ks. radca Kaźmierski.

Po nabożeństwie nastąpiło na Rynku wręczenie nowo poświęconego sztandaru oraz udekorowanie odznakami hallerowskimi prezesów najstarszych stowarzyszeń. Przy tej okazji wygłosił gen. Haller piękne przemówienie, po którym udano się w pochodzie pod pomnik Powstańca, u którego stóp gen. Haller złożył wieniec, poczem w otoczeniu świty odebrał defiladę organizacji.

W hotelu „Eldorado” odbyła się uroczysta akademja, a w międzyczasie wódz armji błękitnej udał się na cmentarz, gdzie zwiedził groby poległych powstańców. Akademji przewodniczył ks. dziekan Kaźmierski, poczem po produkcjach chóru „Lutnia” nastąpiły życzenia poszczególnych delegatów i wbijanie gwoździ pamiątkowych w liczbę około 50. Podniosłe przemówienie wygłosił ks. dziekan a na zakończenie dostoyny gość, którego przemówienie przerywano burzą oklasków i okrzykami.

Po południu odbył się obiad w hotelu „Eldorado” a następnie zabawa na strzelnicy Bractwa Kurkowego.

Po krótkim pobycie udał się gen. Haller do Wroniek, gdzie dokonał otwarcia obozu harcerskiego. Po powrocie nastąpił wyjazd, przyczem rozentuzjazmowana młodzież zaniósł generała do samochodu, w którym generał wniósł okrzyk na cześć Najj. Rzeczypospolitej. Na tem zakończyła się niezapomniana dla miasta uroczystość.

Rehabilitacja zawieszonygo w urzędowaniu burmistrza

Swego czasu burmistrz m. Wrzesni, p. Soltysiak, na skutek oskarżeń pewnych czynników miejscowych został zawieszony w urzędowaniu, a jednocześnie wszczęto przeciwko niemu dochodzenia śledcze. Po pięciu miesiącach sąd wojewódzki przyszedł do przekonania, że z wyjątkiem dwóch błahych uchybień w urzędowaniu natury czysto formalnej p. Soltysiako wi nie było można nic zarzucić, wobec czego ten z końcem maja, po całkowitej rehabilitacji, został znowu restytuowany w urzędzie.

Z okazji tej znajdujemy w miejscowym piśmie „Oreodnik Wrzesiński” pod nagłówkiem „Sprawiedliwości stało się zadość”, między innemi następujące uwagi:

„Wszyscy znający pracę, zasługi i przykłądną uczciwość i rzetelność p. burmistrza Soltysiaka byliśmy spokojni i przekonani o tem, że p. burmistrz wyjdzie czysty z tej naganki anominowej przeciwko niemu, co się też w zupełności okazało. Sąd wojewódzki znalazł dwa drobne uchybienia natury formalnej, o minimalnem znaczeniu. Nasuwa się teraz pytanie czy za te błahostki winno się zawieszac urzędnika w jego czynnościach i to w dodatku na skutek oszczerstych anonimów. Żyjemy w czasach zawieszania urzędników, posyłania ludzi o pełnych siłach fizycznych i kwalifikacjach w stan spoczynku, niezatwierdzania obywateli zasłużonych i bez skaży na członków wydziału pow. lub magistratu (zob. świeżo Gnieźno). Dlaczego to? Bo gdzieś nie znalazł upodobania ich nos polityczny, i ich męskie i twarde przekonanie dla dobra narodu i korzyści państwa. Czy takie stosunki mają doprowadzić do ogólnego uzdrowienia, do zgody tak potrzebnej, do polepszenia bytu, załamującego się z każdym dniem? Pocóż trwonić czas i energję na dochodzenia brzydkich anonimów i dawać posłuch fałszywemu informowaniu władz przez karjerowiczów, przez ludzi bez poczucia honoru i uczciwości i pozbawionych wszelkiej ideologii. Czas skończyć z tymi szkodnikami... W ten nikczemny sposób zdołają ci „bohaterzy” anonimowi swe nędzne makówki w aureole zbawcy narodu i sanatora stosunków, ci którzy pod ładą podmuchem zmieniają swe przekonania polityczne i dla których istnieje jedno przekonanie — partja J. W. W. „Jak wiatr wieje”. — Inne i więcej dosadnie cisną się słowa pod pióro na podobnych fabrykantów anonimów i wywoływaczy zamętu, lecz niech pamiętają oni o jednej wielkiej, niezbitelnej prawdzie „Pan Bóg nie rychliwy ale sprawiedliwy”.

Oto także przyczynek mały do ilustracji obecnych stosunków.

Teologowie protestancy za rewizją reformacji

(KAP). W kołach protestanckich coraz poważniej myśli się o konieczności poddania rewizji zasad, na podstawie których opierają swoją egzystencję kościoły protestanckie, prze-

żywające dziś wyraźny kryzys. Różni i różnie myślą o wybrnięciu z tej sytuacji bez wyjścia, w jakiej znalazły się najprzeróżniejsze sekty protestanckie. Jedni, n. p. w Szwecji, zdają sobie jasno sprawę, że istnieje jedna tylko droga wyjścia — powrót do macierzystego Kościoła katolickiego, inni (Kościół anglikański) pragną odnowić się przez połączenie się z schizmatycznymi kościołami wschodniemi, inni — przez usankcjonowanie amoralnych z chrześcijańskiego punktu widzenia prądów społecznych (konferencja w Lambeth), inni wreszcie — przez próby stwarzania nowej panteodocy (teologii naturalnej).

Willy Hellpach, profesor uniwersytetu w Heidelbergu, wydał niedawno książkę p. t. „Zwischen Wittenberg u. Rom” i wielomówiącym podtytułem „Eine Pantheodizee zur Revision der Reformation”. W książce tej prof. Hellpach, skądinąd zresztą bardzo poważny myśliciel, propaguje myśl „niemiecko - ewangelickiego kościoła narodowego”, którego „panteologia” (termin charakterystyczny, pomysłu prof. Hellbacha) polega na panteistycznym ujęciu chrześcijańskiej nauki o Objawieniu. W myśl tej „panteologii” odpada pojęcie osobowe Boga w Trójcy, jak również nauka o stworzeniu duszy nieśmiertelnej. Dusza, według Hellbacha, podlega wiecznemu ruchowi w Bogu od najniższych do coraz bardziej zbliżających się do boskości form. Prof. Hellpach pragnie wprowadzić Sakramenty katolickie jako symbole, jak również przejąć (zewnątrznie) naukę o czyscu oraz na wzór katolicki wprowadzić do protestantyzmu zakony.

P. Matuszewski o kryzysie

Warszawa, 9. 6. (Tel. wł.). — W „Gazecie Polskiej” ukazał się obszerny artykuł b. ministra skarbu, pułk. Ignacego Matuszewskiego. Autor usiłuje przede wszystkim przeciwstawić się różnym komentarzom prasowym, jakie powstały w związku z jego dymisją.

Głównym jednak celem artykułu jest omówienie kryzysu gospodarczego w Polsce i w Europie. P. Matuszewski stoi obecnie, zdaje się, na stanowisku, że nie mamy do czynienia ze zwykłym kryzysem. Staremu kontynentowi europejskiemu zagraża wprost katastrofa, o ile nie będą podjęte odpowiednie środki. P. Matuszewski stwierdza, że z dniem każdym świat kultury zachodniej idzie „ku gorszemu”. Główną przyczynę zła widzi autor w „absurdalności” stosunków między Europą a Stanami Zjednoczonymi Ameryki Północnej. Uważa, że zrozumienie się między Europejczykami a Amerykanami jest pierwszym warunkiem uniknięcia „wstrząsów”. Piszcie, że napięcie, jakie trwa dzisiaj, będzie rosło dopóty, dopóki nie nastąpi „jakieś przecięcie”. P. Matuszewski nie wie, jakie to będzie rozstrzygnięcie, ale uważa, że będzie ono musiało przyjść dość szybko.

Jeśli chodzi o stosunki w Polsce, to p. Matuszewski stoi oczywiście na stanowisku, że nasz kryzys nie jest skutkiem własnych błędów. Jako środek zaradczy, wysuwa p. Matuszewski hasła przetrwania i rzecz znamieną, wzywa, aby ludzie słuchali „głosu rozsądku”. Twierdzi, że nasza zdolność przetrwania jest większa niż w innych krajach, ale jednocześnie daje dość charakterystyczne sposoby ratunku. A więc: „normować przychód wedle rozchodu, choćby kosztem dalszych, nieprzyjemnych ograniczeń; mniej kupować u obcych, niżli się sprzedaje; wyrównać sprawiedliwiej rozdział dochodu narodowego między wsią a miastem, i dalej w miarę możliwości zdjąć z borykającego się z trudnościami pokolenia maksimum niezbędnych inwestycji, aby rozłożyć je na kilka pokoleń”. Słowem, p. Matuszewski wysuwa głównie hasła oszczędności, co jest tem znamiennejsze, że po jego ustąpieniu niektóre jego zarządzenia oszczędnościowe zostały cofnięte. Swoje wskazówki, aby uczynić może bardziej strawnymi, ubiera w aluzje polityczne do obecnej sytuacji w państwie, twierdząc, że istnienie „twardej woli” na czele państwa oraz większości parlamentarnej zespółonej z tą „wolą” ułatwi przetrwanie kryzysu.

Mimo to dość znamienne jest podkreślenie przez p. Matuszewskiego takiego zdania, że „wystarczy myśleć i wedle tego postępować, aby tonący kontynent poczał się z powrotem z odmętów wynurzać”. A więc p. Matuszewski nawołuje nie tylko do przetrwania, ale również do „myślenia” i do „zdrowego rozsądku”.

Za parawanem niemieckiej nędzy

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili O dopływ kapitału zagranicznego

W feljetonie p. t. „Paradoxy“, omówiliśmy m. in. główną przyczynę stronięcia kapitału zagranicznego od ubogich państw, narażonych na znaczne ryzyko polityczne. Poniekąd w uzupełnieniu tego feljetonu, zamierzamy omówić dzisiaj specyficznie polskie trudności pozyskania kapitału zagranicznego.

Ktokolwiek stykał się z przedstawicielami zagranicznych kół finansowych, miał możność wysłuchania licznych zażeń na temat utrudnień, na jakie napotyka się w życiu gospodarczym Polski. Skargi cudzoziemców na władze celne i podatkowe są równie na porządku dziennym, jak i utyskiwania na powolne załatwienie sprawy przez władze centralne.

O tych rzeczach trzeba raz otwarcie pomówić, bo dalsze tolerowanie obecnego stanu rzeczy bardzo nam szkodziło. Braki młodej naszej państwowości są w dużej mierze zrozumiałe, ale zrozumienie to nie może przesądzać się w sankcjonowanie obecnych bolączek, przeciwnie: powinno być źródłem roztropnej krytyki.

Pole krytyki jest obszerne, obejmując bowiem, pod względem czasu, 10 lat stosunków z finansjerką zagraniczną, pod względem zaś przedmiotu, prawie wszystkie kontrakty, zawarte przez państwo z zagranicą.

Do pierwszych umów, z rzędu kontraktów kwestionowanych, należy zawarta przed przeszło 9-ciu laty umowa ze Stoczną Gdańską, której skarb państwa zobowiązał się dawać corocznie zamówień na 40 milionów złotych. Objektami dostaw miały być lokomotywy i inny tabor kolejowy, motory Diesla itd. W praktyce okazało się, że skarb państwa, mający zrozumiałe obowiązki wobec krajowego przemysłu, nie jest w stanie dawać tak znacznych zamówień Stoczni Gdańskiej. Umowy nie dotrzymano. Ponieważ w stoczni reprezentowane są kapitały angielskie i francuskie, doszło do interwencji dyplomatycznej i po długich, znużających rokowaniach rząd został poniekąd zmuszony do dania uciążliwych ekwiwalentów, o których pomówimy innym razem. Fakt faktem, że cała ta sprawa w oczach zagranicy b. nam zaszkodziła.

To samo można powiedzieć o tak niezwykłych krokach, jak np. o areztowaniu traw na rzekach z materiałem drzewnym, już sprzedanych przez firmę angielską „Century“ niemieckim i holenderskim klientom, albo o zajęciu urzędzenia biurowego pewnej amerykańskiej linii okrętowej za rzekomą niezapłaconą podatkami (jak się później okazało firma ta nie zalegała z podatkami, lecz było już za późno, bo cały sprzęt spoczywał w magazynie!).

Nie zamierzamy bronić ani firmy Ullén & Co, ani Harrimana (!), jednakże uzasadnione są żale tych instytucji, zakomunikowane prasie zagranicznej, na przewlekane sprawy przez urzędy polskie.

Nie wnioskujemy tutaj w kwestje strukturalne, np. w kwestji struktury podatkowej, które — jak wiadomo — odstraszyły szereg firm zagranicznych, m. in. Forda, od założenia placówki przemysłowej w Polsce, — ani też nie wnioskujemy w kwestje natury politycznej; zależy nam jedynie na podkreśleniu konieczności usprawnienia naszego aparatu państwowego w takim stopniu, aby nie potrzebowały powracać w umowach z Polską klauzule takie, jakie widzimy w kontraktach pożyczek „zapalczanej“ i „kolejowej“, które zapewniają konsorcjum zagranicznym swego rodzaju eksterytorjalność, przejawiającą się w postanowieniu, iż wszelkie mogące powstać spory nie będą podlegały sądom polskim.

Trzeba pozyskać zaufanie zagranicy co do terminowości i fachowości decyzji naszych władz.

Krótkie informacje gospodarcze

— Związek eksporterów maki postanowił wystąpić o podwyższenie premii wywozowej dla maki pierwszego gatunku z 10 na 12 zł. Projekt obniżenia premii eksportowej na makę poślednią z 8 na 7 zł. —

— W Montrealu utworzony został wielki pool finansowy, mający na celu zakupy interwencyjne akcji kanadyjskich na wszystkich giełdach świata, ażeby w ten sposób podnieść ich notowania.

Konjunktury Ziemioplody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub. tygodniu następująco:

	1. g.	2. g.	3. g.	4. g.	5. g.	6. g.
Pszennica						
Warszawa	36.00	36.00	—	—	36.00	—
Poznań	33.00	33.00	33.00	—	32.50	32.75
Lwów	31.50	—	—	—	30.50	—
Lublin	33.00	—	33.00	—	32.00	—
Zyto						
Warszawa	30.00	30.00	—	—	30.00	—
Poznań	28.50	28.75	28.90	—	28.90	28.90
Lwów	29.00	—	—	—	28.00	—
Lublin	27.75	—	27.25	—	27.00	—
Jęczmień						
Warszawa	28.50	28.50	—	—	28.50	—
Poznań	28.00	28.00	28.00	—	28.00	28.00
Lwów	28.00	—	—	—	27.00	—
Lublin	27.50	—	27.00	—	27.00	—
Owies						
Warszawa	32.00	32.00	—	—	32.00	—
Poznań	31.00	31.00	31.00	—	31.00	31.00
Lwów	35.50	—	—	—	34.50	—
Lublin	29.50	—	29.50	—	29.00	—

W ubiegłym tygodniu ujawniło się na rynkach amerykańskich lekkie osłabienie tendencji, wywołane wiadomościami o pomysłnym stanie zasiewów we wszystkich częściach kraju. Mocne usposobienie giełdy w Winnipeg, wzmożone zakupy ze strony handlu zbożowego oraz pogłoski, jakoby Argentyna ze względu na niskie ceny pszenicy miała zmniejszyć obszar zasiewów tego zboża, spowodowały jednak potem przejściowe wzmocnienie tendencji — jednakże w końcu okresu sprawozdawczego ceny wskutek zwiększonych sprzedaży obniżyły się. Załamanie się ceny pszenicy w drugiej połowie tygodnia na rynku amerykańskim przypisują również wstrzymaniu akcji interwencyjnej przez Farm-board. Zasiewy pszenicy zimowej w U. S. A. i żniwa ocenia się na 900 milionów buśli.

Na rynkach europejskich ceny nie uległy zasadniczej zmianie. Na rynku niemieckim panuje w dalszym ciągu depresja, wywołana brakiem popytu. Ceny uległy lekkiej zmianie. Podobna sytuacja daje się odczuć na giełdzie berlińskiej. Młyni posiadają dostateczne zapasy zboża, wobec czego wstrzymują się od dalszych zakupów.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) Wykaz podatku od uposażeń. Wydział podatkowy magistratu komunikuje: W celu należytego wykonania art. 112 ustawy o podatku dochodowym z dnia 30. 4. 1925 (Dz. Ust. 58 p. 411) oznajmia się, że wykaz potrąconego podatku dochodowego od uposażeń służbowych dostarczony kasie podatkowej winien zawierać, prócz danych niezbędnych do obliczenia tego podatku, dokładne imię, nazwisko i miejsce zamieszkania pracownika, któremu podatek od uposażeń potrącono. Wyżej wymagane szczegóły są konieczne potrzebne dla ewidencji opodatkowanych pracowników.

Z KRAJU

(k) Odczyt p. wicemin. Starzyńskiego w Poznaniu. Stowarzyszenie Dziennikarzy i Publicystów Gospodarczych, oddział poznański komunikuje, że p. wiceminister skarbu Stefan Starzyński wygłosi odczyt na temat „Kryzys i nasze położenie gospodarcze“ w sali 17 Uniwersytetu Poznańskiego Collegium Minus w sobotę, dn. 13 czerwca rb. o godz. 20. Wstęp 1 zł.

(k) Nowa taryfa celna. Ilość stawek w projekcie nowej taryfy celnej została mniej więcej podwojona, natomiast ilość pozycji zwiększyła się przeszło pięciokrotnie. Wyplynie to stąd, że w obecnej obowiązującej taryfie stawki są skupione w niewielkiej ilości pozycji (numeracja i ilość pozycji zachowana jeszcze z czasów taryfy rosyjskiej z 1903 r.), a pozycje skutkiem tego nadmiernie wewnętrznie rozdzielone. W projekcie nowej taryfy nie tylko w dalszym ciągu różniczkowano stawki, lecz także — i to w pierwszym rzędzie — poszczególne towary chociażby pokrewne, ujęto w osobne pozycje (obdarzone osobnymi numerami). Taryfa celna zyskuje w ten sposób na przejrzystości, a wraz ze różniczkowaniem towarów powstaje możliwość różniczkowania stawek, czyli lepszego przystosowania ochrony celnej do charakteru i ceny towaru. Rozbudowa nomenklatury pozwala na usunięcie pozycji zbiorowych, cechujących taryfy celne mało rozwinięte.

(k) Usprawnienie przewozu towarów do portów. W uwzględnieniu wniosków organizacji gospodarczych wydało ministerstwo komunikacji szereg zarządzeń, zmierzających do uproszczenia manipulacji przy nadawaniu przesyłek oraz załat-

Jaja

Obecna sytuacja na rynkach jajczarskich pozwala stwierdzić, że ceny osiągnęły już najniższy poziom. Doniesienia z okregu w produkcyjnych wskazują na powolny spadek produkcji, co w konsekwencji powoduje łatwiejsze przystosowanie się podaży do zapotrzebowania i lepszą tendencję rynkową. Rynki angielski i niemiecki sygnalizują naogół spadek dostaw z krajów wschodnio-europejskich i poprawę sytuacji. Z tych względów można się spodziewać ożywienia w eksporcie i poprawy cen za towar standaryzowany.

Na rynku krajowym przeważa jeszcze tendencja słaba z powodu małego zapotrzebowania. W Poznaniu naskutek mniejszych dowozów zbyt w ub. tygodniu odbywał się gładko, tendencja była utrzymywana. Za towar eksportowy płacono 120—140 zł., za towar niewybrany 110 zł. za 1 skrzynię.

Nabiał

Sytuacja na rynku krajowym kształtowała się w tygodniu ub. pod znakiem wybitnej niżki, co miało swoją przyczynę w niezwykłych upałach poprzedniego tygodnia. W związku z tem popyt ogromnie się zmniejszył przy jednoczesnym zwiększeniu się podaży i zapasów. W tych warunkach, przy równoczesnej rezerwie ze strony importerów zagranicznych poprawa sytuacji będzie się odbywać b. powoli.

Na rynkach zagranicznych przeważa tendencja słaba, przyczem kupcy liczą się z dalszym spadkiem notowań. Notowania berlińskie z ub. soboty utrzymały się na poziomie 121, 111 i 97 Rm. za I, II i III gat. przy tendencji spokojnej.

Rynek serów jest obecnie w zaniedbaniu. Z powodu małego zapotrzebowania przy niezmniejszonej podaży ceny zniżają.

Mięso i bydło

Wskutek ograniczenia wywozu żywca rynek krajowy wykazuje przeciążenie towarem, co pociąga za sobą spadek notowań. Notowania targowicy poznańskiej w ub. tygodniu spadły dla bydła rogatego o 4—6 zł., dla nierogacizny o 4—8 zł., dla owiec o 20 zł. na 100 kg. Cieleta utrzymały się w cenie. Na pozostałych targowicach krajowych zaznaczyła się również tendencja słabsza, jednak tylko z nieznacznym spadkiem cen. Jedynie na warszawskim targu żywca zanotowano tendencję mocniejszą na nierogaciznę. Notowania z dnia 5 bm. wynosiły tam 1,15 — 1,40 zł. za 1 kg.

Notowania na londyńskim rynku bekoni z dnia 5 bm. utrzymały się na niskim poziomie z poprzedniego tygodnia. Za bekoni polski płacono 38 — 44 sh za 1 cwt, co stanowi rekordowo niski, dotychczas nienotowany poziom.

wiania formalności w czasie przewozu. Wprowadzono też plany przewozów, podane w wydanym przez ministerstwo rozkładzie jazdy najdogodniejszych towarowych pociągów pośpiesznych i dalekobieżnych przy wzięciu pod uwagę połączeń z regularnymi liniami okrętowymi. Celem uwydatnienia przewozu do portów wprowadzono specjalne rzucające się w oczy nalepki, umieszczane na wagonach i przesyłkach na koszt i staraniem kolei. Kierownictwa stacji otrzymały polecenie udzielania interesantom na ich życzenie dokładnych i wyczerpujących informacji dotyczących się właściwych taryf, rozkładów jazdy, przypuszczalnego trwania przewozu, połączeń z liniami okrętowymi i wreszcie przepisów i zarządzeń kolejowych w miarę możliwości i innych władz państwowych. Zarządzenia powyższe są w pewnej mierze przejawem ducha komercyjnego, z którym ministerstwo zaczyna się coraz poważniej liczyć. (1)

Z ZAGRANICY

(z) Zakończenie obrad międzynarodowego kongresu rolniczego. W Pradze zakończono w poniedziałek obrady 15 międzynarodowego kongresu rolniczego, uchwalając rezolucje zaproponowane przez poszczególne komisje. Doniosłe znaczenie posiada szczególnie rezolucja, uchwalona w komisji ekonomicznej a dotycząca reglamentacji obrotu zbożem celem uniknięcia nadwyżek zbożowych zalewających rynki europejskie. Stwierdzając niemożliwość ograniczenia produkcji przez europejskie państwa rolnicze, kongres wyowiada się za stosowaniem przez poszczególne grupy państw systemu preferencyjnego w ramach europejskich. Na ogólnym zebraniu komisji międzynarodowej wygłosił referat generalny prezes delegacji polskiej p. K. Fudakowski, przedstawiając wynik konferencji zbożowych — paryskiej, rzymskiej i londyńskiej. Na wniosek referenta, zebrani przyjęli postanowienia tych konferencji w zakresie obrotu zboża i zalecili stosowanie zasad wskazanych przez te konferencje.

(z) Przymusowe przedłużenie syndykatu węgla w zagłębiu Ruhry. Wobec niemożliwości porozumienia między poszczególnymi kopalniami, rząd niemiecki przedłużył przymusowo umowę syndykatu na dalsze 3 miesiące, t. j. do końca sierpnia.

Sosnowiecki projekt reformy ubezpieczeń społ.*

VII. Oparcie akcji o P. K. O.

Cała akcja ubezpieczeniowo-oszczędnościowa, proponowana przez izbę przem.-handlową w Sosnowcu, aby była sprawna, winna być możliwie scentralizowana, a nadto jak najbardziej uproszczona i jednolita w technice manipulacyjnej, oraz dostępna i łatwa w sposobie dokonywania wpłat i wypłat, w którym to celu cały kraj musiałby być pokryty siecią oddziałów i agentur. Instytucja, podejmująca się przyjmowania tak poważnych wkładów, musiałaby cieszyć się powszechnym zaufaniem i dawać najpewniejsze gwarancje absolutnego bezpieczeństwa powierzonych funduszy.

Wszystkim powyższym warunkom, zdaniem izby sosnowieckiej, odpowiada Poczta Kasa Oszczędności, albowiem:

1. P. K. O. jest instytucją, wyspecjalizowaną znakomicie w dziale oszczędności i popularnych ubezpieczeń;

2. wypróbowany aparat organizacyjny, sprawność i szybkość obrotu, przejrzysty system kontroli — to dalsze argumenty za powierzeniem P. K. O. tej akcji;

3. P. K. O. odpowiada warunkowi centralizacji przy jednoczesnym pokryciu całego kraju siecią filii i agentur (każdy urząd pocztowy jest zbiornicą P. K. O.);

4. P. K. O. posiada zaufanie społeczeństwa. czego dowodem — jak pisze izba sosnowiecka — cyfra 650 tysięcy książeczek oszczędnościowych, przez nią wydanych i 280 milionów złotych kapitału oszczędnościowego, P. K. O. powierzonego.

W tym przeglądzie argumentów, przemawiających za Poczta Kasa Oszczędności, uwzględnić należy i tę okoliczność, że P. K. O. posiada własną, odrębną od skarbu państwa, osobowość prawną.

Last, not least — zanotować trzeba, jak izba sosnowiecka zapatruje się na kwestję odpowiedniego zużytkowania kapitałów, powstałych z popularnych oszczędności społecznych. Kwestja ta posiada kapitalne, niemal decydujące znaczenie. Zgóry przeto pragniemy uprzedzić, że rozwiązanie tej kwestji, proponowane przez izbę sosnowiecką, nam nie odpowiada: mianowicie, projektodawcy za klasyczny sposób lokaty przedstawiają zakup obligacji publicznych. Uważamy, że ta forma zużytkowania kapitałów, z życia gospodarczego odprowadzonych, nie odpowiada naczelnemu postulatowi kół gospodarczych: powrotu tych sum do tegoż życia gospodarczego, dla odpowiedniego jego zintensyfikowania. Ale jest to rzecz, nad którą można debatować, nie umniejszając w niczem wartości samego „systemu oszczędności społecznych“.

(Dokończenie nastąpi).

*) Por. nr. nr. 236, 240, 242, 246 i 252 „Dziatu Gosp. K. P.“

na dotychczasowych warunkach. Sfery gospodarcze przypuszczają, że będzie to już ostatnia w tym kierunku ingerencja rządu, ponieważ przed kilkoma dniami rada gabinetowa powzięła podobno uchwałę, na mocy której w przyszłości przymusowe organizowanie lub przedłużanie karteli i syndykatów będzie niedopuszczalne.

(z) Ilość cukrowni w Europie. W Europie bez Z. S. S. R. czynnych jest w kampanji 1931/32 — 590 cukrowni, wobec 613 cukrowni w kam. 1930/31. Ilość cukrowni w poszczególnych państwach w b. kam. przedstawia się następująco (cyfry w nawiasie z 1930/31): Austria 7 (7), Belgja 38 (43), Bułgaria 5 (5), Czechosłowacja 136 (140), Danja 9 (9), Finlandja 1 (1), Irlandja 1 (1), Jugosławia 8 (8), Niemcy 228 (233), Polska 67 (69), Rumunia 5 (12), Szwecja 20 (20), Turcja 1 (1), Węgry 13 (13), Włochy 51 (51).

Z WYDAWNICTW

(w) „Przegląd Gospodarczy“ Wyszedł z druku zeszyt 11 z 1 czerwca rb., zawierający następującą treść: „Przegląd sytuacji“ — E. R.; „Sprawozdanie z wycieczki do Z. S. S. R.“ — A. Wierzbicki; „Łódzki kartel przedalniczy“ — H. Gliwic; „Nowe projekty genewskie“ — dr. T. Łychowski; „Międzynarodowy kartel cukrowniczy“ — W. Ciechomski; „Z gospodarstwa położenia W. Brytanji“ — dr. St. Janicki; „Dziesięciolecie elektryfikacji sowieckiej“ — St. Glass. Poza tem zeszyt zawiera: rynek pieńny, rynki towarowe oraz kronikę.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Wspaniała manifestacja katolicka

Procesja świętomarcińska wypadła imponująco
Tłumny udział wiernych

Wzorem lat ubiegłych i wczoraj wypadła procesja świętomarcińska imponująco. Domy przystrojono w zieleń, festony i sztandary papieskie oraz narodowe.

O godzinie 17 uroczyste niespory odprawił w pięknie zieleń umajonej świątyni ks. radca dr. Noryskiewicz — podniósł kazanie wygłosił ks. prof. Michalski. Świątynia nie mogła w żaden sposób pomieścić tysięcy wiernych, to też tłumy oczekiwały wyjścia procesji na dziedzińcu kościoła i przyległych ulicach.

Nagle zachmurzyło się niebo i wkrótce spadł obfity deszcz. Ludność mimo to twardo stała na miejscu pod otwartymi parasolami, w nadziei, że deszcz szybko ustanie. Istotnie, gdy procesja wyruszyła, przestało padać i za chwilę ukazały się promienie słoneczne.

Procesja wypadła wręcz imponująco. Prowadził ją ks. inf. protoprezbiter dr. Hozakowski w asystencji około 50 księży. Czoło pochodu tworzyły Młode Polki, harcerki i har-

cerze — dalej szły bractwa kościelne, organizacje świeckie, zorganizowana młodzież, dziatwa i wiele innych, które trudno wylizcać.

Tuż za baldachimem kroczyli reprezentanci kościoła i członkowie doboru kościelnego, przedstawiciele władz oraz dalsze tłumy publiczności. Uderzał barwnym swym strojem pochód ministrantów. Celebrans kolejno prowadzili przedstawiciele władz. Procesja poprzedzana była dwoma orkiestrami H. Cegielski T. A. i Bratniej Pomocy Zakładu Siły i Światła.

Ewangelję przy pierwszym ołtarzu (św. Marcin 2) śpiewał ks. prof. dr. Seweryn Kowalski, przy drugim (Podgórną 13) ks. radca Putz, przy trzecim (Podgórną 10a) ks. wiceoficjal dr. Zwolski i przy czwartym (Al. Marcinkowskiego 20) ks. kan. Jęsek.

Śpiewy przy ołtarzach wykonał doskonale miejscowy chór parafialny. Nad porządkiem czuwał Uczestniczy Powstania, Powstańcy, drużyna ochotnicza Czerwonego Krzyża i organizacje parafialne. (z)

Uroczystość 25-lecia

Związku Katolickich Stowarzyszeń
Kobiet Pracujących

Z okazji 25-lecia istnienia Związku Katolickich Stowarzyszeń Kobiet Pracujących w Poznaniu, znanej organizacji kulturalno-oświatowej i społecznej w naszej archidiecezji odbędzie się w dn. 13 i 14 czerwca br. w Poznaniu szereg uroczystości z następującym programem:

W sobotę o godz. 7.30 odbędzie się msza św. żałobna za zmarłych członków i dobroczyńców Związku, w kościele Pana Jezusa. O godz. 13.30 nastąpi otwarcie wystawy pracy kobiet w Domu Związku (Al. Marcinkowskiego 1). Wystawa będzie trwać od dnia 13 do 21 bm. w godz. od 10 do 14 i od 16 do 19. O godz. 15 przewidziany jest zjazd delegowanych Zw. Kat. Stow. Kob. Prac. w sali „Boulevard“, plac Nowomiejski 5, wejście od ogrodu. O godz. 19 rozpoczyna się adoracja Najśw. Sakramentu w kościele św. Marcina. Nadarza się równocześnie okazja spowiedzi dla członków stowarzyszeń we wszystkich kościołach.

W niedzielę, program przewiduje o godz. 8.30 zbiórkę stowarzyszeń i delegacji ze sztandarami na Nowym Rynku i wymarsz do kolegiaty farnej na uroczyste nabożeństwo o godz. 9. Przyczem kazanie wygłosi ks. red. Forecki. Poświęcena sztandaru związkowego dokona J. E. ks. biskup Dymek, który również celebrowa mszę św. O g. 10.15 wyruszy pochód delegowanych członków Kat. Stow. Kobiet Pracuj. oraz innych organizacji i gości ulicami: Jezuitską, Starym Rynkiem, pl. Wolności, Franciszką, Ratajcza do sali Domu Rzemieślniczego (Fr. Ratajcza 13). O godz. 12 rozpocznie się akademja jubileuszowa w wielkiej sali Domu Rzemieślniczego o poniższym programie:

Zainauguruje ją śpiew chórowy: „Gaude Mater Polonia“, poczem zagai uroczystość p. Zofia Starkowa, prez. Związku, a sprawozdanie z 25-letniej działalności złoży ks. Marlewski. Zakończy nastąpi uczczenie twórcy Związku, ks. biskupa Adamskiego, i ogłoszenie członków honorowych. W drugiej części przewidziany jest śpiew chórowy, przemówienie J. Em. Ks. Kardynała Prymasa, składanie życzeń, hołd J. Świątobliwości Ojcu Św. Piusowi XI. i na zakończenie jest śpiew. Pienia wykona chór męski „Arion“ pod batutą p. prof. Klichowskiego.

Przybywający na wszystkie powyższe uroczystości korzystają ze zniżki kolejowej na powrót za otrzymaniem legitymacji, którą Związek wystawi w czasie zjazdów czy też w lokalach wystaw. Zniżka przewidziana jest dla miejscowości, odległych od Poznania ponad 50 km.

Falszerz banknotów

skazany na trzy lata ciężkiego więzienia

Do rzeźnika Staszaka w Ławicy przybył niejaki Franciszek Gwiazdowski i porobił różne zakupy, płacąc 100-złotowym banknotem. P. Staszakowi banknot ten wydał się podejrzany i zawiadomił o swym spostrzeżeniu władze policyjne. U Gwiazdowskiego przeprowadzono wobec tego rewizję, podczas której znaleziono dwa dalsze podrobione stużłotowe banknoty. Wskutek tego odkrycia Gwiazdowski wzięto przy badaniu pierwszostwem w krzyżowy ogień pytań. Wykręcał się on jak piskorz, twierdząc, że w styczniu br. znalazł na ulicy Dąbrowskiego teke, zawierającą 8 banknotów stużłotowych. Gdy ten argument jakoś nie mógł nikogo przekonać Gwiazdowski począł później opowiadać, że banknoty komus skradł.

Dochodzenia ustaliły jednak, że Gwiazdowski już poprzednio trzykrotnie posyłał swe córki do Staszaka po wyroby mięsne, płacąc zawsze fałszywą stużłotówką. Dopiero za czwartym razem eksperyment się nie udał. Dalej G. był przez pewien czas sublokatorom Łucji Piesowockiej, znanej specjalistki w zakresie fałszowania banknotów; obecnie za analogiczne przestępstwa siedzi ona w więzieniu. Od Piesowockiej otrzymywał fałszyfikaty, niezawodnie masowo, aby je puszczać w obieg za odpowiednim wynagrodzeniem.

Na podstawie obfitego materiału dowodowego oddano sprawę prokuraturze. W poniedziałek odbyła się przed wydziałem karnym sądu okręgowego, rozprawa przeciwko Gwiazdowskiemu. Oskarżono go z paragrafów 146 i 147 k. k. (zbrodnie i występki mennicze). Prokurator wniósł o ukaranie oskarżonego 6-letnim ciężkim więzieniem. Trybunał skazał Gwiazdowskiego na 3 lata ciężkiego więzienia. (z)

KALENDARZYK

Wtorek, 9 czerwca 1931.

Słońce: wschód 3.31 — zachód 20.12 — długość dnia 16 godzin 41 min.
Księżyc: wschód 0.50 — zachód 12.47 — po ostatniej kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza niska plus 13 st. Cels. — Pochmurno. — Wiatr zachodni. — Ciśnienie atmosferyczne umiarkowanie 757 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 19 st. Cels., najniższa plus 12 st. Cels. — Ilość opadu 3 mm.

Przewidywania pogody na środę: — Przewidziona poprawa pogody, poczem znów pochmurno.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu dziś plus 0.57 m.

Kal. rzk.: Prym i Felician — jutro Matgorzata kr.

Kal. słow.: Sławoj — jutro Bogumił Św.

OSOBISTE

— Dyplom i tytuł magistra chemii otrzymał p. Kazimierz Kapitańczyk z Leszna Wlkp.

— Srebrne gody małżeńskie obchodzą 9 b. m. prezes znanego chóru im. Bol. Dembińskiego — p. Michał Politowicz z żoną Stanisławą z domu Fellmann. Msza św. na intencje jubilatów odbędzie się o godz. 8 w kościele ks. ks. Salezjanów, przy ul. Wronieckiej.

— W Państw. Uczelni im. Dąbrowski w Poznaniu zdały egzamin dojrzałości w

oddziale humanistycznym następujące kandydatki: Cilska Anna, Kapińska Stanisława, Kembińska Aniela, Kwintkiewiczówna Ludwika, Labochówna Anna, Ostrowska Irena, Ostrowska Kazimiera, Sporna Lucja, Udzielanka Helena, Zapalanka Zofia, Borowiecka Anna, Budzińska Izabela, Degorska Janina, Jedreżczakówna Klara, Kaczmarkiewiczówna Józefa, Koczowska Teresa, Kreuzówna Zofia, Kuźnikówna Bronisława, Kwaśniewska Wanda, Litkowska Janina, Łaszewska Monika, Mendłowska Zofia, Mroczkowska Halina, Pietzówna Czesława, Piotrowska Danuta, Piotrowska Janina, Płotkowiakówna Halina, Podlasińska Anna, Smulczyńska Kwiryna, Świdarska Ewa, Tomaszewska Irena, Wawrzyniakówna Marja, Węckowska Janina, Wojtasikówna Kazimiera, Woźna Eufrozyna.

— Egzamin dojrzałości w gimn. im. św. Jana Kantego zdał p. Moosor Kazimierz Ignacy.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— Druga Sodalicia Pań Miejskich w Poznaniu pod wezwaniem Królowej Korony Polskiej. Zebranie miesięczne odbędzie się 11 bm. o godz. 16.30 w sali księgarni św. Wojciecha, Aleje Marcinkowskiego 26, I. Referaty: sodaliskiej p. Olgi Geyzlerówny: „Znaczenie Soboru Efeskiego dla Mariologii (z powodu 1500-lecia)“ i ks. moderatora dr. Rolewskiego: „Prawa o Teresie z Konnersreuth“. — Tęgoż dnia o godzinie 8.30 nabożeństwo sodaliczne w kaplicy Zakładu św. Józefa. Poprzedniej środy sposobność spowiedzi św. w tejże kaplicy, lecz dopiero wieczorem o godz. 20.

— Zjazd Kół Śpiewaczych okręgu II Wlkp. Zw. Kół Śpiewaczych odbędzie się w ogrodzie p. Maćkowiaka w Swarzędzu w niedzielę 14 bm. Wyjazd chórów z Poznania (dworzec główny) o godzinie 8. — Z dworca wymarsz do kościoła na mszę św., podczas której nastąpi wspólny śpiew „Bogu Rodzica Dziewica“. O godz. 11 zawody chórów okr. II. w kategorii III i II. — Po południu wykona chór zbiorowy całego okręgu „Wesela Sieradzkie“. Prosną K. i sielankę melodyj ludowych p. t. „Z Mazowiecka“ z orkiestrą dętą. — Jako gość wystąpią złączone chóry im. „Dembińskiego“ i „Chopina“, wykonując pod dyr. M. Barwickiego kantatę mitologiczną St. Moniuszki p. t. „Nijola“ na sol. i chór i orkiestrę symfoniczną, oraz fragment z op. „Flis“. Wieczorem ogłoszenie wyników.

WYKŁADY

— Wydział Lekarski T. P. N. łącznie z Odd. Poznańskim Tow. im. Kopernika urządza w sali wykładowej Zakładu Mikrobiologii Lekarskiej 12 bm. o godz. 20.15 pokazy i wykłady z udziałem prof. dr. Runge, prof. dr. Padlewskiego i doc. dr. J. Adamskiego.

ŻYCIE SOKOLE

— Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół“ Poznań XV. Śródka. Zebranie plenarne odbędzie się 10 bm. o godz. 19.30 w Domu Katolickim na Śródcie. M. in. wygłoszone zostaną dwa referaty.

WYSTAWY

— Wystawę fotograficzną indywidualną otwarto 7 bm. w lokalu Tow. Obejmuje ona piękne prace amatorów Torunia pp. Hoffmanna, Jankowskiego, Lewandowskiego i ciekawe art. prace por. lotnika Milczewskiego. Wystawa otwarta codziennie od 11—13 i od 16—20.

WYCHOWANIE, KURSY

— Kurs dla głuchoniemych terminatorów. W celu umożliwienia terminatorom, pozbawionym szkół dokształcających, zdobycia niezbędnej wiedzy teoretycznej — zawodowej, potrzebnej do złożenia egzaminu dla eksternistów, odbędzie się z polecenia kuratorium poznańskiego kurs zawodowy dla głuchoniemych terminatorów rzemieślniczych od 1 do 28 lipca. Wszyscy głuchoniemi terminatorzy, którzy w bieżącym lub przyszłym roku zamierzają przystąpić do egzaminu czeladniczego, winni brać udział w kursie, ponieważ bez ukończenia kursu nie będą dopuszczeni do egzaminu czeladniczego. Zgłoszenia przysłać należy do dyrekcji zakładu dla głuchoniemych, ul. Bydgoska 4a do dnia 25 czerwca.

WIECZORY, KONCERTY

— Koncert i wente urządza Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo przy Farze p. wezw. N. M. P. w niedzielę, dnia 14 bm. w ogrodzie Bractwa Kurkowego, na rzecz biednych. W programie m. in. wielka loteria fantowa, piękne i cenne wygrane, strzelanie do tarczy, kulanie w kregle, śliczne premje, koło szczęścia. Poza tem dla dzieci wiele niespodzianek, jak objazd kucykiem, polonez z lampjonami itd. Komunikacja dogodna autobusem z przystanku Stary Rynek — Nowy Ratusz.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— Wydział Opiekunów Stacji Sanitarnej „Stella“ w Kobylnicy, urządza 21 bm. kwestę uliczną, na dzieci w niej

Przy niedostatecznej funkcji kiszki, cierpieniach wątroby i dróg żółciowych, otyłości i artretyzmie, katarze żóładka i jelit, opuchlinie kiszki grubych, cierpieniach odbyticy, naturalna woda gorzka „Franciszka-Józefa“ szybko usuwa objawy zastoinowe i bóle w podbrzuszu. Zadać w aptekach i drogerjach. nw 11509

przebywające. Prosimy wszystkie osoby, którym dobro dzieci leży na sercu, o łaskawą pomoc. Zgłoszenia przyjmuje p. W. Domagalska, Kantaka 8-9, I ptr.

— Stowarzyszenie Urzędników Państwowych Rz. P. zorganizowało w rb. dla swych członków i ich rodzin domy wypoczynkowe w Druskiénikach nad Niemnem, Kazimierzu nad Wisłą, Kosowie nad Rybnicą w Karpatach, Lanckorońie koło Kalwarii Zebrzydowskiej, Landwarowie koło Wilna i Uniejowie nad Wartą (pow. turecki). Pierwszorzędne miejscowości klimatyczne i uzdrowiskowe oraz niskie ceny powinny zachęcić pragnących wypocynku. — Zgłoszenia przyjmuje i udziela informacji biuro Zarządu Głównego S. U. P. Rz. P., Warszawa, Chmielna 17 m. 5.

— Zmiana godzin urzędowych w urzędzie poczt.-telegr. w Puszczykowie. W dziale telefonicznym urzędu poczt.-telegr. Puszczykowo obowiązują w dni powszednie godziny urzędowe od 8—21 bez przerwy a w niedziele i święta od godz. 9—12 i od 15—18. (PAT.)

— Sodalicia Pań Nauczycielek w Poznaniu. Rekolacje odbędą się po zakończeniu roku szkolnego u S. S. Urszulanek (Poznań, Wały Leszczyńskiego) gdzie będzie wolnych do zamieszkania około 100 miejsc. Zgłoszenia przyjmuje do 15 bm. oraz informację udziela p. Helena Ossowska, Podgórną 2.

KRONIKA MIEJSCOWA

— Ze Związku Inżynierów i Chemików. Ostatnio odbyło się w Poznaniu zebranie organizacyjne poznańsko-pomorskiego okręgu. Po zaznajomieniu się z zadaniami i organizacją Związku i odczytaniu statutu wybrano tymczasowy zarząd w skład którego weszli pp. inż. Juliusz Hilczner, Tadeusz Rolla-Dobiński, Zofia Wilkońska, Stanisław Różański, Tomasz Sibera i Wincenty Kasprzycki. Jako najważniejsze zadanie polecono wybranemu zarządowi przeprowadzenie energicznej akcji celem zarejestrowania wszystkich zamieszkałych na terenie Poznańskiego i Pomorza i pozyskania ich na członków związku. Tymczasowy adres sekretariatu Poznań, Kochanowskiego 4, m. 3, inż. Zofia Wilkońska.

— Opieka Polska nad Rodakami na Obczyźnie. W tych dniach odbyło się w Domu Rzemieślniczym walne zebranie członków Stowarzyszenia „Opieki“, mieszkających na terenie miasta Poznania, celem utworzenia wydziału miejskiego. Zebranie zgromadziło przedstawicieli organizacji, które współpracują z „Opieką“ oraz tych, którzy w szczególny sposób sprawami emigracji się interesują. Obradom przewodniczyła p. Anna Smoczyńska, wiceprezes Zarządu Okręgowego. — Programowy referat o zadaniach wydziału miejskiego wygłosił ks. dr. St. Janicki, delegat J. Em. Ks. Kardynała Prymasa Hlonda. Referent w gorących słowach apelował do zebranych, by czynną współpracą i pomocą wspierali poczynania „Opieki“. Po żywej dyskusji, w której zabierali głos m. in.: p. radca Szczyński, p. Wł. Krzyżagórska, p. Rzepczyński, przystąpiono do wyboru przewodniczącego wydziału miejskiego, przyczem jednogłośnie wybrano p. J. Pilatowską, która w myśl statutu wchodzi do zarządu okręgowego. Zastępczynią przewodniczącej została p. Bronisława Trawczyńska. — Od września rb. począwszy odbywać się będą stałe zebrania miesięczne z referatami o aktualnych zagadnieniach emigracyjnych i ośrodkach polskich zagranicą. (m)

KRONIKA WYPADKÓW

— Dwa samobójstwa. W Dębowej Łące pod Wąbrzeźnem zastrzelił się niejaki Fryczek; powodem samobójstwa były rzekomo nieporozumienia rodzinne. W Książkach pod Wąbrzeźnem popełniła samobójstwo przez powieszenie się niejaka

Czytelnikom Naszym,
przejeżdżającym
przez

Berlin

przypominamy, że otrzymają naj-
świeższe numery

„Kurjera Poznańskiego“

we wszystkich kioskach
gazetowych

na dworcach i w wiel-
kich hotelach

Kujatowa; przyczyna desperackiego czynu dotąd nieustwierdzona. (x)

— **Ujęcie sprawców ciężkiego zbrodni.** W styczniu ub. roku padł ofiarą bandyckiego napadu zamożny gospodarz Gustaw Müller z Drogacz pod Grudziądem; M. zmarł kilka dni po napadzie na skutek odniesionych w walce z napastnikami ran. Obecnie, po długich dochodzeniach, policja wpadła przypadkowo na trop zbrodniarzy, aresztując w powiecie świeckim 2 braci Tatarcewiczów, lat 37 i 43 oraz 40 letniego Jedzińskiego. Jeden z Tatarcewiczów był dawniej dojarzem w gospodarstwie śp. Müllera. Bandyci przyznali się w zupełności do winy. (x)

— **Pożar.** W Łąkiem pod Chojnicami pożar wyniszczył wszystkie budynki gospodarcze rolnika Talki wraz z inwentarzem. Straty wynoszą około 30 tys. zł., gdy poszkodowany ubezpieczony był za ledwie na sumę 8 tys. zł. (x)

— **Zabił lokatora.** W Skórczu na Pomorzu niejaki A. Sowiński pchnął nożem swego lokatora Fr. Krauzego, zabijając go na miejscu; powodem zbrodni była sprzeczka o 10 zł komornego, z którym S. zalegał. Sprawcę zbrodni ujęła policja. (ski)

— **Samobójstwa na tle zawiedzionej miłości.** Na majątku Gronówko pod Chelmżą zażyły dwie sezonowe robotnice, Sujkowska i Depczyńska, esencji odcowej; przyczyną rozpaczliwego kroku była zawiedzona miłość. (ski)

— **Ofiara kąpieli.** Podczas kąpieli w Rudzie w rzece Welnie utonęła 10-letnia Anna Grzybówna, której zwłoki wyłowiono nazajutrz. (ske)

— **Pożar chlewa.** W poniedziałek spalili się w Budzynie chlew należący do p. Jana Polaka. Ogień prawdopodobnie powstał przez silne napalenie w parowni, od której zajął się chlew. Pierwszej pomocy w gaszeniu ognia udzieliły strażę pożarne z dworca Budzyna, z Ostrowek i z Budzyna. (tk)

KRONIKA POLICYJNA

— **Śmiała kradzież.** Właściciel sklepu jubilerskiego przy ul. Fredry p. Mieczysław Henschke (Poznańska 56) doniósł policji o bezcelnej kradzieży. Do sklepu jego pod pozorem kupna przybyło 3 mężczyzn i kobieta. Całe towarzystwo domagało się coraz nowych towarów. Wreszcie zauważył p. Henschke, że nieznanymi klientami porwali mu zegarek złoty wartości 250 zł. Sprawców kradzieży ujęto; są to: Józefa Jankowską (Fabryczna 35), Henryk Szymczak z Warszawy (Browarna 19), Eugeniusz Kosmowski (Wrocławska 5-6) i Edward Śliwiński z Pyzdr. (z)

— **Kradzieże i włamania.** Przy Małych Garbarach 4 z mieszkania p. Edwarda Kryślaka zrabowano odzież wartości 350 zł. — Przy Kanałowej 13 z mieszkania p. Józefa Piechowiaka zrabowano odzież damską wartości 250 zł. — U p. Jadwigi Drygałskiej przy Poplińskich 1 włamał się nieznanymi złoczyńcami na korytarz, zabierając płaszcz męski gabardynowy i granatowy płaszcz zimowy wartości 250 zł. (z)

— **Zuchwałego włamania dokonali** nieznanymi złoczyńcy w nocy przy Górnej Wildzie 123 w biurach Browarów Okocimskich. Włamywawcy przeszli przez płot do ogrodu, a po wylamaniu kilku szyb w oknie wtargnęli do pokoju dyrektora p. dr. Stankowskiego. Tu rozbili oni biurko a w przyległym pokoju usiłowali rozpruć szafę ogniotrwałą, co im się jednak nie powiodło. Włamywawcy nie zabrali jednak rzeczy wartościowych, tylko drobniejsze przedmioty. Przypuszczalnie spłoszona ich. Na miejscu wszczęto dochodzenia przy pomocy psa policyjnego. (k)

— **Na złodzieju czapka goreł.** Na posterunku policyjnym na dworcu poznańskim znajduje się walizka porzucona przez nieznanymi osobników na widok zbliżającego się policjanta. W walizce tej znajdują się trzy tuby farby chemicznej, 2 butelki z jakimś płynem, blacha cynkowa, trójkąty i inne przedmioty potrzebne do rysowania. — Podobny wypadek wydarzył się poprzedniej nocy na Górnej Wildzie. Patrolujący tam posterunkowy Molenda z III komisariatu natknął się na chodniku na cyklisę. Widok granatowego munduru podzielał tak silnie na kolarza, że porzucił on rower marki „Lüksus” i zbiegł. Rower pochodzi niewątpliwie z kradzieży. (k)

— **Sprawa pewnego motocyklu.** W związku z rzekomą kradzieżą motocyklu, o której donosiliśmy w nr. 254, otrzymujemy od p. Klemensa Musiała (Skarbowa nr. 21) pismo z wyjaśnieniem. Z oświadczenia tego wynika, że firma Marjan Maik, w imieniu której działał p. Musiała, twierdzi, że motocykl jest jej własnością. Maszynę kupił p. Ildefons Czerniak (Półwiejska 11), który przed ostatecznym uregulowaniem należności sprzedał ją p. Tadeuszowi Kaczmarkowi (Gajowa 5). Wobec wynikłego sporu p. Musiała odebrał motocykl. Jak z przeprowadzonych przez policję dochodzeń wynika, nie zachodziła w danym wypadku kradzież, a tylko targ na tle własności.

JARMARKI

— **Murowana Goślina.** Jarmark ogólny odbędzie się 11 bm. Spęd bydła i trzody chlewnej z powodu przyszczyć zakazany.

— **Piaski pow. Gostyni.** Jarmark krómi, na konie i bydło odbędzie się 17 bm.

— **Kórnik.** Jarmark ogólny odbędzie się 18 b. m. Spęd zwierząt racicowych dozwolony.

Krwawy zatarg o dziewczynę

Robotnik zastrzelił swego 16-letniego rywala

Gnieźno, 9. 6. (Tel. wł.) Dnia 7. bm. o godz. 23 w Imielnie pow. Gnieźno wybuchła sprzeczka o dziewczynę pomiędzy 16-letnim Janem Harke a robotnikiem Zachwytem z Nowej Wsi. W trakcie sprzeczki Zachwyty wyciągnął nagle rewolwer i oddał strzał do Harkego, godząc go w Kregosłup. Harkego odstawiono do szpitala miejskiego w Gnieźnie w bardzo ciężkim stanie. Zachwyty po dokonaniu czynu ułotnił się. (br)

Trzecie przedstawienie na wolnym powietrzu

Dotychczasowe dwa przedstawienia baletu Opery poznańskiej w Parku Wilsona cieszyły się tak wielkim powodzeniem, że dyrekcja uczuła się zmuszona powtórzyć przedstawienie jutro, w środę, 10. bm. Nie wątpimy więc, że i to trzecie przedstawienie spotka się z tak samo tłumnym udziałem publiczności. Na ogólne żądanie ponownie odegrany zostanie efektowny balet „Miliony Arlekina” i druga „Rapsodia Liszta”. Balet dany będzie w barwnym świetle reflektorów z udziałem 120 osób z wszystkimi solistkami i solistami i całej orkiestry operowej. W razie niepogody przedstawienie baletowe odbędzie się w Teatrze Wielkim. Przedsprzedaż biletów w kasie Teatru Polskiego od godz. 10 do 5.

Dwa ciekawe koncerty

Jak już donosiliśmy, w czwartek i sobotę odbędą się w auli uniwersyteckiej dwie audycje muzyczne Państwowego Konserwatorium Muzycznego poznańskiego. Konserwatorium to, rozwijające się pięknie pod dyktando p. Zdzisława Jahnkiewicza, urządziło co pewien czas tego rodzaju koncerty, zwłaszcza przy końcu roku szkolnego. Audycje P. K. M. stały się już poniekąd tradycyjnymi, budząc stałe i zawsze żywe i zasłużone zainteresowanie w najszerszych kręgach muzycznej publiczności.

Zapowiedziane obecnie dwie audycje wywołają niewątpliwie zaciekawienie wielkie. Pierwsza bowiem (w czwartek 11 bm.) poświęcona będzie Franciszkowi Lisztowi w 120 rocznicę urodzin. Orkiestra i chór P. K. M. z udziałem solistów wykonają Liszta poemat symfoniczny „Tasso, Lamento e trionfo” oraz „Missa solennis”. — Program drugiej audycji (w sobotę, 13 bm.) obejmie Nováka „Suite słowacka”, Liszta „Koncert fortepianowy es-dur” ze stowarzyszeniem orkiestry, oraz Czajkowskiego „Symfonję VI” (Patetyczną). Jedną i drugą audycję pod batutą Zygmunta Latoszewskiego. Dodać należy, że jako soliści wystąpią w czwartek p. Katarzyna Wesołkówna (sopran), p. Helena Czechowska (alt), p. Kazimierz Kiełczewski (tenor) i p. Wiktor Chruszczyński (bas), a w sobotę p. Edmund Róźler (fortepian). Początek obu audycji o godz. 20.

SPORT

Lekka atletyka

Trójmecz bałtycki odbędzie się 28 i 29 b. m. w Wilnie. (Tel. wł.)

Petkiewicz nie będzie startował w Trójmecu Bałtyckim, a udaje się natomiast z Antwerpii na zawody do Amsterdamu. (Tel. wł.)

W międzynarodowym meczu międzyklubowym w Antwerpii w dniu 21 b. m. startuje zespół polski jako reprezentacja Warszawy. Naszych barw będą bronił Petkiewicz, Kusociński, Kostrzewski, Bińkowski, Sikorski i przypuszczalnie Maszewski. Program obejmuje biegi 200, 1500, 5000, 400 p., oraz sztafetę 200, 800, 400 i 200. Prócz zespołu polskiego biorą udział: „C. A. S. G.” Paryż, „Douisbur-

ger Turnverein”, „Saro” z Luksemburga, jeden zespół londyński, oraz gospodarz — „Royal A. C. Berschoot” — Antwerpja. Na powyższe zawody fundowana jest nagroda, która będzie rozgrywana w ciągu trzech lat, przyczem startuje z każdego klubu po dwóch zawodników a punktowanych będzie pierwszych sześć miejsc. (Tel. wł. — ts)

Włochy — Francja 78:69. Spotkanie międzypaństwowe rozegrane po raz czwarty w Bolonii przyniosło porażkę Francji występującej bez Ladoumègue, Martin'a i Kellera i kilku innych swych „asów”. W biegach dominowali Włosi uzyskując przeciętne czasy, jedynie w rozstawnym 4x400 m mieli dobry czas 3:19.4. Menard (Fr) skończył 1.90. Philippon (Fr) 1.85, Tomassi (Wł) w skoku w dal 7.22.5. Beccali zwyciężył w biegu na 800 m w czasie 1:57.6 i na 1500 m w czasie 4:07. — Drugi zespół Francji pokonał Belgję 81:53 pkt.

W czasie zawodów międzymiastowych Praga — Brno zakończonych wynikiem 68½:66¼ pkt., uzyskano dobre wyniki. Dou-da (P) ustalił nowy rekord w pchnięciu kulą 15.295 m, a w skoku w wyż podkreślił należyty wynik Horaka (B) 1.87 m oraz w skoku o tyczce — Korejsa 3.90.

Piłka nożna

Polska — Czechosłowacja. W niedzielę zobaczy stolica reprezentację Czechosłowacji w jej najsilniejszym składzie. Goście przybywają w sobotę rano do Warszawy i będą po drodze powitani w Katowicach przez zarząd Śląskiego OZPN, oraz przyjęci w Warszawie przez przedstawicieli P. Z. P. N. Na stadionie „Legii” już poczyniono wszelkie przygotowania celem pomieszczenia spodziewanych tłumów. Dotychczas rozegraliśmy z Czechami sześć meczów międzypaństwowych, z tego cztery w Pradze i dwa w Krakowie. Trzykrotnie walczyliśmy z najlepszą drużyną zawodową i trzykrotnie z amatorami, przyczem przegraliśmy aż pięć razy a jeden raz wyszliśmy na remis, nie ulegając nigdy więcej niż z różnicą jednej bramki, co w porównaniu z wynikami z Węgrami należy uważać za duży sukces.

Pięściarstwo

Sobotnie zawody dwóch najsilniejszych zespołów sokolich w Polsce, Łodzi i Poznania wzbudziły duże zainteresowanie ze względu na doskonały skład gości. Pięściarze „Sokoła” poznańskiego pilnie się przygotowują do tych zawodów. Stają oni do walki nie bez szans, bowiem są znani ze swej ambicji i wytrzymałości oraz dość dobrej techniki. Wystarczy przypomnieć że do tegorocznych finałów o mistrz. Wielkopolski doszło aż pięciu „Sokółów”, oraz że Poznań zwyciężył już sokoli zespół Grudziądza 11:3 i 12:2. W zawodach sobotnich które rozpoczynają się o godz. 20 w nowej hali sokolej na boisku przy Drodze Debińskiej na własnym ringu żelaznej konstrukcji, wystąpią w papierowej — mistrz. Włkp. Romański; w muszej — Wojnowski; w koguciej — wicem. Włkp. Golak; w piórkowej — Wolny; w lekkiej — wicem. Włkp. Piard; w półśredniej — wicem. Włkp. Miśsiurewicz; w średniej — wicem. Włkp. Hołasz oraz w półciężkiej — Wasiak.

Pływanie

Sprawa Bocheńskiego. W kwestji odwołania przez PZP udzielonego stałego pozwolenia na starty zagranicą, Belgijski Zw. Pływacki wystąpił z protestem, grożąc apelacją do federacji międzynarodowej. P. Z. P. dał należytyą odpowiedź Belgom, wyjaśniając im, że nie wolno im mieszać się do wewnętrznych spraw polskiego sportu pływackiego. Nietakt Belgijskiego Zwp. Pływ. (nie pierwszy) przypisać należy temu, że sekretarz tego związku jest członkiem klubu „Ghent S. C.”, w którego barwach Bocheński startował w Belgji.

Dyplomy trenerów pływackich. PZP absolwentom wyższego kursu trenerskiego nie dał narazie dyplomów trenera, lecz jedynie świadectwa z ukończenia kursu z wynikiem dobrym lub bardzo dobrym. Świadectwo to otrzymało 10 z pośród 15 uczestników i uprawnia ono do ubiegania się o stopień trenera dyplomowanego po sezonie letnim 1931. Dyplom uzyskają tylko ci kandydaci, którzy wykazali się w ciągu lata owocami swej pracy na polu elementarnego nauczania pływania, szkolenia przodowników i trenowania zawodników. PZB stoi bowiem na stanowisku, iż trener dyplomowanym może zostać ten, kto nietylko ma kwalifikacje, ale i ma za sobą praktykę.

Bocheński startować będzie 14 lipca w Paryżu na 100 m w klasycznej dorocznej konkurencji „Grand Prix de la ville de Paris”. Nagrodę tą zdobywał kilkakrotnie Ba-

rany. „Bocheński wystąpi w barwach Ghent S. C.”.

Magda Lenkał ustaliła w ramach zawodów Budapeszt — Magdeburg w Budapeszcie nowy rekord węgierski na 200 m. cza-łem w czasie 2:43.4, bijąc własny rekord, który wynosił 2:52.6 i przybliżając się o 6/10 sek. do rekordu światowego Marji Braun (Holandja). Powyższe spotkanie międzymiastowe zakończyło się zwycięstwem Węgrów w stosunku 6:0. W piłce wodnej pokonali Niemców 9:0 (3:0). (tel. wł. — ub)

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Sodalicia Marjańska Akademików.** Zebranie ogólne z referatem ks. prof. dr. Baranowskiego odbędzie się dziś o godzinie 20.15 w salce „Marianum” przy ulicy Szewskiej 18.

— **Klub Mandolinistów „Sempre vivo”.** Lekcje odbywają się regularnie w wtorki i piątki od godz. 20 w lokalu „Cukierni Słowiańskiej”, ul. Marsz. Focha 70.

— **Sodalicia Pań Konfektowych w Poznaniu.** Zebranie plenarne odbędzie się 10 bm. o godzinie 19.30 na sali Ks. Ks. Jezuitów, ul. Dominikańska 8, I ptr. Na-bożeństwo miesięczne 14 bm. o godzinie 7.30 w kaplicy Sodalicyjnej.

— **Koło Śpiewackie im. Paderewskiego na Wildzie.** Zebranie plenarne odbędzie się 10 bm. o godz. 20 na sali p. Żaka, ul. Strumykowa 37.

— **Ognisko Polek.** Zebranie plenarne odbędzie się 10 b. m. o godz. 18.30 na sali Stowarzyszenia Techników św. Marcin 21. Wykład wygłosi ks. prob. Bodzianowski.

— **Towarzystwo Przemysłowców, Jeżyce.** Zebranie plenarne odbędzie się 10 bm. o godzinie 20 w lokalu p. Jasyka, ulica Kraszewskiego 16.

— **Zw. Tow. Pom. Fryzjerskich Z. Z. R. P. Filja Poznań.** Zebranie plenarne odbędzie się 10 bm. o godzinie 20 w sali p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8.

— **Tow. Śpiewu im. F. Nowowiejskiego, Poznań - Łazarz.** Zebranie plenarne odbędzie się 10 bm. o godz. 20 w lokalu p. Dusika, ul. Marsz. Focha 62.

— **Żeńskie Tow. „Przemysł”.** Miesięczne zebranie odbędzie się 11 bm. o godzinie 20 w Domu Królowej Jadwigi.

— **Związek Podof. Rez. Ziemi Zach. Rz. P. — Kół Poznań.** Zebranie plenarne odbędzie się 11 bm. o godz. 20 w restauracji „Boulevard” przy placu Nowowiejskim 5.

— **Tow. Miłośników Fotografii.** Zebranie plenarne odbędzie się 11 bm. o godzinie 18.

— **Tow. Mł. Przemysł w Poznaniu (Wydział Metalowy).** Zebranie plenarne odbędzie się 11 bm. o godz. 20 w lokalu p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8.

— **Zawodowy Związek Pracowników Ubezpieczeń Społecznych w Polsce, Oddział w Poznaniu.** Walne zgromadzenie odbędzie się 12 bm. o godz. 18.30 w Domu Rzemieślniczym przy ul. Ratajczaka 21.

— **Katolickie Tow. Robotników Polskich przy Farze.** Plenarne zebranie odbędzie się 14 bm. o godz. 15 na sali Ojców Jezuitów. Na porządku obrad wykład p. Matelskiego p. t. „Wrażenia z pielgrzymki robotn. do Rzymu”.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: W Mielicki z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o błogosławieństwo, 10 zł; Jan Malepszak 5 zł; — N. N. (Kantaka 8) 20 zł; — W. J. Łazarz z prośbą w pewnej intencji 5 zł; — ks. prof. Janicki 10 zł; — N. N. 10 zł; — Bocheńska 4 zł; — Kaniowska 10 zł; — Jagodzińska 0.50 zł; — razem z poprzednio pokwitow. 920.50 zł.

Na Tow. „Caritas”: Szydłowski 10 zł; ks. prof. Janicki 10 zł; — razem z poprzednio pokwitowaniami 541.50 zł.

Teatr Wielki

DZIŚ — „Księżna cyrkówka”. Środa, 10. 6. — „Miliony Arlekina” i „II. Rapsodia Liszta” w Parku Wilsona, w razie niepogody w Teatrze Wielkim.

Czwartek, 11. 6. „Żydówka” — występ gościnny Miecz. Perkowicza.

Piątek 12. 6. „Cyganeria”.

Sobota 13. 6. „Halka” w Parku Wilsona, w razie niepogody w Teatrze.

Niedziela, 14. 6. „Rigoletto”, występ gość. Perkowicza.

Poniedziałek, 15. 6. „Pan Twardowski”, balet.

Początek o godz. 8 wieczorem.

Teatr Polski

DZIŚ — „Bez posagu ożenić się nie mogę”.

Środa, 10. 6. „Zdobycie Twierdzy”.

Czwartek, 11. 6. „Bez posagu ożenić się nie mogę”.

Piątek, 12. 6. „Bez posagu ożenić się nie mogę”.

Sobota, 13. 6. „Bez posagu ożenić się nie mogę”.

Niedziela, 14. 6. „Bez posagu ożenić się nie mogę”.

Poniedziałek, 15. 6. „Zdobycie Twierdzy”.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Dobra wróżka”.

Środa 10. 6. „Dobra wróżka”.

Czwartek, 11. 6. „Dobra wróżka”.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety wcześniej do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiemu, narożnik ul. Gwarskiej.

Stronictwo Narodowe

Koło Jeżyce

Zebranie odbędzie się dziś we wtorek 9 czerwca wieczorem o godzinie 8 na sali p. Tomikowskiego, ul. Szamarzewskiego 18. Na porządku dziennym referat i inne sprawy.

Zarząd.

Obóz Wielkiej Polski

Placówka Jeżyce

Zebranie odbędzie się w środę, dnia 10 czerwca o godzinie 20 w lokalu p. Tomikowskiego, ul. Szamarzewskiego 18.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

POZNAŃ OBCHODZIŁ ŚWIĘTO SWEJ NAUKI

Walne doroczne zebranie Towarzystwa Przyjaciół Nauk — Obiór przewodniczącego — Sprawozdanie Sekretarza Generalnego — Tow. Przyjaciół Nauk a społeczeństwo wielkopolskie — Odczyt prof. T. Grabowskiego.

Doroczne Walne Zebranie Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk odbyło się w sali Towarzystwa przy ul. Seweryna Mielżyńskiego 24—26 w ubiegłą sobotę o godz. 18-ej.

Obrady zajął sekretarz generalny prof. U. P. dr. Zygmunt Lisowski, zawiadamiając, iż obowiązek ten, spoczywający zwykle na prezesie lub wiceprezesie Towarzystwa, przypada tym razem sekretarzowi, gdyż prezes, prof. dr. Dembiński, musiał wyjechać do Paryża, aby wygłosić cykl swych wykładów w Sorbonie, zaś wiceprezes prof. U. P. dr. S. Pawłowski był zmuszony wyjechać, gdyż prowadzi wycieczkę naukową słuchaczy geografii U. P. Prof. Lisowski zaproponował na przewodniczącego zebrania prof. dra Ludwika Cwiklińskiego, co zebrani przyjęli przez akklamację.

Prof. Cwikliński objął przewodnictwo, podziękował za wybór i zebraniom za przybycie, poczem powołał na sekretarza dyrektora Biblioteki Uniwersyteckiej dra Stefana Wierzejskiego. Podkreślił też znaczenie, jakie mają takie doroczne Walne Zebrania, na których instytucja poznańska zdaje sprawę ze swej działalności w roku ubiegłym oraz zapowiada swe zamierzenia na przyszłość. Zebrania takie podtrzymują styczność między Towarzystwem, a społeczeństwem, z którym związane jest Tow. Przyjaciół Nauk tem mocniej, że liczy w swym gronie nie tylko członków czynnych, będących zawodowymi uczonymi, ale i wspierających, którzy należą do różnych warstw społecznych. Na zakończenie zaprosił prof. Cwikliński sekretarza generalnego prof. dr. Lisowskiego, aby przedstawił sprawozdanie z działalności Towarzystwa za rok 1930.

Na wstępie swego sprawozdania wymienił prof. dr. Lisowski zmarłych w roku ubiegłym członków honorowych, czynnych i wspierających Towarzystwa. Są to członkowie honorowi: prof. Benedykt Dybowski i dr. Ludwik Finkiel, zasłużeni uczeni, obydwa z Lwowa. Dalej zmarli członkowie: dr. T. Dembiński, prof. dr. Ireneusz Wierzejski, ks. biskup Lisiecki, oraz dr. St. Pernaczyński, b. członek zarządu i komisji rewizyjnej, wielce zasłużony dokoła Towarzystwa w czasach wojny i związanego z nią przesilenia. Na wezwanie przewodniczącego, zebrani uczcili pamięć zmarłych członków przez powstanie.

Wszelako grono członków Towarzystwa zmniejsza się nie tylko tym smutnym, lecz naturalnym porządkiem rzeczy. Mimo wstępowania nowych uczestników, w roku 1930 liczba ogólna uszczupliła się o siedmiu (527 w r. 1929, zaś 520 w r. 1930) w czym zawinił niezawodnie po części kryzys ekonomiczny, który utrudnia członkom wspierającym płacenie wkładek, chociaż są one nie wysokie.

Zmalały też fundusze Towarzystwa, również z tej samej przeważnie przyczyny. Subwencja Ministerstwa W. R. i O. P. zmniejszyła się z 20.000 w r. 1929 na 15.000 w roku 1930. Legat śp. Krzysztofa Mielżyńskiego w kwocie 20.000 dol. miał być ratalnie zrealizowany całkowicie do r. 1931; wskutek kryzysu ekonomicznego wpłynęły do tychczas tylko niecałe dwie raty. Mimo to praca wydawnicza Towarzystwa nie doznała uszczerbku i utrzymuje się na tym samym poziomie. Jeżeli w r. 1929 wydano 99 artykułów druku, to w 1930 ukazało się 98 i dwu, czyli niewiele więcej. Listy Krasinowskiego do Delfiny Potockiej (część pierwsza) wydano z funduszu, którego dostarczyła na ten cel właścicielka listów, hr. Róża Raczyńska z Rogalina.

Dodać należy, że w drukowanym sprawozdaniu są wyliczone szczegółowo prace naukowe, jakie zostały wydane. Jest to Tom III Prac Komisji Filozoficznej, tom IV prac Komisji Filologicznej, Tom VI Prac Komisji historycznej oraz poszczególne prace pp. Anny Dembińskiej, prof. Dobrzyckiego, Anny Gruszeckiej, Leona Kóczego, Zofji Mianowskiej, Stefana Ramulita, Jerzego W. Szulcowskiego i Adama Wiegnera. Wyszli też zeszyty IV „Bulletin de la Société des Amis de Sciences de Poznań. Serie B Sciences mathématiques et naturelles”.

Praca naukowa toczyła się w ubiegłym roku w 8 komisjach (przybyła nowoorganizowana komisja historii sztuki). Komisje te odbyły 23 posie-

zeń na których wygłoszono 34 referaty. Towarzystwo liczy nadto dwa wydziały, pracujące w sposób naukowo-praktyczny, mianowicie teologiczny i lekarski, które odbyły w roku sprawozdawczym liczne posiedzenia.

W zakończeniu swego wyczerpującego referatu zaznaczył prof. dr. Lisowski, że kryzysem ekonomicznym niepełnie jeszcze się tłumaczy stosunek obecny między społeczeństwem wielkopolskim, a Towarzystwem Przyjaciół Nauk. Mam w ręku — mówił prof. Lisowski — ogłoszone w dziennikach cyfry i daty, które dotyczą warszawskiej Kasy Imienia Mianowskiego za rok ubiegły. Otóż Kasie nie ubył członków, ale ich przybyło. Liczba samych członków dożywnych wzrosła o 45, członków wspierających o 117. Bilans dochodzi do 2 milionów 200 tysięcy złotych, dary osób prywatnych wpływają nieustannie, w ostatnim roku otrzymała Kasa m. innemi dom w Zakopanem i willę w Konstancji, oraz 25.000 złotych na stypendja naukowe. Otóż Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Poznaniu wyrosło ze społeczeństwa wielkopolskiego i jego obywatelską hojnością żyło, jako przykład poczucia obowiązku wobec kultury narodowej. Teraz, po zdobyciu niepodległości, związek ten zaczyna się niestety rozluźniać i miejsce jego zajmuje obojętność. Prawda, że prace ściśle naukowe, jakie Towarzystwo przedsiębierze, nie mogą liczyć na popularność, ale nie o to idzie. Każdy kto przyczynia się do popierania ruchu naukowego swemi składkami, spełnia ważny obowiązek obywatelski. Przepiękne katedry gotyckie powstały z bloków kamieni, w których nie podlegającego nie było. Tak samo „suche” prace, podejmowane i wydawane przez Towarzystwo Przyj. Nauk, składają się, wespół z innymi, na wspieranie gmach kultury narodowej. Oby jak najrychlej wróciła dawna munificencja Wielkopolski na rzecz jej najwyższej instytucji naukowej!

Końcowe wywody prof. Lisowskiego zilustrował prof. dr. M. Rudnicki stwierdzeniem, że kilka fundacji, jakie ostatnimi czasy na rzecz nauki w Wielkopolsce zostały stworzone, przypadły instytucjom innych dzielnic jako to: fundacja Potulickich — Uniwersytetowi lubelskiemu, Czapskich — warszawskiemu, kórnicka nie odnosi się do tej dzielnicy tylko w części, Laski, fundacja śp. rektora Święcickiego, jest przeznaczona dla nauki polskiej wogóle.

Zebranie przyjęło do wiadomości sprawozdanie sekretarza generalnego, wyrażając uznanie zarządowi i sekretariatowi generalnemu za energiczną i usilną pracę. Równocześnie udzielono zarządowi absolutorjum z gospodarki, na wniosek komisji rewizyjnej, przedstawiony przez p. Teodora Filipowicza.

Na zakończenie wygłosił prof. dr. Tadeusz Grabowski odczyt p. t. „Krytyka warszawska w epoce pozytywizmu”, którym zajmujemy się w jutrzejszym Dziale Kultury i Sztuki.

Na tem przewodniczący prof. Cwikliński zamknął Walne Zebranie, dziękując obecnym za udział w obradach.

Pisma nadesłane

„Ziemia”. Nr. 11. Treść: J. K.: „Rabka”. — M. Hubicka: „Druskiennicka Ondyna”. — W. Dobrowolska: „W Ojcowskiej Szwałcarji”. — Z piśmiennictwa. — Przegląd czasopiśm.

„Ruch Charytatywny”. Nr. 4. Treść: (jur 1): „Nasze troski”. — Z. hr. Zamoyska: „Akcja charytatywna w wyszkoleniu matek”. — W. Szuman: „Umieszczanie sierot w rodzinach”. — W. Arcimowicz: „Miłosierdzie, filantropja, sprawiedliwość”. — Brat Cezary: „Z nad krawędzi”. — J. H.: „Schemat dobroczynności niemieckiej”. — Z rozważań. — Wieści z kraju. — Varia. — Wydawnictwa.

„Przyjaciel Szkoły”. Nr. 11. Treść: G. Hecht: „O wyborze zawodu i poradniach zawodowych”. — Dr. J. Mirski: „Zagadnienie karności w wychowaniu”. — W. Choma: „Rysowanie map w nauce geografji”. — L. Pilawski: „Profilowanie w nauczaniu geografji”. — A. Mameczyc: „Wzajemna korespondencja działu szkolnej”. — J. Sokolowski: „Pomoc naukowe a nauczyciel geografji”. — Lekcje: M. Mścisz: „Geograficzne rozmieszczenie roślin na ziemi”. — J. Makosińska: „Mazowsze wyższe — puszcza Myszyniecka i Kurpie”. — R. Heising: „Radjowa” lekcja śpiewu.

ŻYCIE KULTURALNE

MŁODZI PIANIŚCI W WARSZAWIE

Z Warszawy donoszą nam:

Trafną okazała się myśl p. Janusza Miketty, kierownika działu muzycznego w Departamencie Sztuki Ministerstwa Oświecenia, aby urządzić w Warszawie coś jak turniej młodych pianistów z całej Polski. Szło o to, aby uzyskać pogląd, jak przedstawia się obecnie w Polsce nauka gry na fortepianie. Wychowanków i laureatów swoich przysłały liczne uczelnie, więc Poznań (Państwowe Konserwatorium i Wielkopolska Szkoła Muzyczna), Bydgoszcz (Konserwatorium miejskie), Toruń (Konserwatorium Pomorskie), Katowice (Konserwatorium państwowe), Łódź (Konserwatorium p. H. Kijeńskiej), Lwów (Konserwatorium Tow. Muzycznego, Instytut Muzyczny i Instytut muz. im. Łyseńki), Kraków (Instytut muzyczny i Szkoła im. Zelenieckiego).

Można było stwierdzić z zadowoleniem, że ogólny poziom przedstawił się wcale wysoko co do zaawansowanej techniki i muzykalności młodych wykonawców. Turniej spotkał się też z życzliwym przyjęciem krytyki a niektórzy uczestnicy otrzymali drukowaną czarno na białem zachętę do dalszej pracy, dobrze rozpoczętej. Na czoło wysunął się według zgodnej opinii p. Zygmunt Jeśman z Wilna, obok niego zwrócili uwagę z dzielnicy zachodniej pp. Roman Maciejewski z Poznańskie. go Konserwatorium Państwowego, z klasy prof. B. Zaleskiego, przez wszystkich krytyków wysoko w spisie umieszczony (jedno z pism podało nawet fotografie młodego pianisty), dalej p. T. Wituski z Wielkopolskiej Szkoły Muzycznej (z klasy prof. Skrzydlewskiego), oraz p. L. Janicka (z Bydgoszczy, z klasy prof. Lisickiego). Turniej udał się wybornie i pewnie będzie powtarzany w następnych latach. (mw)

NAUKA

Nowy senat Uniwersytetu Warszawskiego. Rektorem wybrany został na rok akademicki 1931/32 profesor honorowy i zwyczajny filozofii, dr. Jan Łukasiewicz, który piastował już tę godność w roku 1922/23. Prorektorem zostaje zastępujący rektor, prof. zw. pediatry dr. M. Michałowicz. Dziekanami wybrani zostali na wydziale teologii katolickiej — ks. dr. F. Rosłaniec, — teologii ewangelickiej — ks. dr. J. Szenida; prawa — dr. J. Rafacz; medycyny — dr. L. Paszkiewicz; humanistycznego — dr. M. Handelsman; matematycznego — przyrodniczego — dr. S. Mazurkiewicz; farmaceutycznego — inż. A. Koss i weterynaryjnego — dr. K. Łopatyński.

Z Polskiego Tow. Matematycznego. Odbył lwowski odbył posiedzenie z odczytami prof. W. Sierpińskiego pt. „O 2 definicjach zbiorów zamkniętych” i prof. E. Zylińskiego nt. „O układach d'Alemberta”. Wileńskie Tow. Lekarskie odbyło posiedzenie naukowe z odczytem dr. T. Rymkiewicza nt. „Druskienniki w obecnych warunkach rozwoju” i dr. D. Jedwabnika nt. „Zagadnienie gruźlicy płuc”.

LITERATURA

Poe i biegun południowy. W literackim i gładko czytającym się przedkądzie St. Siemkowskiego wydało Wydawnictwo Polskie „Przypadki Artura Gordona Pyma”, głośną w swoim czasie powieść fantastyczną Edgara Allana Poe'a. Wiadomo, że Poe jest tem artystyczniejszy i ciekawszy, im jest krótszy. Wierzę, że „Przypadki” nie mogą ani w przybliżeniu rywalizować z nowelami wielkiego majstra nastroju i grozy. Biegun południowy jest zresztą dawno odkryty, przez co wyobraźnia Poe'a wiele w tym wypadku straciła na sile, pobudzającej fantazję widza, zupełnie zaś zawodzi chwyt, polegający na tem, że koniec rękopisu opowiadacza tych przygód zaginął wraz z swoim autorem w jakiejś bliżej nieznannej katastrofie. Poe musiał użyć tego środka, nie wiedząc jak się wyplatać z opisu samego bieżącego i jego tajemniczych mieszkańców. Dziś wiemy, że żadnych tam niema, więc i ten efektik pali na panewce. Z ciekawości natomiast obserwuje się, jak Poe zaplądnięt „Przypadkami” innych pisarzy podrobił, czyich i fantastycznych. Dzieje różnorodnych na skunerze „Jane Guy” odbyły się potem w Vernego „Chancellorze”, pierwsza podróż Pyma na „Grampusie” niezawodnie zrodziła Mayne Reida głośne w swoim czasie „Na spodzie okrętu”. Takich ziarenek, z których wyrosły potem osobne drzewka, możnaby więcej w „Przypadkach” naliczyć.

OCHRONA ZABYTKÓW

Kościół św. Teresy w Wilnie. W ostatniej „Tęczy” znajdujemy artykuł, opisujący prace restauracyjne, dokonane w kościele ostrobramskim pod wezwaniem św. Teresy. Kościół ten, ufundowany w XVII wieku, był kilkakrotnie niszczone: przez pożar w roku 1763, przez wojska francuskie w r. 1812. Restauracja wnętrza w roku 1838 została wykonana nieumiejętnie. Dopiero teraz ponowne odnowienie kościoła dostało się we właściwe ręce. Kierownictwo prac objął architekt M. Słonecki. Opiekował się restauracją specjalny komitet z prof. J. Rutkowskim na czele. Obecnie została do odnowienia tylko kaplica Ostrobramska. Artykuł ilustruje fotografie fragmentów kościoła. (tk)

ANGLJA I MY

POŁONISTYKA DLA ANGLIKÓW.

Z Londynu donoszą nam:

Po prof. Dyboskim i Krzyżanowskim objął jesienią roku zeszłego wykłady o literaturze polskiej w londyńskiej Szkole Słowiańskiej, stanowiącej część King's College, prof. dr. Wacław Borowy, który w przeciągu dwóch trymestrów zdołał już wyrobić sobie pewną powagę i uzyskać grono słuchaczy. Obecnie odbył się w t. zw. Large Theatre t. j. ogromnej sali King's College przy Strandzie jego publiczny odczyt o „Panu Tadeuszu”. Zajął, przyjętym zwyczajem, stojący na czele Szkoły Słowiańskiej prof. Sir Bernard Pares, który oddał przewodnictwo lordowi Treowen, członkowi Rady tejże szkoły, znanemu zdawna, zwłaszcza z czasów wojny i rokowań pokojowych, jako serdeczny przyjaciel Polski.

Dr. Borowy bardzo szczęśliwie wybrał na temat prelekcji największego poety polskiego i największego jego, a tak rdzennie narodowy utwór. Przedmiot swój ujął równocześnie przystępnie i naukowo, poprzedzając analizę poematu najniezbędniejszymi wiadomościami o romantyzmie polskim, Mickiewiczu, położeniu Polski po r. 1831 i emigracji. Trafnie urozmaicił wykład paru analogiami z literaturą angielską, nie omieszkawszy też ze względów praktycznych podać informacji o przekładach „Pana Tadeusza”, zacytował też kilka wierszy po polsku. Angielszczyzna godzinnej prelekcji była bez zarzutu.

Lord Treowen złożył prof. Borowemu serdeczne podziękowanie w imieniu władz Szkoły Słowiańskiej, a licznie zebrana publiczność dała wyraz swemu nastrojowi długotrwalemi oklaskami.

Pośród publiczności można było zauważyć szereg osób znanych z sympatii do Polski, jak literatki — Miss Yardner i Miss Kennedy, członek zarządu Muzeum Brytyjskiego L. C. Wharton, z Polaków szereg przedstawicieli Ambasady i Konsulatu, m. in. konsula generalnego p. Komierowskiego. Dr. W. T.

O JĘZYK ŚWIATOWY.

Profesor Roman Dyboski w ostatnim numerze „Neofilologa” rozważa kwestję języka światowego. Stwierdziwszy, że po panowaniu łaciny w średniowieczu i jęz. francuskiego do XIX wieku została Europa z początkiem XX wieku właściwie bez dominującego języka, gdyż języki francuski, angielski i niemiecki rywalizowały skutecznie ze sobą — dochodzi do przekonania, że żaden z nich nie zdobył decydującej przewagi w Europie. Dopiero odkąd Ameryka wtargnęła silnie w życie Europy, tak przez swój udział w wojnie europejskiej jak i przez swe liczne misje dobroczynne w Europie, język angielski zaczął gromadzić nad francuskim i niemieckim. Nietylko wpływy Ameryki — ale coraz szerzej rozchodząca się powieść angielska, książki techniczne, wymagające się stosunki handlowe i wpływ polityczny jaki Anglia wywiera na Europę przyczyniają się do coraz to większej popularności języka angielskiego w Europie i predestynują go na język światowy.

Prof. Dyboski stwierdza, że w Polsce wzrasta zainteresowanie angielszczyzną, szczególnie wśród dorosłych. Jeśli chodzi o szkoły — to narazie wskazanem jest dać przewagę językowi francuskiemu i niemieckiemu, ze względu na położenie geograficzne Polski i stosunki polityczne, jednakże w drugim etapie rozwoju Polski język angielski musi zostać szerzej uwzględniony w naszych szkołach. Świeżo też powstała biblioteka tekstów angielskich dla szkół polskich.

W tymże numerze na uwagę zasługuje artykuł „o podawaniu wymowy wyrazów obcych w polskich podręcznikach szkolnych”. Temat szczególnie aktualny wobec zbliżającego się sezonu książki szkolnej. (A. J.)

Książki nadesłane

Zofja Nalkowska: „Ściany świata”. Opowiadania więzienne. Nakład Gebethnera i Wolffa. Warszawa.

Zdzisław Jachimski: „Muzyka Polska”. Część trzecia, 1796—1863. Odbitka z dzieła „Polska, jej dzieje i kultura”.

H. G. Wells: „Wyspa Warjatów”. Powieść. Przekład autoryzowany J. Zydlerowej. Warszawa. Wydawnictwo Współczesne.

Wspomnienia Fokkera

Odmowa Angli — Genjusz Holendra w służbie Niemiec —
Przymusowe obywatelstwo — Walka w przestworzach —
Koniec epopei

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

New York, w maju.

Wychodzi w Nowym Jorku pismo o niepoważnym tytule, lecz o poważnej treści. Nazywa się „Flying Dutchman” (Latający Holender) i wydawane jest w języku holenderskim.

W jednym z ostatnich numerów tego pisma ukazały się wspomnienia wojenne genialnego konstruktora samolotów, Antoniego Fokkera, który, jak wiadomo, jest Holendrem. Zdawałoby się, że obywatel neutralnego państwa nie ma wspomnień wojennych. Fokker jednak ma je, i ma ich wiele. Pokolenie, które nie brało udziału w wielkiej wojnie, nie wie zapewne, że twórca wojennej floty lotniczej niemieckiej był nie kto inny, jak właśnie Holender Fokker. Aljanci zaś dobrze pamiętają, że dzięki dziełu genialnego konstruktora, samoloty ich w latach 1915, 1916 i 1917, stracone były przez lotników niemieckich poprostu masowo. Szczególnie przeklinali Holendra Anglicy, gdyż oni najwięcej samolotów tracili. Mieli jednak do tych przekleństw i inne jeszcze powody.

Bezpośrednio niemal przed wybuchem wojny światowej — jak to właśnie Fokker opowiada w „Latającym Holendrze” — zgłosił się on do angielskiego ministerstwa wojny i przedstawiwszy tam model samolotu swojej konstrukcji, zaofiarował Anglii swoje usługi. Dumni Anglicy, którym zdawało się, że własnymi środkami, materjałem i ludźmi zdobędą przodujące stanowisko w lotnictwie światowym, odrzucili propozycję Fokkera. Fokker nie wziął sobie tego bynajmniej do serca. Wprost z Londynu wyjechał do Berlina. Tu model jego został przyjęty, a sam Fokker zaangażowany do konstrukcji samolotów.

Wybuchła wojna i aljanci ponosili w wojnie lotniczej nieobliczalne straty. Nie od razu jednak dowiedzieli się, że niemal wszystkie ówczesne aparaty niemieckie były dziełem genialnego mózgu młodego, dwudziestokilkuletniego zaledwie inżyniera holenderskiego, Antoniego Fokkera. A gdy się wreszcie dowiedzieli, Anglia ofiarowała konstruktorowi olbrzymią sumę dwóch milionów funtów szterlingów za porzucenie przezeń służby niemieckiej i przejście do służby angielskiej. Lecz oferta ta — opowiada Fokker — nigdy do niego nie doszła. Kontrwywiad niemiecki zbyt pilnie czuwał nad konstruktorem i przejął ofertę. W niemieckim sztabie generalnym powstały obawy, aby nie stracił genialnego inżyniera, który stworzył poprostu niemiecką flotę powietrzną wojenną. Ofiarowano mu obywatelstwo Niemiec. Fokker odrzucił propozycję i oświadczył, że natychmiast po ukończeniu zamówienia, opuści Niemcy i wróci do Holandji. Sztab niemiecki był w rozpacz. I wówczas to wpadł na pomysł nadania Fokkerowi przymusowego

obywatelstwa. Wkrótce ukazał się odpowiedni dekret. Fokker został poprostu „zarekwirowany” i przestał być panem swej woli. Musiał służyć Niemcom. Służba ta jednak opłacała się sowicie, gdyż Niemcy wynagradzały hojnie jego usługi.

Fokker opowiada w swych wspomnieniach, że w roku 1915 Niemcy spróbowali do jego atelier mitraljeze, oddającą 800 strzałów na minutę. Mitraljeza zdjęta została z samolotu francuskiego, zmuszonego do lądowania poza liniami francuskimi. Fokker przestudiował pilnie cały mechanizm i w trakcie tego doszedł do nowego wynalazku. Skonstruował mechanizm, który pozwalał strzelać ze zmontowanej na samolocie mitraljezy poprzez śmigło, bez obawy potrzaskania śmigła kulami. Równocześnie zaś niemal wynalazł mitraljezę, mogącą oddawać nie 600 lecz 720 strzałów na minutę.

Był to wynalazek niezmiernie doniosły, nad którym łamało sobie głowy wielu konstruktorów aljantkich, z których do najlepszych rezultatów doszedł Francuz Garros.

Gdy wynalazek był gotów, Fokker osobiście wmontował mitraljezę w samolot. Nie przewidział jednak, że Niemcy poślą jego samego, by wypróbował na froncie użyteczność wynalazku. Chcąc nie chcąc, wsiadł do samolotu i poleciał na front. Na wysokości 2000 m. znalazł się nagle ponad dwupłatowcem francuskim. Skierował swój samolot prostopadle w dół i już miał nacisnąć palcem mechanizm, by sygnąć gradem kul, gdy nagle opanowała go refleksja. Widział przed sobą biednego francuskiego lotnika niemal bezbronnego ze swym karabinem przeciętym jego najnowszemu wynalazkowi — i odciął, nie strzelając. Nie miał najmniejszej ochoty — opowiada — strzelać ani do Francuzów, ani do Niemców. „Niech się wyrzynają sami dwojeli”.

Ale wynalazek jego został natychmiast zastosowany przez Niemców, co przez całą pierwszą połowę wojny oddało im panowanie w powietrzu nad frontami. „Podziwiałem — mówi w tym miejscu dosłownie Fokker — nadludzkie wysiłki Anglików i Francuzów, by wyrównać tę wyższość Niemców”.

Po skończonej wojnie, Fokker miał wówczas zaledwie 28 lat, aljanci nakazali zniszczenie samolotów jego konstrukcji. Lecz młody inżynier zdążył zarobić setki milionów i umiał je odpowiednio użyć. Wyjechał do Holandji a wraz z nim przebyło granicę niemiecko - holenderską sześć pociągów, naładowanych samolotami, motorami, częściami składowymi i t. p.

Teraz Fokker przebywa w Stanach Zjednoczonych, gdzie jest jednym z najgenialniejszych konstruktorów, budujących coraz szybsze i coraz większe samoloty.

wnętrza czaszki, by pewne jej części oczyścić z resztek ropnia.

Widocznie operacja poskutkowała znakomicie, gdyż są ślady na czaszce, mówiące dokładnie, iż osobnik żył jeszcze cały szereg lat po dokonaniu zabiegu. Inne szkielety świadczą również niezbiecie, iż w Szwecji przed 3000 lat żył musiał genialny chirurg, porywający się na niezwykle niebezpieczne operacje i rozporządzający liczną klientelą.

Masowe niszczenie kawy

Nie palić, ale zatapiać na morzu będą plantatorzy brazylijscy nadmiar kawy. Nowy sposób „regulowania” produkcji kawy został zastosowany w Santos na skutek protestów ludności, uskarżającej się na wstrętny odór, jaki wydawały oblane naftą i palone worki z surową kawą. W ten sposób zniszczono w ubiegłym miesiącu 3.000 worków kawy. Obecnie zaś ulegnie zatopieniu w morzu 40.000 worków aromatycznego ziarna kawowego.

Śmierć na wojnie i w samochodzie

Organ amerykańskiego Czerwonego Krzyża podaje w jednym z ostatnich nu-

merów dwa charakterystyczne obrazy. Jeden przedstawia żołnierzy amerykańskich, wyruszających na wojnę światową i żegnających się w poważnym nastroju ze swymi rodzicami, na drugim widać wesołą parę narzeczonych, siadających do samochodu i żegnanych przez uszczęśliwionych rodziców. Pod pierwszym obrazem widnieje napis: W wojnie światowej 1917-1918 poległo 37 568 Amerykan, pod drugim: W roku 1929 uległo śmiertelnym wypadkom samochodowym 33 061 Amerykan. WIP.

4.111 zamachów samobójczych w Polsce w roku 1930.

Według danych, zebranych przez Główny Urząd Statystyczny, w roku 1930 targnęło się na swe życie w Polsce ogółem 4.111 osób. Cyfra ta w roku 1929 wynosiła 3.929, w roku 1928 — 4.313, — w roku 1927 — 4.186.

Najwięcej samobójstw w roku 1930 popełniono w miesiącu czerwcu (492), najmniej w lutym (291). W ciągu całego 1930 r. najwięcej samobójstw przypada na Warszawę (1.208), następnie na województwa: łódzkie — 419, lwowskie 224, lubelskie 219, kieleckie 210, warszawskie (bez stolicy) — 198, krakowskie 188 itd.

Polacy w Ameryce na ćwiczeniach sokolą w Poznaniu

Rodacy nasi za Oceanem nad wyraz żywo interesują się sprawami, które dzieją się w starym kraju. Losy kraju ojczystego zajmują naszych rodaków w Ameryce bardzo żywo.

Wymownym przykładem miłości i przywiązania do starego kraju jest ofiara złożona przez rodaków amerykańskich w Elisabethwill na ćwiczeniach sokolą w Poznaniu. Sprawa z inicjatywy dha Wincetego Kapalczyńskiego zajął się jego brat w Ameryce p. Bronisław Kapalczyński w Elisabethwill, zbierając na przesłaną listę sumę 31 dolarów. Pieniądże te przez naszych rodaków w Ameryce, gdzie także są ciężkie czasy, są jakby z pod serca wyjęte.

Najlepiej zilustruje to wyjątek listu przesłanego z listą składkową nr. 8 (reprodukcję podajemy), przez p. Bronisława Kapalczyńskiego. Oto obrazek ciężkich stosunków w Ameryce:

„A teraz co do „Listy Składkowej Nr. 8” zebrałem 31 dol. jak to zauważył, kosztowało drugie tyle ażeby takowe zebrać. Zał mi tylko, że 100 dolarów nie mogłem zebrać, gdyż ta

lista przyszła na najgorsze czasy, jakie Ameryka widziała i widzieć będzie i nie masz żadnych widoków polepszenia się. Gazety połowę tego nie opisują co to się dzieje, ludzie z głodu na ulicach padają, u mnie komornicy już zalegli 5 miesięcy za komorne a taksy płacić muszę, interesa poszły ¼ na dół. Jeden Bank Hipotecy-Pożyczkowy ma 800 domów na rekach, które nie mogli opłacać. Miałem Elizabeth daje na familie składającą się z pięciorgo ludzi 2 dol. na tydzień, worek drzewa i worek węgla. U nas jest 11.000 ludzi bez pracy, a mój interes jest między nimi, ludzie z góry miasta przychodzą na dół miasta ażeby mogli parę centów taniej zakupić. Jestem tu w Ameryce 34 lata lecz coś podobnego nie widziałem. Bartkowiaka ani Sławskiego już dawno nie widziałem”.

Rodacy nasi w Ameryce doceniają jak się okazuje, w całej pełni rolę Sokoła w kraju macierzystym, jeżeli poparli jego zamierzenia tak wydatnie.

Cześć im i hold! (k)

Lista składkowa Nr. 8

Druh *Hapalczyński Bronisław*
z gniazda *Poznańskie (Poznańskie)*

upoważniony (a) jest do zbierania datków pieniężnych, na rzecz budowy *Cwiczeni Sokolą w Poznaniu*.

Sokolstwo Polskie Okr. Poznańskiego

za gniazda *Poznańskie (Poznańskie)*

ofiarodawca	kwota	ofiarodawca	kwota
<i>Bronisław Kapalczyński</i>	<i>1.00</i>	<i>146 First Street Elz. N.Y.</i>	
<i>Jolita Socha</i>	<i>10.00</i>	<i>24 Front St Elz. N.Y.</i>	
<i>Ignacy Farkiewicz</i>	<i>3.00</i>	<i>111 First St. Elz. N.Y.</i>	
<i>Charles Kłaza</i>	<i>1.00</i>	<i>115 First St. Elz. N.Y.</i>	
<i>Angela Kłaza</i>	<i>1.00</i>	<i>217 nd St. Elz. N.Y.</i>	
<i>Anna Kapalczyńska</i>	<i>1.00</i>	<i>288 Crescent St. Brooklyn N.Y.</i>	
<i>Wacław Farkiewicz</i>	<i>1.00</i>	<i>#40 South Second Philadelphia N.Y.</i>	
<i>Wacław Farkiewicz</i>	<i>1.00</i>	<i>Par 19 Elizabeth N.Y.</i>	
<i>St. Bartłomiej</i>	<i>5.00</i>	<i>134-3rd St. Elz. N.Y.</i>	

ofiarodawca	kwota	ofiarodawca	kwota
<i>Stefan Farkiewicz</i>	<i>1.00</i>	<i>146 First St. Elz. N.Y.</i>	
<i>Wacław Farkiewicz</i>	<i>1.00</i>	<i>24 Front St. Elz. N.Y.</i>	
<i>Wacław Farkiewicz</i>	<i>1.00</i>	<i>111 First St. Elz. N.Y.</i>	
<i>Wacław Farkiewicz</i>	<i>1.00</i>	<i>115 First St. Elz. N.Y.</i>	
<i>Wacław Farkiewicz</i>	<i>1.00</i>	<i>217 nd St. Elz. N.Y.</i>	
<i>Wacław Farkiewicz</i>	<i>1.00</i>	<i>288 Crescent St. Brooklyn N.Y.</i>	
<i>Wacław Farkiewicz</i>	<i>1.00</i>	<i>#40 South Second Philadelphia N.Y.</i>	
<i>Wacław Farkiewicz</i>	<i>1.00</i>	<i>Par 19 Elizabeth N.Y.</i>	
<i>Wacław Farkiewicz</i>	<i>1.00</i>	<i>134-3rd St. Elz. N.Y.</i>	

XI. Zjazd Katolicki w Zbąszyniu

rozpoczyna swe obrady w sobotę,
20 czerwca b. r.

O godz. 15-ej uroczyste przyjęcie J. Em. Ks. Kardynała-Prymasa Hłonda u wylotu ul. Senatorskiej.

O godz. 16-ej „Veni Creator” na intencję Zjazdu w kościele paraf. — O godz. 17-ej na sali „Strzelnicy” uroczyste otwarcie Zjazdu i I. Zebranie plenarne.

I. referat wygłosi p. red. Ignacy Stein, b. wicekurator Okr. Szk. Pozn. n. t.: „Rodzina, Państwo i Kościół w dziele chrześcijańskiego wychowania”.

W niedzielę 21 czerwca rb. — o godz. 9-ej — nabożeństwo Pontyfikalne na pl. Kościelnym — celebryje J. Em. Ks. Kard. Prymas, kazanie wygłosi ks. Fr. Forecki, redaktor Przew. Katolickiego.

O godz. 12-ej — II. Zebranie Plenarne — na sali „Strzelnicy”. II. referat wygłosi ks. L. Jarosz, dyr. Arch. Inst. Akcji Katol. n. t.: „Pius XI jako wychowawca katolickiego typu młodzieńca”.

III. referat wypowie p. Irena Wyżńska n. t.: „Ideal polskiego dziewczęcia w myśli Encykliki papieskiej”. Uchwalenie rezolucji i zamknięcie Zjazdu, poczem — uroczyste „Te Deum” w kościele parafialnym.

Komitet Wykonawczy XI. Zjazdu Katolickiego w Zbąszyniu tworzą:

prof. dr. Gantkowski, prezes, Ks. J. Prądzyński, sekretarz, B. Adamczewski, Ant. Bartkowiak, W. Całka, Ks. Ciśzak, W. Chłapowska, red. Drobnik, Ks. Fr. Forecki, Ks. T. Galdyński, Ks. Stef. Janiak, Ks. dr. St. Janicki, Ks. L. Jarosz, Ks. dr. Edw. Kozłowski, H. Kozłowska, Fr. Kusz, Ks. Fr. Lewandowski, A. Loster, Ks. Fr. Marlewski, Ks. Cz. Michałowicz, J. Mrówczyński, insp. Al. Nowakowski, szamb. Edw. Potworowski, dr. St. Salkowski, Ks. kan. Schultz, St. Szczaniecki, Anna Smoczyńska, insp. Surdyk, St. Wytykówna.

Niebezpieczna operacja mózgu z przed 3000 lat

W odczycie, wygłoszonym przed kilku dniami w Lund (południowa Szwecja), prof. Otto Rydbeck zaznajomił słuchaczy z niezmiernie ciekawymi odkryciami z zakresu kultury prehistorycznej, jakich niedawno dokonał. Szwedzkie muzea etnologiczne posiadają bardzo obfitą kolekcję szkieletów ludzkich z epoki kamiennej. Otóż na kilkunastu czaszkach z przed 3000 lat zauważył prof. Rydbeck wyraźne ślady zabiegów chirurgicznych. Związczą badania, dokonane na jednym ze szkieletów, pozwoliły na zupełnie dokładne przedstawienie przyczyn przebiegu i skutków operacji. Prof. Rydbeck jest zdania, iż dokonano operacji naskutek ropnego zapalenia mózgu. W tym celu wywiercono w czasce dziurę, przez którą następnie spływała materia, poczem przy pomocy jakichś, nieznanych bliżej narzędzi, dostano się do

Z życia Towarzystw

Z Tow. Przem. „Sobieski” w Poznaniu. Po trzech dość burzliwych, z znanych powodów walnych zgromadzeniach, odbyło się w środę ub. pierwsze plenarne zebranie Towarzystwa, które zgali wobec wypełnionej wielkiej sali Domu Katolickiego na Śródce, prezes p. Libera.

Na wstępie uczczono przez powstanie zmarłego członka, śp. Antoniego Białkowskiego, poczem po odczycaniu i przyjęciu protokołu z ostatniego zebrania wygłosił prezes p. Libera referat „O Konstytucji 3 Maja”. Prelegent uwypuklił w swym przemówieniu doniosłe znaczenie „ostatniej woli umierającego Ojczyzny”, jaką była Konstytucja 3 Maja, przepojona duchem miłości, braterstwa i sprawiedliwości i podkreślił konieczność specjalnego pielegnowania w dzisiejszych czasach przewodnich idei wielkiego aktu odrodzenia narodowego. Prelegentowi podziękowano oklaskami.

W dalszym ciągu uchwalono na wniosek Tow. św. Wincentego & Paulo (paraf. tumska) 50 zł. dla dzieci przystępujących do pierwszej komunji św., osobno apelowano do składania oszczędności w kasie Oszczędnościowej Towarzystwa, a ośnośnie sprawy jaka zaszła w kasie, zakomunikowano, że przekazano ją prokuraturze państwowej.

Kursorem został p. Prażyński, który przyjmuje odłaski do funduszu także w niedzielę od 12 — 13 w lokalu p. Wróblewicz, osobno przyjmuje składki te skarbnik p. Baranowski na Chwaliszewie, codziennie od 8 — 19.

W sprawie ostatnich, przykrych zajęć kasowych, uchwalili zebrani jednogłośnie następującą rezolucję:

Zebranie, przyjmując do wiadomości sprawozdanie zarządu w sprawie ostatnich zajęć kasowych w Tow., którą to sprawę rozpatrzają Sady Rzeczypospolitej, uchwała:

„Członkowie winni obecnie wykonywać wszelkie swe zobowiązania wynikające z statutu i regulaminu, o ile nie chcą utracić swych praw członkowskich nabytych przez długoletnie przynależenie do Towarzystwa.

Tylko przez gorliwą pracę, będzie Tow. w możności zagoić rany, zadane mu niesumiennej pracą poszczególnych jednostek dawnego zarządu.

Zarząd obecny gwarantuje w imieniu Tow. wszystkim obowiązki swe wypełniającym członkom, że z nabytych swych praw zarówno moralnych jak szczególnie materialnych, żadnego uszczerbku nie poniosą. Dowodem najlepszym jest to że Tow. mimo wszystkiego co zaszło, wypłaciło w ostatnim czasie — a więc już po krytycznym zajściu — 12 wypadków pośmiertnego ściśle według regulaminu Tow.

Od dobrej woli więc i zrozumienia członków zależy dobry „daj Boże” świetny rozwój Towarzystwa.

Po wnioskach i wolnych głosach, w których przemawiało kilku mówców, przewodniczący solwował zebranie. Na koniec od-

śpiewano zwrotkę pieśni „Choć burza hu-
czy w koło nas” — (in)

Z Tow. Młodych Przemysłowców w Poznaniu. Przy świetnie wypełnionej sali zgali obrady prezes p. Jan Zabłocki. Na wstępie uczcił dłuższemu przemówieniem pamięć śp. Tomasza Woźniczki, długoletniego bibliotekarza Tow., oraz członka długoletniego ś. p. Antoniego Białkowskiego.

Obszerny, bo przeszło godzinę trwający referat n. t. „Obecne położenie finansowe m. Poznania”, wygłosił prezes rady Miejskiej b. senator inż. Witold Hedinger.

Mówca z werwą i zwykłą sobie swadą zobrazował stosunki finansowe naszego miasta, szczególnie w latach ostatnich przedstawiając obszernie wydatki i dochody miasta w czasie PWK, trudności rozbudowy miasta wynikające z obecnej niedoli mieszkaniowej, kończąc swe wywody zapewnieniem, że zarówno Magistrat jak szczególnie Rada Miejska w swym obecnym składzie, z całą sumiennością i pieczołowitością stara się i starać się będzie o utrzymanie miasta mimo ciężkich i trudnych warunków gospodarczych, na poziomie kultury zachodnio europejskiej. Bez przesady podnosi prelegent, że stosunki budżetowe Poznania przedstawiają się najlepiej, z stosunków budżetowych wszystkich miast w Polsce. Referat przyjęto niezwykle burzą oklasków.

W ożywionej dyskusji zabierali głos m. in. pp.: Danielewski, A. Minicki, radca Berkan, Błotny, Czaplicki, Milecki, Dąbrowski i wiceprezes A. Piotrowski.

W odpowiedzi zabrał głos prelegent, który obszernie wyjaśnił poruszone kwestje. Ponowna burza oklasków, była najlepszym dowodem interesującego wykładu.

W komunikatach zarządu przedstawiłno zebranym sprawę wycieczki rannej, którą urządza Tow. w niedzielę 21 bm. w ogrodzie p. Kempa w Starolecie. Punkt zboru o godz. 7 w samym ogrodzie. Wycieczka połączona będzie z koncertem i grami towarzyskimi.

Dalej zaapelowano od stołu zarządu do regularnego i punktualnego opłacania składek do funduszu pośmiertnych zarówno Związku jak i Tow., w ten bowiem tylko sposób może następować regularne wypłacanie pośmiertnego.

Po wolnych głosach solwował prezes obrady hasłem: „Przemysłowi i Rzemieślnicy” — (in)

RADJO

Programy radjofoniczne:

Środa, dnia 10 czerwca 1931 r.

Poznań (335 m) godz. 7.15 gazeta poranna; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 komunikaty PAT; godz. 14.30 kwadrans Tow. Ziemianek Wielkopolskich; godz. 17.00 audycja dla dzieci w wykonaniu

Udajęmy się na

wywczaśy

Czytelnikom naszym przypominamy:

Każdy abonent pocztowy może zażądać przekazania gazety do miejscowości swego nowego, czasowego pobytu. Zmianę adresu skierować należy 8 dni naprzód do obsługującej czytelnika poczty. Za przekazanie dolicza pocztą osobno 40 groszy.

Udajęmy się na wywczaśy abonent może gazety zamówić w miejscowości, do której zawinął, albo przed wyjazdem spowodować administrację naszą do przekazania przez tutejszy urząd pocztowy. — Zaznaczamy przytem, że pocztą przyjmujemy zamówienia w czasie od 15—25 każdego miesiąca i to tylko na pełne okresy czasu kalendarzowego, najmniej na pełen miesiąc.

Oczywiście przyjmujemy także zamówienia na wysyłkę w kraju i zagranicę pod opaską na dowolny czas.

Nasza prośba idzie w tym kierunku, aby Czytelnicy nasi pamiętali łaskawie w miejscowości swego chwilowego pobytu o piśmie naszym i dopominali się tam w kioskach dworcowych, uzdrowiskach, hotelach i pensjonatach śmiało i wyraźnie o swojego „Kurjera Poznańskiego”.

Nietylko inne wydawnictwa, ale i „Kurjer Poznański” powinien znajdować się wszędzie tam, gdzie zwolennik jego tego wymaga. Nieuwzględnienie tych życzeń przez sprzedawców gazetowych należy nam zakomunikować, a poczynimy kroki, gdzie należy.

Administracja
Kurjera Poznańskiego.

„Wujcia Czesia”; godz. 17.45 koncert zespołowy. Wykonawcy: prof. Gertruda Konatkowska (fortepian), dr. Wanda Roessler-Stokowska (art. op. mezzosopran), prof. Zygmunt Butkiewicz (wiolonczela), prof. Tadeusz Szulc (skrzypce), Stanisław Roy, art. op. (tenor); godz. 19.00 świat książek; godz. 19.15 chwila lotnicza; godz. 19.30 radjogawęda żołnierska; godz. 20.00 „Silva rerum”; godz. 20.30 koncert z Krakowa via Warszawa; godz. 22.00 sygnał czasu, komunikaty; godz. 22.15 muzyka taneczna z kawiarni „Esplanada”.

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 muzyka gramofonowa; godz. 15.25 „Wśród książek”; godz. 15.45 komunikat harcerski; godzina 16.00 program dla dzieci; godz. 16.47 komunikat Centr. Biura Hydrograf. dla żeglugi i rybaków; godz. 16.50 „Las, jako źródło piękna”; godz. 17.15 muzyka gramofonowa; godz. 17.35 „Klechy dawnej Rusi”; godz. 18.00 koncert; godz. 19.20 muzyka gramofonowa; godz. 19.40 skrzynka pocztowa rolnicza; godz. 20.00 Prasowy Dziennik Radjowy; godz. 20.15 odczyt muzyczny p.

t. „Chopin na Majorce”; godz. 20.30 koncert z Krakowa; godz. 22.00 „Autor Robinsona”; godz. 22.30 muzyka lekka i taneczna.

Programy zagraniczne. Koenigswusterhausen (1635 m) 12.00 i 14.00 gramofon. 16.30 koncert, 20.00 wieczór rozmaitości; Praga (486 m) 19.30 „Don Carlos” op. Verdiego, transmisja z Teatru Narodowego; Wiedeń (516 m) 19.30 „Madame Butterfly” op. Pucciniego, transmisja z opery; Medjolan (501 m) 20.45 „Bufere Estive” opera komiczna Gentilliego. Rzym (441 m) 20.50 „Manon Lescaut” op. Pucciniego.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Paweł Felsch, tokarz, 54 l. Jerzy Gulgowski 1 mies. Kazimierz Kroll, murarz, 59 l. Jan Hopa, włodarz, 52 l. Walenty Zerajewski, muzyk, 60 l. Katarzyna Świerczewska z d. Kucharska, wdowa, 70 lat. Marja Klapina z d. Rakocka, 62 l. Marja Górzynska z d. Jankowiak, 41 l. Marja Chojnacka z d. Marciniak, 85 l. Michał Radojewski, rzadca maj., 55 lat. Wojciech Biały, rob. kol., 30 l. Władysław Wieland, pom. biur., 35 l. Stefan Łuczak 5 mies. Józef Kasprzak, tokarz, 49 l. Marja Rutkowska 8 minut.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— Czytelnik „Kurjera”. Szef departamentu lotnictwa, plk. Rayski, Warszawa. Min. Spraw Wojskowych, ul. Nowowiejska. (iK.)

„Lepiej zapobiedz lub leczyć się niż cierpieć”

VICHY

najskuteczniejsza kuracja przy zachorzeniach wątroby, żółtaczki przy innych podobnych dolegliwościach.

Sezon:

KWIECIEŃ—PAŹDZIERNIK

Liczne hotele wszystkich kategorii
Kasyna — Teatry — Wyścigi konne
Golf — Tenis — Polo

Informacje:

SYNDICAT D'INITIATIVE DE VICHY.

Szereg lekarzy włada językiem polskim, również we wszystkich większych hotelach mówi się po polsku.

Tw 1538

Spóźnione.

Dnia 6 czerwca r. b. zmarł tragiczną śmiercią mój najdroższy mąż, tatuś i zięć, nasz kochany syn, brat, szwagier i wujek, ś. p.

Tadeusz Marciniak

w 35 roku życia. Pogrzeb odbył się dnia 8 b. m. w Toruniu.

Cieężko strapieni

żona z córeczką i rodzina.

Inowrocław, Poznań.

zw 29 677

Dnia 7 czerwca 1931 r. zmarł nagle na udar serca, opatrzony Olejami św., mój najdroższy mąż, nasz najtroskliwszy ojczulek, brat, szwagier i wuj, ś. p.

Józef Kasprzak

w 49 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 10 czerwca, o godz. 5.45, z domu żałoby przy ul. Dąbrowskiego 115, o czym donoszą

w nieutulonym żalu

zw 29 673

żona z córkami i rodzina.

Poznań, Ostrów, Odolanów, Leszno, Rawicz.

Dnia 7 czerwca 1931 r., o godz. 4 po poł., zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najukochańsza żona, nasza najtroskliwsza mamusia, ś. p.

z Cybałów

Wiktorja Wojcieszynska

przeżywszy lat 52. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 10 b. m., o godz. 5.30 po poł., z domu żałoby przy ul. Strumykowej 11, na cmentarzu parafjalny OO. Zmartwychwstańców.

W ciężkim smutku pogrążony
mąż z dziećmi.

zw 29 676

Dnia 9 czerwca zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, drogi nasz ojciec i zięć, ś. p.

Antoni Hołoga

w 43 roku życia, o czym donoszą wszystkim Krewnym i Znajomym

ciężko strapieni

żona, dzieci, teściowie.

Pogrzeb wyruszy w czwartek, dnia 11 czerwca 1931 r., o godz. 9.30 przed poł., z domu żałoby z Krzemienia (pow. Leszno) do Otorowa.

dw 3 857

W niedzielę, dnia 7 czerwca 1931 r., zmarł członek nasz, ś. p.

Józef Kasprzak

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 10 b. m., o godz. 17.45, z domu żałoby, ul. Dąbrowskiego 115, na cmentarzu Jeżyckim.

zw 29 675

Towarzystwo Bratnia Pomoc

Pracown. Miejsk. Zakł. Światła i Wody.

Dnia 7 czerwca b. r. o godz. 7 rano zasnął w Bogu, po długich i bardzo ciężkich cierpieniach, mój najdroższy i nigdy niezapomniany mąż, ojciec, brat, szwagier i wuj, ś. p.

Paweł Felsch

przeżywszy lat 54. Pogrzeb odbędzie się w środę, 10 b. m., o godz. 5 z kaplicy cmentarza ewangelickiego św. Mateusza, o czym donoszą

w ciężkim smutku pogrążeni

żona, syn i rodzina.

Poznań, Berlin, Hildesheim.

ul. Wybickiego 16.

zw 29 682

Spóźnione.

Dnia 3. 6. zakończyła swój bogobojny i pracowity żywot nasza droga matka i babka, ś. p.

z Lewandowskich

Małgorzata Chmielewska

przeżywszy lat 87. Pogrzeb odbył się w Toruniu dnia 6. 6. r. b. do grobu rodzinnego.

W imieniu stroskanej rodziny

córka Wanda Kopeciova.

Poznań, ul. Wrocławska 32. St. Louis.

w czerwcu 1931 r.

zw 29 681

SZKOŁA

pod wezwaniem Najświętszej Marji Panny
przy ul. Wierzbicice

przyjmuje dzieci (chłopców i dziewczynki) od 6 roku życia do klasy I. II., III., IV., wstępnej i do klasy V. (= I. kl. gimnazjum). Opłaty bardzo przystępne. Zapewnia się naukę ściśle według programów ministerjalnych, przy pomocy sił kwalifikowanych —

Wychowanie szczerze katolickie. zw 29 678

Szkółę opiekuje się Prof. Uniwersytetu Dr. Jan Sajdak. Kierowniczką szkoły p. MARJA SŁAWSKA, dyplomowana nauczycielka szkół powszechnych i gimnazjalnych, przyjmuje wpisy w dnie powszednie w Szkole Wydziałowej przy ul. Różanej 1/3, od godz. 17—18.

LUDZIE

patrzą na PANA codziennie, krytykują, sądzą i odnoszą się do Pana przychylnie, obojętnie lub z wyraźną niechęcią.

OPINIA LUDZKA może Panu wiele POMÓC lub zaszkodzić, — zależy to w pierwszym rzędzie od PANSKIEGO WYGLĄDU. — Jeżeli uważamy, że taką ogromną rolę odgrywa w życiu ubiór męczyzny, — to mając 3 SPECJALNE magazyny konfekcji męskiej, stawiamy sobie jako JEDYNY NASZ CEL: „Najwykwintniejszy strój pana.”

JESTESMY NAJTANSI W POLSCE, chociaż najlepsze materiały sprowadzamy z największych fabryk, a nasi przykrawacze mają europejską markę! Możemy być najtańsi, bo **NAJWIĘCEJ SPRZEDAJEMY!**

Polecamy wykwalifikowane ubiory męskie GOTOWE i na miarę. SPECJALNOSC PALTA latowe i gabardynowe z najpiękniejszych materiałów! Za ubiory miarowe GWARANCJA pierwszorzęd- nego wykonania. — Materiały z metra NAJTANIEJ!

EDMUND RYCHTER

POZNAŃ - ul. Ratajczaka 2 i Wrocławska 14 oraz 15.
Telefony: 26-07, 54-25, 54-15, 21-71.

Gevaert

POCHWAŁ SIĘ SWYMI WYNIKAMI!

Kto do 20 czerwca nadeśle nam 3 wzorowo wykonane fotografie kopjowane na papierze GEVAERT'a otrzyma **BEZPŁATNIE**

W DOWÓD UZNANIA

albumik zawierający szereg artystycznych oryginalnych zdjęć.

Nadesłane odbiemy i przechowamy dla siebie.

GENERALNA REPREZENTACJA
Société AME PHOTO-PRODUITS
GEVAERT-WARSZAWA I

Dla elity towarzyskiej Londynu

Miss Marguerite Hoare jest wyrocznią w dziale kosmetyki.

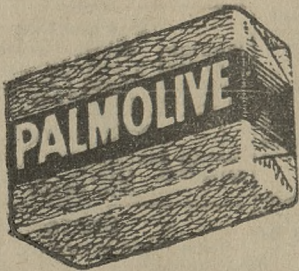
W jej cichym, wytwornym Salon de Beauté na Mayfair spotykają się żony dyplomatów i angielska arystokracja. Miss Hoare kładzie specjalny nacisk na domowe metody pielęgnowania cery: „Przy niedostatecznej ilości wody i mydła — mówi ta wybitna specjalistka — ryzykuje się tłustość cery, wagner i t. p. defekty. Nieodpowiednie mydło może wywołać zaczerwienienie, szorstkość i podrażnienie naskórka. Moim zdaniem najodpowiedniejszym mydłem do twarzy jest PALMOLIVE. Mogę je bezpiecznie polecić, gdyż wiem, że nie zawiera innych tłuszczów — prócz roślinnych. Oleje palmowe i oliwkowe same przez się posiadają dużą wartość kosmetyczną, to też w mydle są składnikiem bardzo pożądanym”.

Marguerite Hoare

69, South Molton Street
London

Marguerite Hoare, której słynny zakład jest miejscem spotkań londyńskiej elity towarzyskiej.

Cena mydła PALMOLIVE jest tak przystępna, że specjaliści kosmetyczni polecają je również jako mydło kąpielowe, chroniące wrażliwą skórę przed podrażnieniem i szorstkością.

Oryginalne mydło PALMOLIVE jest obecnie wyrabiane w Polsce. Sprzedaje się je tylko w szklanym opakowaniu z napisem PALMOLIVE złotymi literami na czarnej opasce.

Colgate-Palmolive Sp. z o.o.
Warszawa, Rymska Nr. 6

Zł. 1.20

„MYDŁO PALMOLIVE“

Cerę „jak płatek róży” zawdzięcza angielski stałemu stosowaniu mydła PALMOLIVE.

BRZYTWY

w najlepszym gatunku.
Aparaty do golenia już od 2, — z począwszy.
Pendzle, paski i kamienie do ostrzenia.
Mydła i t. d.
poleca we wielkim wyborze po możliwie najniższych cenach

ED. KARGE
Poznań, ul. Nowa 7-8.
Istnieje od lat przeszło 60.

Pw 10 350-15.88

W Puszczykowie

poszukuję **pokoju**
(2 łóżka), na lipiec. Oferty do eksp. Kurjera pod zw 29670

Młodzieniec
inteligentny, lat 25, sześć klas gimn., dobrej rodziny, poszukuje posady. Gwarancja zapewniona. Oferty Kurjer zdw 97456

Rzadca - administrator

kawaler, z długoletnią praktyką z intensywnych majątków niemieckich, doświadczony hodowca, dobre świadectwa i polecenie, **zmieni posadę.**
Na żądanie kaucja. Referencje i osobiste polecenia znanych panów do usług. Oferty „P” w Poznaniu, Aleje Marcinkowskie- go 11 pod nr. 55,192
Pw 11 758-55.192

Osoba

inteligentna, wiek średni szuka posady do jednej osoby, zna dobrą kuchnię i wszelką pracę. Zgłoszenia Kurjer zdw 97562

Blachę cynkową

Blachę blaż i mosiężną
Cyną do lutowania
Gwoździe papowe i trzcin-
niaki
Taśmki budowlane,
Okucia do drzwi i okien
Narzędzia rzemieślnicze
Maszynki do lodów
Lodownice
poleca korzystnie
Jan Deierling
skład żelaza
Poznań, Szkolna 3
Tel. 35-18 i 35-43
Pw 11 759-28.9

ROK 1831

przyniósł światu pierwszą żniwiarkę wynalazku **Cyrusa Mac. Cormicka**

ROK 1931

dał nam nowy **udoskonalony typ tej żniwiarki.**

Od 75 lat
jesteśmy przedstawicielami Mac-Cormicka twórcy potężnego trustu Zjednoczonych Fabryk

Mc. CORMICK i DEERING

Mamy stale na składzie
maszyny żniwne Mc. Cormicka oraz ORYGINALNE części
zapasowe do kosiarek i żniwiarek Mc. Cormicka i Deeringa.

Bronikowski, Grodzki i Wasilewski, Poznań, Pocztowa 10.

Obszerne lokale handlowe

(biura)

w dawniejszym Hotelu Francuskim, położone w nieruchomości naszej Aleje Marcinkowskiego nr. 13
wynajmiemy od zaraz.

Zgłoszenia przyjmuje
Poznański Bank Ziemiań S. A.
Wydział Administracji Nieruchomości.

MASŁO TAŃSZE!!!

Najlepsze masło stolowe 1/2 kg zł 2,40.
F-a M. Mieczyska - właśc. Karol Piątkowski
Zal. 1872 Plac św. Krzyski 3 Tel. 3658
Specjalny skład masła, sera i jaj.

PLISOWANIE

dekantowanie, hafty, mereżki, okładkę wykonuje termino-
wo tanio Pw 10 957-19.18
„HAFTOPLIS”, St. Rynek 10
(wejście Kurzanoga obok F-a Czepczyński i Kruk.)

Ratunek dla skórno-chorych!

Krem n. skóre „HEILWUNDER“ patent gdański Nr. 1919. Niezwykła kosmetyka do pielęgnacji skóry skutkuje z powodu swoich właściwości w rozpaczyliwych wypadkach wszystkich liszaj, nawet liszaj ropnych, ranach u nóg, egzemie, pryszczach, wyrzutach wszelkiego rodzaju, zerwoności twarzy i nosa, odmiennościach itd. Przy zamówieniach uprasza się o załączenie znaczka pocztowego. Jeżeli bez skutku, zwrot pieniędzy. Cena 8,60 zł. Wysyłka za załączką. Przy wysyłce sumy zgóry bez portorium. nw 11 443

Chem. Kosm. Laboratorium „KLOSSIN“ Gdansk 2. Hundegasse 43.

Bekoniarnię w Swarzędzu

przy małej rozbudowie rzeźni miejskiej, **wydzierżawimy**. Blizszych szczegółów dla interesowanych reflektantów udzieli każdego czasu

nw 11 510

Magistrat.

POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE. W majątek firmy „Bracia M. i N. Kon i S-ka“ Jawna Spółka Handlowa w Poznaniu, wdrożono z dniem dzisiejszym, t. j. z dniem 2 czerwca 1931, o godz. 10 przed poł., postępowanie upadłościowe. Zarządca masy upadłościowej mianowano p. Feliksa Biedzińskiego w Poznaniu, ul. Strusia 8. Wierzytelności należy zgłaszać w Sądzie najpóźniej do dnia 17. 8. 1931 r. Do powzięcia uchwały, czy mianowany zarządca masy ma pozostać, ewentualnie celem wyboru nowego zarządcy, dalej celem ustanowienia wydziału wierzytelności, a także celem powzięcia uchwały co do kwestyj, wymienionych w § 172 ustawy o upadłościach, wyznaczono w niżej wymienionym Sądzie termin na dzień 25. 6. 1931 r., o godz. 10 przed poł., zaś celem zbadania zgłoszonych wierzytelności termin na dzień 31 sierpnia 1931 r., o godz. 11 przed poł., pokój 23. Wszystkim, którzy posiadają jakiekolwiek rzeczy, należące do masy upadłościowej, lub którzy tej masie są cokolwiek dłużni, zakazuje się owe rzeczy wydawać dłużnikowi upadłemu względnie uiszczać się z długu, a nadto poleca się im, aby najpóźniej do dnia 17 sierpnia 1931 r. donieśli zarządcy masy o posiadaniu takich rzeczy i o tem, czy przysługują im jakie wierzytelności, z powodu których mieliby prawo żądać odrębnego zaspokojenia z owych rzeczy. **Sekretariat Oddział 2-a Sądu Grodzkiego w Poznaniu.** nw 11 263

UCHWAŁA. Postępowanie upadłościowe względem majątku kupca Augustyna Flejsierowicza w Szamotułach uchyla się, ponieważ zawarta dnia 18. 10. 1930 r. ugoda przymusowa, zatwierdzona uchwałą tegoż dnia, uzyskała moc prawną. Nadane zarządcy konkursowemu adw. Motylewskiemu wynagrodzenie ustala się na 600 zł, zwrot jego wydatków gotówkowych na 70 zł. Szamotuły, dnia 24 stycznia 1931 r. **Sąd Grodzki.** nw 11 260

POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE. Co do majątku firmy Stefan Ruciński, Specjalny Magazyn odzieży damskiej w Poznaniu, ul. Nowa 8, wdrożono z dniem dzisiejszym, t. j. z dniem 2 czerwca 1931, o godz. 13 po poł., postępowanie upadłościowe. Zarządca masy upadłościowej mianowano p. Tadeusza Szmyta II, Poznań, ul. Mickiewicza 11. Wierzytelności należy zgłaszać w Sądzie najpóźniej do dnia 18. 7. 1931. Do powzięcia uchwały, czy mianowany zarządca masy ma pozostać, ewentualnie celem wyboru nowego zarządcy, dalej celem ustanowienia wydziału wierzytelności, a także celem powzięcia uchwały co do kwestyj, wymienionych w § 172 ustawy o upadłościach, wyznaczono w niżej wymienionym Sądzie termin na dzień 27. 6. 1931, o godz. 11 przed poł., zaś celem zbadania zgłoszonych wierzytelności termin na dzień 1 sierpnia 1931, o godz. 10 przed poł., pokój 23. Wszystkim, którzy posiadają jakiekolwiek rzeczy, należące do masy upadłościowej, lub którzy tej masie są cokolwiek dłużni, zakazuje się owe rzeczy wydawać dłużnikowi upadłemu względnie uiszczać się z długu, a nadto poleca się im, aby najpóźniej do dnia 18 lipca 1931 donieśli zarządcy masy o posiadaniu takich rzeczy i o tem, czy przysługują im jakie wierzytelności, z powodu których mieliby prawo żądać odrębnego zaspokojenia z owych rzeczy. **Sekretariat Oddział 2-a Sądu Grodzkiego w Poznaniu.** nw 11 261

POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE. W majątek firmy „Titania“ Spółka z ogr. odp. Poznań, ul. Gwarna 15, wdrożono z dniem dzisiejszym, t. j. z dniem 1 czerwca 1931 r., o godz. 13 po poł., postępowanie upadłościowe. Zarządca masy upadłościowej mianowano p. Augusta Klebke w Poznaniu, ul. Matejki 65-a. Wierzytelności należy zgłaszać w Sądzie najpóźniej do dnia 13. 8. 1931 roku. Do powzięcia uchwały, czy mianowany zarządca masy ma pozostać, ewentualnie celem wyboru nowego zarządcy, dalej celem ustanowienia wydziału wierzytelności, a także celem powzięcia uchwały co do kwestyj, wymienionych w § 172 ustawy o upadłościach, wyznaczono w niżej wymienionym Sądzie termin na dzień 27. 6. 1931, o godz. 10 przed poł., zaś celem zbadania zgłoszonych wierzytelności termin na dzień 29 sierpnia 1931, o godz. 10 przed poł., pokój nr. 23. Wszystkim, którzy posiadają jakiekolwiek rzeczy, należące do masy upadłościowej, lub którzy tej masie są cokolwiek dłużni, zakazuje się owe rzeczy wydawać dłużnikowi upadłemu względnie uiszczać się z długu, a nadto poleca się im, aby najpóźniej do dnia 13 sierpnia 1931 r. donieśli zarządcy masy o posiadaniu takich rzeczy i o tem, czy przysługują im jakie wierzytelności, z powodu których mieliby prawo żądać odrębnego zaspokojenia z owych rzeczy. **Sekretariat Oddział 2-a Sądu Grodzkiego w Poznaniu.** nw 11 264

KONKURS

Miejskie Gimn. Żeńskie w Wągrowcu poszukuje od 1 września **nauczycieli (ek)** historii, fizyki, rysunków, robót ręczn., gimnastyki, śpiewu. Płać według norm państwowych + 10%. **Magistrat — Wągrowiec.** nw 11 259

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 60 groszy

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

PRZETARG PUBLICZNY

W środę, 10 czerwca, od godz. 13-tej począwszy, sprzedawać będą przy ul. Wronieckiej 4, na odpowiedzialność interesantów najwięcej dającym za gotówkę: fortepian, 3 centryfugi, 3 maszyny do pisania, maszynę trykotarską, jadalnię, 4 szafy, 3 sztylnierki, 4 stoły, 3 umywalki, 3 lustra stojące, 2 kanapy, 2 leżanki, fotele klubowe, 4 biurka, szafę kuchenną, obrazy oraz 90 par obuwia damskiego i męskiego. Obejrzyć można godzinę przed licytacją. Pw 11 757-23,15
Brunon Trzeciak
zaprz. taksator i aukcjonator. Wroniecka 4, tel. 2126 i 3175.

PRZETARG PUBLICZNY

W dniu 10 czerwca 1931 r., o godz. 11-tej, sprzedam w Pobiedziskach, powiat poznański, za gotówkę najwięcej dającemu:
piłg, lustro, 3 ptaki wypchane, fortepian i bilard. Zbiórka pół godz. przed przetargiem w Pobiedziskach na rynku. nw 11 511
Gabrysiak, urzędnik egzek. Wydz. Pow. pow. poznańskiego.

LICYTACJA PRZYMUSOWA.

W czwartek, dnia 11. 6. 1931 r., o godz. 11-tej, przy ul. Aleje Marcinkowskiego 28, odbędzie się sprzedaż za natychmiastową zapłatą:
kompletnego urządzenia kina. nw 11 512
Obejrzyć można 15 minut przed sprzedażą.
Poznań, dnia 8 czerwca 1931 r.
MAGISTRAT XIII/4.

PRZYMUSOWA LICYTACJA

W piątek, dnia 12 czerwca r. b., o godz. 10 rano, sprzedawać będą w Rogoźnie Wlkp. przy ulicy Czarneckiej nr. 148 najwięcej dającemu za gotówkę: kg 3843
dwa baloty chmielu o ogólnej wadze 310 kg.
Pilarczyk, komisarz kontroli skarbu

PRZETARG PRZYMUSOWY

W czwartek, 11. 6. 1931 r., o godz. 12-tej, ul. Fr. Ratajczaka 21, narożnik Wałów, sprzedam publicznie najwięcej dającemu:
880 krzesełek z drzewa, 4 obrazy, stół i 3 kandelabry do światła. nw 11 301
Trzeciak, komornik sądowy w Poznaniu.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, dnia 10 czerwca 1931 r., o godz. 10.05 przed poł., sprzedam publicznie najwięcej dającemu za gotówkę: aparat „Elektrolux“, 4 książki „Lekarz Ratujący Zdrowie“, o godz. 10.20: maszynę do pisania, o godzinie 10.50: wiertarkę, zgrubiarę i kamień do ostrzenia, o godz. 10.00: neseser walizkowy większych rozmiarów, o godzinie 11.00: pianino marki Schimmel, radioaparat z głośnikiem i wózek dziecięcy. nw 11 300
Przetarg odbędzie się nieodwołalnie.
J. Bartkowiak
kom. sądowy. Poznań, ul. Poznańska 58-a. Telefon 75-24.

1 SPRZEDAŻE**Skład**

kolonialny i wyroby tytoniowe, dobrze prosperujący, maglem, obszernym mieszkaniem, odstepie zaraz, Adres Kurjer zdw 97 892

Rzadka okazja!

W Toruniu sprzedam wielką kamienicę o 5 sklepach, solidnie zbudowaną, po kapitalnym remoncie przed rokiem, wprost od właściciela. Wartość dzisiejsza 500 000 sprzedam szybko decydującemu za 400 000 przy wpłacie 160 000. Zgłoszenia do Kurjera d w 3 821

Parcela

1.400 m² w pobliżu Placu Drzewskiego do oddania. — Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 97 219

40 mórg

zwiru i piasku sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 97 220

3 1/2 km

toru kolejki 600 m/m na stal, podkładach, 16 wywrotek, 1/4 ckm sprzeda Głogowski i Syn, Brodnica, Pomorze. zdw 97 641

Skład

kolonialny z ubikacją suterenu sprzedam z powodu choroby. Adres Kurjer zdw 97 755

Restauracja

połączona ze składem kolonialnym, długie lata w jednych rękach, zaraz z powodu choroby korzystnie na sprzedaż we wielkiej wsi kościelnej niedaleko miasta, stacja kolejowa. Dom masywny 18 pokoi, wielki spiżarni, chlewa masywny 17 mórg pszennej ziemi. Prócz tego mam większe i mniejsze gospodarstwa na sprzedaż po każdej cenie. Zgłoszenia do Bernarda Burczyka, Zblewo, powiat Starogard. Na odpowiedź dołączyć znaczek. zdw 97 747

Sprzedam

z powodu wyjazdu szafę, sztylnierkę, łóżko orzechowe, pościel, dywan, małe łóżko żelazne, kuchenny stół i szafę oraz rozmaite sprzęty kuchenne, Marszałka Focha 87, mieszkanie 5. zdw 98 160

Meble

używane oraz inne przedmioty sprzedaje i kupuje Poznański Dom Komisowy. Dominikańska 1, telefon 2-42. Pw 10832-165

Ceny, które chętnie się czyta

skłaje do zapraw 75 groszy, szklanki 15 sztuk 1.50, liźczyki herb. tużin 1.50, garnitur umywalkowy 7.50, serwis obładowy 12 osób porcelana 50 zł, poleca tylko Hurtownia Porcelany Wroniecka 24, pow. Gwórz. zdw 98 109

Parasole

od zł 3.00 W Czyst. Szkolna 11. Pl. Wolności 5. Pw 10 965-19,55

Ford

w dobrym stanie gotów do jazdy za 1.500 zł. na sprzedaż. Gen. Kosińskiego 17, restauracja. zdw 97 752

Kupno

sprzedaż zamiana. Najkorzystniejsze źródło. Antykarnia Antoniego Pióra, Marcinkowskiego 28. Pw 10 972-20,101

Wózki

dziecięce tano, 27 Grudnia 15, podwórze. zdw 96 584

Sypialnie

jadalnie, ładne, solidne faktycznie bardzo tano sprzedaje stolarnia. Kwiatowa 6. zdw 96 649

Kawiarnia

z pół wyszynkiem w poznańskim, 5 ubikacji, ogród, dzierżawa 40 zł miesięcznie, za cenę 2200 na sprzedaż. Oferty do Kurjera zdw 97 947

Pies

iryski seter, dwa lata stary, w pierwszym polu, okazynie sprzedam. Zgłoszenia Umińskiego 9, mieszkanie 3. zdw 97 934

Sprzedam

wóz na 20 centnarów, konia młodego, platformę na 15 centnarów, rower męski zaraz, Marsz. Focha 211, Garaż Centralny. zdw 97 918

Puszczykówo

parcela budowlana sprzedam. — Dogodne warunki. Rybnikiewicz, Wielkie Garbary 9, telefon 33-52. zdw 97 928

„Emcha“

wyroby blaszane Poznań, Górna Włda 149, telefon 77-41. zdw 97 971

Skład kolonialny

do tego 2 pokoje i kuchnia jest zaraz korzystnie do sprzedania. Adres Kurjer zdw 97 926

Psa

bardzo ostrego, dobrego stróża pod wózkowego, sprzedam. Zgłosz. Kurjer zdw 98 062

Motocykl

angielski „James“ Super-Sport w dobrym stanie na sprzedaż. M. Wieczorek, Kraszewskiego 3. zdw 98 126

Skład

kapeluszy damskich w Poznaniu przy Rynku, dobrze prosperujący, 3 X targi, korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer zdw 97 967

Parcele

przy końcu ulicy Dąbrowskiego, nadająca się również na składnice materiałów budowlanych — sprzedam. Oferty ekspedycja Kurjera zdw 96 832

Nowy

dom 7 ubikacji, korzystnie sprzedam Talaga Poznań-Górczyn, ul. Ks. Kordeckiego 8. Zgłoszenia od 4. zdw 97 984

Dom

nowowbudowany w małym mieście z powodu braku dozorcy sprzedam, 5 minut od kolei, 4500 dochodu rocznie. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 987

Steinway

amerykański i Bechstein fortepiany, mało używane (z majątku), tano do sprzedania. Oferty Kurjer zdw 97 990

Najładniej

położona parcela Puszczykówo, 5 000 m, kw. blisko Warty i dworca, przy prywatnej drodze sprzedam. Oferty Kurjer zdw 97 546

Hamaki

polecam po cenie korzystnej. Z. Gąpczyński, Poznań, Szewska 20, r. 14 440

Parcele

wszystkich dzielnicach Poznania dogodnych warunkach ratalnych sprzedaje „Biuro Techniczno-Agrarne“, Plac Wolności 9. zdw 95 028

Interes

fryzjerski z mieszkaniem sprzedam w Lesznie. Oferty Kurjer zdw 98 047

Gospodarstwo

62 morgi ziemi żytnio-pszennej, budynki maszynowe, nowe, żywy, młotowy inwentarz kompletny — szkoła, kolej w mieście, sprzedam natychmiast. Cena według umowy. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 98 017

Okazja

Sypialnie debowo fronierowana, nowa tano sprzedam. Grobla 30, II, lewo. zdw 98 069

Pianino

Carl Ecker jak nowe okazynie Półwiejska 22, parer, prawo. zdw 98 070

Busik

60 HP dwudrzwiowa karetka z oryginalną karoserją, rocznik 1928 w bardzo dobrym stanie, okazynie na sprzedaż Zgłoszenia do „Par.“ Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 23 10. Pw 11 700-23,10

W Katowicach

okazyjnie do sprzedania w najlepszym punkcie ulicy Teatralfaj III, piętrowa kamienica. Można urządzić sklepy, biura i naddobować. Do kupna tylko 10 000 dolarów, cena 150 000 złotych. Wiadomość: inżynier Kalinowski, Warszawa, Koźna nr. 4. Tw 1550

Piekarnię

Poznań, dobrze zaprowadzona sprzedam z powodu śmierci właściciela. Gotówki 7 tysięcy. Wskaże Kurjer zdw 98 086

Filatelisici

znaczki zagraniczne, polskie tano sprzedam. Oferty Kurjer zdw 98 096

Szafę

żelazna tano sprzedam. Prusa 20, mieszkanie 11. zdw 98 094

Plac

900 m. kw. z tylnym budynkiem parterowym na 4 pokoje i kuchnię w śródmieściu sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 048

5,85

koszula sportowa z krawatem paski sportowe od 95 gr, czapki od 1,75, laski od 1,50, kołnierzyki sztywne, modne 85 gr, skarpety 38 gr, niciane 48 gr, jedwabne 95 gr, kalesony trykotowe 2,25, koszułki trykotowe 2,75, spodnie kapelowe 1,20. — Warszawski Skład Fabryczny, Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zdw 98 049

3,90 Bemberga

pończochy oryginalne, mocne, Bemberg prima złotym stemplem 4,90, Fildecose prima 2,90, Berty czeskie 2,25, Torebki damskie skórkowe od 4,50, biustonosze 95 gr, koszula nocna 3,35, pantalon jedwabne 2,75, kombinacje jedwabne 4,75, bluzki jedwabne od 9,50, bezrękawniki od 4,50. — Warszawski Skład Fabryczny, Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zdw 98 050

Mleczarnia

w powiecie obornickim poszukuje odbiorców na masło z dostawą 2 do 3 razy tygodniowo. — Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 97 995

Willa

Swarzędzu, sześćpokojowa 25 000, Dutkiewicz, Chwaliszewo 70. zdw 98 064

Sprzedam

tano handel kolonialny, miejsce dobre nadające się też na inną branżę. Wskaże Kurjer zdw 98 177

„Informator“

poleca, poszukuje kamienicę, wille, domki majątki, gospodarstwa, składy. Poznań, Ratajczaka 15 (Pasaż) zdw 98 194

Skład

kolonialny z mieszkaniem tano sprzedam. Adr. Kurjer zdw 98 082

Dwa razy

tygodniowo sprzedaje droga licytacji wszelkiego rodzaju meble, maszyny do pisania, maszyny do szycia, lustra, obrazy, kanapy, fotele klubowe, obuwie i różne inne towary. Otwarte 8.00 do 18.00 godz. Brunon Trzeciak, zaprzys. rzeczoznawca i aukcjonator. Wroniecka 4, tel. 2126 i 3175. Pw 11 755-6-23,11/12

Dwa

łóżka prawie nowe, tano. Ruge, Długa 3, parter. zdw 98 040-1

2,90**prima jedwabna**

Bemberga 3,90, prima 4,50, oddamy według cennika fabrycznego detalicznie Hurtownia Pończoch „Atlantic“, Wrocław 15, I pr. zdw 98 111

Kantówkę, szalówkę

okna, drzwi, blache cynkowa rynn, płotno, schody gotowe, łaty, płyty Ceotex przeciw gorącemu, tano z rozbiórki. Gmurowski Matejki 60. zdw 98 119

Wózek

dziecięcy, dobry sprzedam, 35 zł. Piotra Wawrzyniaka 43, IV. zdw 97 906

Powózkę

lekka bez rozwozu tano sprzedam. Adamski, Piaskowa 67. zdw 98 181

Okazja

Samochód „Chenard“ w dobrym stanie tano. Restauracja, Kraszewskiego 4. jw 6202

Parcele

pięknie położona, dwa fronty 4,746 mtr.² sprzedam. Ruskowski, Półwiejska 6. zdw 98 207

Jadalnię

debowa wykładana orzechem bogato rzeźbiona bardzo tano. Stolarnia, Bukowska 9. zdw 98 156

Maszyna

„Continental“ do pisania. Ul. Mickiewicza 9, m. 5. zdw 98 161

Sprzedam

korzystnie parcele małe i duże oraz budynki gospodarcze z ogrodem owocowym. Oferty pod zdw 98 166

Skład

w biegu, urządzeniem i towarami sprzedam tano. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 168

Maszyna

damską „Singer“ okragłe czółenka (wpuszczana), Szynerska 3, mieszkanie 2. zdw 98 169

Maszyna

do pisania Remington tano. Oferty Kurjer zdw 98 065

Pies na szczyry

Grunwaldzka 22b, restauracja. zdw 98 127

Dwa

kufry podłżne obciążone płótnem, Dolina 2. Wiedmann. zdw 98 188

Konie

Maszynę
pisania firmowa. Oferty Kurjer
zdw 98 088

Gramofon
kupię. Przechnica 1a, skład, te-
lefon 61-91. zdw 98 134

Kupię
25 krów (fryzy) mlecznych zdro-
wych pod gwarancją. Oferty Po-
znańskie, Podgórną 13, m. 10 Stani-
sław Sekowski. zdw 97 972

6 KAMIENICE
Kamienicę
Poznań dochód roczny 7440 ce-
na 55 000, mieszkanie wolne, sprze-
dam. Dutkiewicz, Chwaliszewo 70.
zdw 98 063

Administracja
domu przyjmie długoletni był
dowódca administracji. Łaskawe
zgłoszenia Kurjer
zdw 98 078

Kamienicę
komfortowa, śródmieście Pozna-
nia, dochód roczny 16 000, cena
145 000, wpłaty 70 000, sprzeda-
ż. "Krakus", Poczta 30. zdw 98 120

Kamienicę
bardzo tanio lecz spiesznie sprze-
dam ośmiopokojowe mieszkanie
komfortowe wolne. Strzałkowski,
(śródmieście), Ostrowek 10.
zdw 98 165

Kamienicę
z wolnym składem, 4 pokojowym
mieszkanem, miasta 20 km od
Poznań, dochód 4 400, sprzedam
spiesznie za 28 000 wpłaty 19 000
Baumgartner, Poznań,
Piaś Sapieżyński 2a. zdw 98 173

7 PIENIĄDZ
Hipotekę
30 000 — 15% płatna 1 lutego 1932
odstąpię z damnem. Oferty Kur-
jer zdw 97 676

100 zł
złotych dwa miesiące, procent
obłąd. Kurjer zdw 97 406

Hipotekę
kupię z damnem. Oferty Kurjer
zdw 97 969

Pożyczki
2 500 złotych na kwartał, wysoki
procent, oprócz tego dam zastaw
roczną bezpłatną dzierżawę, nowe
piano. Oferty Kurjer zdw 98 030

400
zł na pół roku zastaw fortepian
na dom i papiery wartościowe, do-
bry procent poszukuje. Oferty
Kurjer zdw 98 046

Wspólnika
czynnego z gotówką 2 000 zł po-
szukuje przedsiębiorstwo handlo-
we. Zgłoszenia Kurjer
zdw 98 172

8 DO WYNAJĘCIA
Mieszkanie
2 pokoje, kuchnia, od gospodarza
na Łazarzu natychmiast wolne.
Oferty Kurjer zdw 97 422

Pokoje
komfortowe, kuchnia, Ratajczaka
29, III, lewo. zdw 97 936

Mieszkanie
4 pokojowe komfortowe na Soła-
cu, czynsz 250 zł miesięcznie.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 97 911

Oddam
2 pokoje, kuchnia, elektryczność,
gaz, St. Knapowskiego za otrzy-
manie posady dla pana. Oferty
Kurjer zdw 98 031

2 i 3
pokoje z komfortem do wynajęcia
czynsz rok zgóry. Dąbrowskiego
105, Restauracja Botania.
zdw 98 170

Zaraz
wolne ładne 2 i 3 pokojowe mie-
szkanie, wygodny, w willi, półroczy
czynsz, Maresz, Pocha 187,
Krukowski. zdw 97 932

Oddam
2 pokoje z kuchnią, elektryczność
gaz, St. Knapowskiego. Oferty
Kurjer zdw 98 033

Czteropokojowe
śródmieście, 2-letnia dzierżawa,
III piętro. Oferty Kurjer
zdw 98 090

Dwie
ubikacje handlowe (partier) bli-
sko Starego Rynku nadające się
na hurtownię lub pracownię sa-
zad lub od 15. do wynajęcia. —
Zgłoszenia Kurjer r. 14 463

Ubikacja
ca. 50 m kw na każdy cel prze-
mysłowy zaraz do wynajęcia. —
Wielkie Garbary 39. r. 14 464

2
pokoje, kuchnia, łazienka, elek-
tryczność, ogródek, 1 700 w tem
rok dzierżawa. Kochanek, św.
Wawrzynca 34 c lub Dąbrowskie-
go 105. zdw 98 213

Odstąpię
3 pokojowe mieszkanie z komfor-
tem centrum. Zgłoszenia do Ku-
jera zdw 98 131

Pokój
kuchnia, 450; roczna dzier-
żawa. Agencja Kurjera Przeczni-
ca 1a. zdw 98 133

Mieszkanie
nowe, słoneczne, 2 pokoje i kuchnia,
na Wilczej wydzierżawi gospodarz
za dzierżawę 1500 zł. Agencja W-
łoczeni. Adres Kurjer
zdw 98 135

4 pokojowe
mieszkanie centrum do oddania.
Zgłoszenia do Kurjera zdw 97 929

Stajnia
do wynajęcia Kościelna 16. No-
wicki, od 2-3. zdw 98 187

"Informator"
poleca mieszkania
Ratajczaka 15 (Pasaż) zdw 98 193

3 pokoje
kuchnia, przynależności, ogród,
stacja od Poznania 3 minuty od
dworca, Luberski, Luboń.
zdw 98 197

Duży
pokój, czynsz za rok zgóry. Ko-
chanowskiego 2, m. 10.
zdw 97 935

9 SZUKA MIESZK.
Mieszkanie
od 3 do 6 pokoi w centrum mia-
sta poszukuje solidne małżeń-
stwo. Równocześnie oddaje piek-
ne 4 pokojowe mieszkanie w wil-
li przy Alejach Szlągowskich.
Zgłoszenia Probiernia i śniad. —
27 Grudnia 15. Pw 11 738-23.2

Bezdzielnie
małżeństwo poszukuje 2-3 poko-
jowego mieszkania z ogrodem za
mianem. Zgłoszenia Kurjer
zdw 97 733

Urzędnicza
1 lub 2 pokojowego od gospodar-
za. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer
zdw 97 932

Pokoju
lub z kuchnią od gospodarza po-
szukuje, dzierżawa rok zgóry.
Oferty Kurjer zdw 97 909

2-3
pokojowego mieszkania wprost
od gospodarza poszukuje. Dziel-
nica obojerna. Oferty Kurjer
zdw 97 976

3
pokojowego komfortowego sło-
necznego mieszkania w piękniej-
szej dzielnicy poszukuje wprost
od gospodarza za czynszem zgó-
ry. Dzierżawa miesięczna do 150
zł. Oferty Kurjer zdw 97 997

Próżnego
pokoju lub suchej sutereny od go-
spodarza. Oferty Kurjer
zdw 98 034

1
lub 2 pokoje z kuchnią w centrum
wprost od gospodarza za dzier-
żawę zgóry poszukuje zaraz. Oferty
Kurjer zdw 98 102

Poszukuje
dużego pokoju z kuchnią. Oferty
Kurjer zdw 98 190

"Informator"
poszukuje mieszkań
Ratajczaka 15 (Pasaż) zdw 98 195

10 ZAMIANA
MIESZKANIA
Bydgoszcz
od września zamienię 3 pokojo-
we na takie w Poznaniu. Sekre-
tariat Szkoły Zdobniczej, Jezuit-
ka 6. zdw 97 915

Zamienię
mieszkanie 3 pokojowe słoneczne
wygodami na parterze na podob-
ne balkonem. Adres Kurjer
zdw 98 149

Zamienię
2 pokoje z kuchnią, elektryczność
gaz, St. Knapowskiego na pokój
lub suchą suterene. Oferty Kurjer
zdw 98 032

11 POKOJE UMEBL.
Jasna 12
I. lewo zaraz panu. zdw 97 710

Umeblowany
pokój zaraz do wynajęcia dla pa-
ni lub pana. Adres wskazuje Ku-
rjer Poznański zdw 97 948

Pokój
frontowy z balkonem, jasny, cie-
pły, umeblowany dostojnie, uży-
walność kuchni zupełna, u sa-
motnej pani pracującej. Oferty
do Kurjera zdw 97 946

Lepszy
jedno dwuosobowy wygodami
zaraz lub piętnastego. Różana 4.
mieszkanie 6. zdw 97 938

Pokój
Romana Szymańskiego 9, m. 9.
zdw 97 914

Pokój
czysty, słoneczny, Łazarz, Stru-
sia 2, mieszkanie 10. zdw 97 950

Pokój
małżeństwu bezdzietnemu lub pa-
niom zaraz wynajmę. Wielkie
Garbary 10, mieszkanie 6.
zdw 97 957

Działalności 8
mieszkanie 5, pokój dwuosobowy.
zdw 97 962

Pokój
1 lub 2 odstąpię małżeństwu s
używaniem kuchni. Piotra Wa-
wżyńskiego 43, II, prawo. zdw 97 970

Pokój
czysty, słoneczny, Matejki 66.
mieszkanie 6. zdw 97 983

Jasna 16
mieszkanie 7 dla 1-2 inteligent-
nych osób. zdw 97 988

Pokój
umeblowany. Wały Zygmunta
Augusta 2, I, lewo. zdw 97 993

Pokój
do wynajęcia, osobne wejście. —
Św. Wojciech 21, III, piętro, le-
wo. zdw 97 994

Pokój
do wynajęcia, Dróżewska, Plac
Nowomiejski 9. zdw 98 001

Pokój
dwom panom całemu utrzymaniem
wynajmę. Kreta 24, wysoki par-
ter, lewo. zdw 98 146

Józefa
9, m. 8, dwuosobowy, jednoosobo-
wy. zdw 98 147

Pokój
umeblowany, Mostowa 30, piętro.
zdw 98 150

Pokój
frontowy lepszymu panu-panom
Piekary 3, II lewo. zdw 98 029

Pokój
na dwie osoby 15. 6. do wynaje-
cia. Kopernika 1, m. 4. zdw 97 996

Wynajmę
małżeństwu lub panience. Łakowa
17, II w podwórzu. Gabrys, mie-
szkanie 35. zdw 98 037

Drugiemu
panu przechodni. Piekary 4, III.
zdw 98 039

Gabinet
sypialnia razem lub osobno dobrze
sytuowanemu. Poczta 31a. —
mieszkanie 8. zdw 98 013

Pokoik
do wynajęcia, Zupańskiego 19, m.
6. zdw 98 068

Wygodny
elektryka, Wielkie Garbary 29,
III, lewo. zdw 98 071

Wynajmę
pokój frontowy parterowy nie-
krepujący. Matuszek, Działal-
ności 11, partier. zdw 98 073

Pokój
mały tanio wynajmę. Matuszek,
Działalności 11, partier. zdw 98 074

Tanio
pokój wynajmę. Kantaka 8, III,
lewo. zdw 98 076

Pokój
frontowy, elektryczność, zaraz 1-2
panom. Piekary 22, I piętro, Ma-
tuszevska. zdw 98 095

Panu
wynajmę pokój elegancki. Ku-
biak, Piekary 25. zdw 98 100

Duży
niekrepujący, lepszymu panu.
Szkoła 13, wysoki partier, lewo.
zdw 98 103

Umeblowany
Małckiego 35, m. 2.
zdw 98 106

2 urzędniczkom
pokój śródmieście, elektryczność
utrzymanie. Cena bardzo przy-
stępna. Kurjer zdw 98 052

Pokój
15. 6. św. Marcina 18, III, lewo.
zdw 98 203

Pokój
telefon, Skarbowa 7, m. 10.
zdw 98 183

Panienkom
wspólny pokój. Adres Kurjer
zdw 98 056

Pokój
wynajmę panienkom. Stary Ry-
nek 10, wchód Kurzanoga, m. 8.
zdw 98 077

Klatki schodowej
panu. Wielkie Garbary 29, III,
lewo. zdw 98 072

Telefonem
elegancki, umeblowany, Wielka 7
wchód Kramarska, I, front.
zdw 98 083

Pokój
panom wynajmę. Naradowska,
Sienna 4. r. 14 461

Dwułóżkowy
18 m. Szmarzewskiego 34, Angu-
styńska. zdw 98 112

Pokój
frontowy bez pościeli Ratajczaka
9, mieszkanie 10. zdw 98 117

Umeblowany
św. Marcina 56, m. 8, zaraz lub
później. zdw 98 123

Pokój
elegancki, Cieszkowskiego 8, m. 9.
zdw 98 136

Pokój
Zygmunta Starego 6, III, prawo.
zdw 98 151

Pokój
umeblowany frontowy elektryka
zaraz lub 15. Małckiego 5, m. 9.
zdw 98 125

Przejeżdżnemu
salon balkonem niekrepujący. —
Ratajczaka 9, m. 8. zdw 98 171

Pokój
panom. Jankowski, Strzelecka 31
zdw 98 174

2 pokoje
dla krawcowej oddajmę. Gór-
czyńska 7, mieszkanie 66.
zdw 98 175

Pokój
panienkom. Wały Królowej Jad-
wigi 4 podwórzu, II, p. zdw 98 176

Pokoik
małżeństwu także duży pokój.
Poznańska 27 a, II, Szolc.
zdw 98 184

Pokój
elektryczność, balkon. Łazarz,
Kossaka 21, III, narożnik Wy-
spiańskiego. zdw 98 054

12 SZUKA POKOJU
Poszukuję
pokoju z telefonem, podać cenę.
Oferty Kurjer zdw 97 913

Krawcowa
poszukuje pokoju umeblowanego
lub wprost od gospodarza próż-
nego śródmieściu od 15. VI. 31 r.
Oferty Kurjer zdw 97 921

Z
klatki schodowej niekrepujący.
tani na tydzień przyjeźdźny. Cena
Oferty pod zdw 98 012

Pani
z dzieckiem szuka mieszkania u
samotnej osoby. Oferty Kurjer
zdw 98 092

Pan
poszukuje w śródmieściu od 15.
pokoju umeblowanego niekrepu-
jącego. Zgłoszenia Kurjer
zdw 98 191

Małżeństwo
poszukuje 1 sierpnia 1 lub 2 po-
koi elegancko umeblowanych w
śródmieściu częściowo z utrzy-
mianiem Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdw 98 204

13 LOKALE
Ubikacji
handlowej na meble lub składni-
ce auterene przy Starym Rynku
szukam. Kurjer zdw 98 009

Większa
ubikacja na składnicę potrzebną.
Dom Sportowy Św. Marcina 14.
zdw 98 038

Ubikacja
handlowa i magazyn w śródmie-
ściu poszukiwana. Oferty Kurjer
zdw 98 011

Pracownia
cukiernicza w Poznaniu jest za-
raz do wynajęcia. Gdzie? wskaze
Kurjer zdw 98 097

Warsztat
krawiecki z kompletnym urządze-
niem do wynajęcia. Oferty Ku-
rjer zdw 98 116

3-5 pokoi
jasnych w okolicy Wierzbiciec —
Szwajcarskiej, najchętniej na
parterze zaraz lub od 1 sierpnia
na szkołę powszechną poszukuje.
Oferty do Kurjera zdw 98 164

14 DZIERŻAWY
Ubikacja
warsztatowe wydzierżawi gospo-
darz. Dąbrowskiego 88.
zdw 97 607

Ogrodnictwo
w mieście zaraz wprost od go-
spodarza do wynajęcia. Adres
wskaze Kurjer zdw 97 942

Poszukuję
w śródmieściu ubikacji na cele
przemysłowe partier lub piwnice,
ca. 250 kw. Zgłoszenia Kurjer
pod zdw 97 922

Lekarz dentysta
poszukuje dzierżawy czynnego
zakładu dentystycznego. Oferty
do Kurjera pod zdw 97 924

Młyn
do 200 centnarów zadzierżawie.
Zgłoszenia do Kurjera zdw 97 968

Skład
przy Starym Rynku wydzier-
żawie częściowo. Oferty „Par” pod
55.198. Pw 11 762-65.198

15 UZDROWISKA
Poszukuję
letniska lipiec. Okolica Kartuszy,
bory Tucholskie w leśniczówce
lub dworze. Zgłoszenia Kurjer
pod zdw 97 959

Ciechocinek
dworek „Poraj” Pensjonat L.
Zwikowskiej, kuchnia wykwinna
zwykła i dietetyczna, ceny niskie
Urzednikom, nauczycielkom u-
stępstwa. zdw 97 637

Poszukuję letniska
we dworze lub w leśniczówce z
fortepianem, możliwie na Pomor-
zu na lipiec. Zgłoszenia do Ku-
rjera zdw 97 840

Krynica
centrum, pierwszorzędny pensjo-
nat D-rodę Łazarzkiej pod no-
wym zarządem, Zamówienia tel.
nr. 19. zdw 97 942

Krynica „Flora”
pensjonat M. Klepurowej poleca
pokoje komfortowe, ciepła-łóżna
bieżąca woda, kuchnia wybora-
na na żądanie dietetyczna, ceny
niższe. Nr. telefonu 57, dw. 3800

Wisła
Słask Cieszyński, pensjonat „Zo-
fjówka”, poleca pokoje z utrzy-
mianiem. zdw 91 010

Letnisko nad morzem
dla młodzieży szkół średnich w
Orlowie „Willa Orle Gniazdo”.
zdw 94 323

Istebna
Pensjonat „Bucznik” prześliczne
letnisko w Beskidzie Śląskim o
znanych walorach klimatyczno-
leczniczych i turystycznych pole-
ca w obecnym sezonie pokoje z
wykwintnym utrzymaniem 5 razy
dziennie W stosunku do zeszłego
roku ceny znacznie niższe dla
p. p. urzędników ulgi. Dojazd ze
stacji kolejowej „Wisła” autobu-
sem. zdw 97 357

Puszczykowo
Willa Ostoja
poleca pokoje z całodziennym
utrzymaniem. Zgłoszenia przy-
muje Stow. św. Zyty Piekary 2.
zdp 96 896

Hel
Lidia pensjonat poleca czyste,
słoneczne pokoje z widokiem na
morze, elektrycznym oświetleniem
kuchnia waresawska, z utrzyma-
niem do 10 zł lub bez. zdw 8852

Na czas letni
oddam 1 lub 2 umeblowane po-
koje na wsi tanio. Oferty Kurjer
pod zdw 97 953

Letnisko
konieczny las, woda, poszukuje
pani. Oferty Kurjer zdw 97 955

Pensjonat
Wienke dwie minuty od morza,
cena przystępna. Zoppot, ulica
Bismarka 30. zdw 97 364

Letnisko Kwilcz
dla dorosłych i dzieci. Okolica le-
sista i jeziora. Opieka zapew-
niona. Ceny niskie. Informacje:
Łazarz Jeskego 2, mieszkanie 20.
zdw 98 003

Dzieci w Rabcel
Zdrowie i siłę zapewni katolick-
kim dzieciom i młodzieży pobyt
w specjalnym pensjonacie leczni-
co-wychowawczym „Jagoda”. Mi-
chaliny Ciepłowskiej w Rabcel.
Nowoczesne urządzenia, woda
bieżąca zimna i ciepła. Ogród,
boiska zabawowa, tel. 28. Pa-
chowa opieka moralna i fizyczna
Zakład przeprowadza kuracje
rabczańską ściśle według wskazo-
wek lekarzy. Prospekty na żąda-
nie. nw 11 519

Jaremcze
„Czerwony Dwór”. Pięknie nie-
zrównane położony. Własny kort
piżła. Dwutygodniowy pobyt
115 zł ze wszystkimi. Portier
przy pociągu w czerwonej czapce.
nw 11 507

Najbliższa
okolica, dojazd na ósmą rano do
Poznań, potrzebny dwuosobowy
pokój od 28. 6. do 5. 7. z pierw-
szorzędem utrzymaniem. Oferty
z warunkami do Kurjera Poznań-
skiego zdw 98 058

Dwa
pokoje wynajmę na czas letni we
Wielkim pod Puszczykowem.
Zgłoszenia A. Hirsch, Wierek.
pow. poznański. r. 14 465

Panienki
na letnisko przyjmuję probostwo

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Stołowy z kaucją

poszukuje posady, dobre świadectwa, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 97 419

Służąca

dobremi świadectwami z gotowaniem poszukuje posady od 15. 6. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 598

Osoba

w średnim wieku, znająca miejscowe i wiejskie gospodarstwo szuka posady do samotnej osoby zaraz. Zgłoszenia do Kurjera zdw 97 606

Uczniwa

sumienna dziewczyna szuka posady do wszystkich najchętniej do pomocy kucharki zaraz lub 15. 6. Oferty Kurjer zdw 97 675

Poszukuje

posady woźnego za skromnym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer zdw 97 864

Pomocnik

fryzjerski, z ondulacją wodną i żelazkową, poszukuje posady, miejscowość obojętna. — Oferty Kurjer Poznański zdw 97 739

Dziewczyna

z dobrymi świadectwami poszukuje posady od 15. Oferty Kurjer zdw 97 883

Nauczycielka-wychowawczyni

osoba z dobrego domu, chlubne rekomendacje i pozwolenie, szuka odpowiedniej posady w domu religijnym, kulturalnym od 1 września. Może przedrzeć wyjechać. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdw 97 659

Aptekarz

asystent poszukuje posady takowania recept, Łaskawe zaofiarowania: Marcina 5. IV. prawo. zdw 96 901

Nauczycielka

za lekcje szuka pobytu na wsi latem. Poście restante Grodzisk Wlkp. dla nauczycielki. zdw 97 182

Panienka

poszukuje posady zna język francuski. Oferty Kurjer jw 6200

Poszukuje

posługi z gotowaniem i praniem. Oferty Kurjer zdw 97 945

Pokojuowa

poszukuje posady w lepszym domu lub hotelu, okolica obojętna. Oferty Kurjer zdw 97 933

Inteligentna

obowiązkowa panienska poszukuje posady składzie, do dzieci, samotnej osoby. Oferty Kurjer zdw 97 937

Dwie

dziewczyny z prowincji młodsze, z porządną rodziną, umiejące cokolwiek gotować, szukają posady 15. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 939

Chłopiec

lat 16 szuka posady z powodu bardzo krytycznych stosunków rodzinnych. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 903

Biuralistka

szuka pracy. Oferty Kurjer zdw 97 907

Kowal maszynista

z własnymi narzędziami, egzaminowany podkucacz koni, kierownik pługów parowych, poszukuje posady w majątku zaraz. Oferty Kurjer zdw 97 958

Foto-chemigraf

poszukuje pracy od 15 bm. Oferty Kurjer zdw 97 912

Dziewczyna

poszukuje posady do wszystkich. Oferty Kurjer zdw 97 920

Biuralistka

ukończona Miejska Szkoła Handlowa poszukuje posady. Wymagania skromne. Kurjer zdw 97 927

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Latarnia Morska”.
Aurora: „Złota Ferma” i „Bohaterska malpa”.
Colosseum: „Moje Słoneczko”.
Corso: „Głos z za świata” i „Fort śmierci”.
Edison: „Idjota”.
Metropolis: „Rozkosze gościnności” oraz rewja p. t. „Oj, jak gorąco”.
Odeon: „Siódme przykazanie”.
Renaissance: „Z pamiętnika lekarza”.
Słońce: „Impresario”.
Tęcza: „Popioły zemsty”, na scenie rewja.
Wilsona: „Hadzi-Murat” (Biały Szatan).

Gospodyni

średni wiek z skromną smaczną kuchnią i specjalistką chowu drobiu poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 810

Młodsza

pielegniarka poszukuje posady do chorych lub dzieci. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 960

Poszukuje

posady zbożowca zaraz lub później. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 964

Młoda

inteligentna panienska, znająca się na gospodarstwie, szuka posady od 1. VII. najchętniej do samotnej osoby. Miejscowość obojętna. Adres wskazać Kurjer zdw 97 973

Służąca

do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer zdw 97 974

Urzednik gospodarczy samotny, lat 47, ożeniony z prowadzeniem gospodarstwa postępowego obecnie na niewypowiedzianym stanowisku zmieni posadę. Oferty Kurjer zdw 97 975

Gospodyni

wiejska w średnim wieku, wydoskonalona w swym zawodzie z dobrymi świadectwami, poszukuje posady od 1. 7. Łaskawe oferty proszę do Kurjera Poznańskiego zdw 97 977

Dziewczyna

szuka posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 978

Dziewczyna

poszukuje posady u starszych państwa, obojętnie o kiedy. Oferty Kurjer zdw 98 091

Posługaczka

rzetelna, uczciwa przyjmie posługę zaraz. Oferty Kurjer zdw 97 980

Osoba

inteligentna, lat 25, z dobrem gotowaniem, poszukuje posady w majątku lub probostwie od 15. 6. Oferty Kurjer zdw 97 985

Samodzielną gospodyni poszukuje 1 lipca posady do samotnej osoby lub w lepszym domu. Oferty do Kurjera zdw 97 986

Uczniwa

dziewczyna poszukuje posady do wszystkiego 15. 6. Oferty Kurjer zdw 97 991

Panienka

szuka posady do zycia i przeobrażenia. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 067

Dziewczyna

starsza nawskroś uczciwa do wszystkiego samodzielną gotowaniem przyjmie posadę w lepszym, czystym domu 15. 6. Oferty Kurjer zdw 97 993

Przyjmę

posługę od zaraz. Oferty Kurjer zdw 98 000

Zbożowiec książkowy lat 25 dobry korespondent, zna języki polski, niemiecki, pisze na maszynie 9 lat praktyki, samodzielny, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 98 002

Dziewczyna

z dobrem gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady zaraz lub od 15. 6. Oferty Kurjer zdw 98 008

Dziewczyna

lat 19 poszukuje posady najchętniej do dzieci i robotek ręcznych od 15. Oferty Kurjer zdw 98 142

Dziewczyna

lat 19 poszukuje posady najchętniej do dzieci i robotek ręcznych od 15. Oferty Kurjer zdw 98 142

Dziewczyna

lat 19 poszukuje posady najchętniej do dzieci i robotek ręcznych od 15. Oferty Kurjer zdw 98 142

Dziewczyna

lat 19 poszukuje posady najchętniej do dzieci i robotek ręcznych od 15. Oferty Kurjer zdw 98 142

Dziewczyna

lat 19 poszukuje posady najchętniej do dzieci i robotek ręcznych od 15. Oferty Kurjer zdw 98 142

Dziewczyna

lat 19 poszukuje posady najchętniej do dzieci i robotek ręcznych od 15. Oferty Kurjer zdw 98 142

Dziewczyna

lat 19 poszukuje posady najchętniej do dzieci i robotek ręcznych od 15. Oferty Kurjer zdw 98 142

Dziewczyna

lat 19 poszukuje posady najchętniej do dzieci i robotek ręcznych od 15. Oferty Kurjer zdw 98 142

Dziewczyna

lat 19 poszukuje posady najchętniej do dzieci i robotek ręcznych od 15. Oferty Kurjer zdw 98 142

Dziewczyna

lat 19 poszukuje posady najchętniej do dzieci i robotek ręcznych od 15. Oferty Kurjer zdw 98 142

Dziewczyna

lat 19 poszukuje posady najchętniej do dzieci i robotek ręcznych od 15. Oferty Kurjer zdw 98 142

Dziewczyna

lat 19 poszukuje posady najchętniej do dzieci i robotek ręcznych od 15. Oferty Kurjer zdw 98 142

Przystojna

inteligentna panienska Pomorska szuka posady ekspedjentki w składzie cukierków lub t. p. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 98 022

Dentysta - asystent

z kilkunastoletnią praktyką pracującą perfekcyjnie w operatywie i technice poszukuje odpowiedniej posady. Łaskawe oferty do Kurjera pod zdw 98 027

Posługi

poszukuje. Oferty Kurjer zdw 97 992

Starsza

gotowaniem, zaprawami, szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 98 087

Dzielnia

krawcowa poszukuje posady. — Kurjer zdw 97 979

Dziewczyna

uczniwa, z gotowaniem poszukuje posady do wszystkiego 15 czerwca. Oferty Kurjer zdw 98 003

Kucharka

bardzo dobrem gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 98 104

Służąca

poszukuje posady cościółki gotowaniem 15 czerwca. Oferty Kurjer zdw 98 107

Panienka

młoda, inteligentna, z samodzielną do dzieci szuka posady. Oferty Kurjer zdw 98 051

Dyrektorka - krojczyni (praktyka) w pierwszorzędnym warszawskim salonach mody poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 98 057

Dziewczyna

szuka posady. Oferty Kurjer zdw 98 066

Urzednik

prywatny, ożeniony z obroną prawną, dobry organizator, szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 079

Dźwiękowe Colosseum

Janet Gaynor
Charles Farrell
w przebojowym
100% filmie
śpiwno-dźwiękowym

MOJE
SŁONECZKO

Pw 11 766-23,18

Wdowa

inteligentna z Małopolski, uczciwa, pracowita, szuka posady gospodyni lub bony w majątku. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 080

Posługaczka

starsza, szuka posady z gotowaniem i praniem. Oferty Kurjer zdw 98 081

Pokojuowa

która może być równocześnie fryzjerką szuka posady w majątku. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 082

starsza, szuka posady z gotowaniem i praniem. Oferty Kurjer zdw 98 081

Panienka

z ładnym charakterem pisma poszukuje popołudniowego zajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański nw 14 453

Pracznia

czysta, rzetelna, poszukuje stałego, góprania. Tribis, u p. Trenner, Wąły Królowej Jadwigi 2a. rwn 14 466

Inwalida

wojenny, gorzelnik egzaminowany z 20 letnią praktyką ożeniony z elektrycznością wszelkiej maszynierii poszukuje posady żonatego. Również załatwia książkowosć gospodarczą, kasowa i sprawy w sekcjach. Łaskawe zgłoszenia u prasza Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym Poznań, Fredry 7, pokój 47, telefon 39-97. zdw 98 199/200

Młodszy

sumienny człowiek szuka jakiegokolwiek posady na żądanie może złożyć kaucję, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 98 205

Szofer

mechanik poszukuje posady prywatnej lub ciężarówki z kaucją. Oferty Kurjer zdw 98 182

Dziewczyna

uczniwa, z dobrem gotowaniem z dobrymi świadectwami, szuka posady. Oferty Kurjer zdw 98 121

Dziewczyna

do wszystkiego z dobrem gotowaniem, dobre świadectwa, szuka posady od 15. Oferty Kurjer zdw 98 132

Dziewczyna

do wszystkiego z dobre gotowaniem szuka posady od 15. 6. do 2-3 osób. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 137

Dziewczyna

kochająca dzieci i do wszelkiej pracy domowej poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 97 114

Służąca

z gotowaniem i do wszystkich prac domowych od 15 czerwca szuka posady. Oferty Kurjer zdw 96 995

Bufetowa

lat 19, z obsługą gości, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 97 545

Osoba

starsza, poszukuje posady jako kucharka lub do wszystkiego najchętniej do dwójki osób. Oferty Kurjer zdw 98 138

Lepsza

panienka lat 23 szuka posady do samotnej osoby jako gospodyni od 15. 6. miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 98 139

Dziewczyna

do wszelkich prac domowych z gotowaniem poszukuje posady od 15. 6. lub od 1. 7. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 153

Dziewczyna

bardzo dobra, religijna poszukuje posady do skromnego domu 15 czerwca. Oferty Kurjer zdw 98 157

Służąca

starsza z dobrem samodzielną gotowaniem, dobrymi świadectwami (z Królestwa) poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 98 159

W aptece

lub drogerii zastępstwa od 15-go czerwca na lipiec i sierpień poszukuje asystent farmacji z 8 letnią praktyką. Oferty Kurjer zdw 98 167

Kupiec

inteligentny i pracowity poszukuje posady. Prima referencje oraz poważna kaucja do dyspozycji. Oferty Kurjer zdw 98 173

Pokojuowa

poszukuje posady pokojowej. Oferty do Kurjera zdw 98 113

Uczniwa

i rzetelna posługaczka poszukuje posługi z praniem. Oferty Kurjer zdw 98 198

Służąca

poszukuje posady do wszystkiego. Oferty do Kurjera zdw 98 114

28 WOLNE MIEJSCA

Dziewczyna

młodsza zaraz potrzebna. Słowackiego 48, skład. zdw 97 734

Kucharka

do kasyna podoficerskiego potrzebna 1. 7. Oferty Kurjer zdw 97 879

Panów

z manufaktury dobrze reprezentujących się, wymownych i dobrane poleceń do odwiedzania przedsiębiorstw biżuterii z prowizją zaraz poszukujemy. Zgłoszenia Kurjer zdw 96 750

Nauczycielka

(lub nauczyciel) siła pierwszorzędną i godną zaufania potrzebna na wieś od 1 września dla chłopców klasa II. i III. gimn. humanistycznego. Gimnastyka pożądana. Zgłoszenia i referencje przesyłać do Kurjera Pozn. zdw 97 346

Uczennica

przyuczona do składu rzeźniczego. Kraszewskiego 9b. jw 6196

Przyjmę

ekspedjentkę do prowadzenia kiosku. Kaucja 1000 zł. Adres wskazać Kurjer zdw 97 941

Ekspedjentka

do składu rzeźniczego może się zgłosić od 15. VII. Gendera, Wielka 20. zdw 97 916

Dziewczyna

z dobrem gotowaniem do wszystkiego oraz dziewczynka przychodnią do dziecka potrzebne zaraz. Wyspiańskiego 9. m. 16. zdw 97 954

Praktykantka

do biura i sprzedaży przyjmie fabryczna składnica mater. włókienniczych. Oferty Kurjer zdw 97 989

Uczennica

z ładnym charakterem pisma li tylko z prowincji potrzebna zaraz. — Furmaniak, mistrz rzeźniczy, Chwałiszewo 16. zdw 98 006

Fryzjer

który onduluje potrzebny. Adres Kurjer zdw 98 141

Uczennica

do krawieczki. Półwiejska 26. m. 42. zdw 98 035

Kilka pań

poszukuje firma światowej sławy do rozpowszechnienia artykułu dotyczącego w Polsce nieznanego, natchnienia. Posada stała, zarobek wysoki. Zgłoszenia przyjmujecie w środe od godz. 10-12 i 3-5 Kierownik Firmy Poznań, Hotel Britannia. Pokój wskazać portier. Pw 11 753-71,59

Poszukiwane

osoby solidne o milej powierzonej do objęcia sprzedaży czekolady, cukierków i t. d. w kioskach na stacjach Kolei Państwowych w Brześciu Litewskim, Piotrkowie, Poznaniu, Jarocinie, Zbyszynie, Lesznie, Inowrocławiu, Gnieźnie, Milanówku, Jabłonie i Grodzisku. Odpowiedzialne materialnie reflektantki zechcą składać oferty do firmy „Kioski Cukrowe” Warszawa, ul. Chocimska 5. Pierwszeństwo mają rodziny inwalidów i emerytów wojennych i kolejowych. nw 11 517

Dziewczyna

wiejska, dobre gotowanie, zapraw, długoletnie świadectwa, warunek, posada stała 3 osoby dorosłe potrzebna 1 lipca. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 98 075

Bufetowa

młodsza z kaucją zaraz. Adres Kurjer zdw 98 163

Chłopcy

sprzedaż papierosów, gazet itp. potrzebni, Słusarska 7. Księgarnia. zdw 98 179

Krawcowa

potrzebna Zielona 3. Biskupska zdw 98 180

Za posługę

dam pokój